

Úradný vestník

Európskej únie

L 170

Slovenské vydanie

Právne predpisy

Zväzok 50
29. júna 2007

Obsah	I Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie je povinné	
	NARIADENIA	
	★ Nariadenie Komisie (ES) č. 718/2007 z 12. júna 2007, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA)	1

Cena: 18 EUR

Akty, ktoré sú vytlačené obyčajným písmom, sa týkajú každodennej organizácie poľnohospodárskych záležitostí a sú spravidla platné len obmedzený čas.

Názvy všetkých ostatných aktov sú vytlačené tučným písmom a je pred nimi hviezdička.

I

(Akty prijaté podľa Zmluvy o ES/Zmluvy o Euratome, ktorých uverejnenie je povinné)

NARIADENIA

NARIADENIE KOMISIE (ES) č. 718/2007

z 12. júna 2007,

ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA)

OBSAH

Časť I	Spoločné ustanovenia	4
Hlava I	Zásady a všeobecný rámec pomoci	4
Kapitola I	Predmet úpravy a zásady	4
Kapitola II	Všeobecný rámec pre vykonávanie	5
Hlava II	Spoločné vykonávacie pravidlá	7
Kapitola I	Zásady	7
Kapitola II	Riadiace a kontrolné systémy	8
Oddiel 1	Decentralizované hospodárenie	8
Oddiel 2	Iné formy hospodárenia	14
Kapitola III	Finančný príspevok Európskeho spoločenstva	15
Kapitola IV	Finančné hospodárenie	16
Oddiel 1	Rozpočtové záväzky	16
Oddiel 2	Pravidlá decentralizovaného hospodárenia	16
Oddiel 3	Pravidlá centralizovaného a spoločného hospodárenia	19
Kapitola V	Hodnotenie a monitorovanie	20
Kapitola VI	Propagácia a zviditeľnenie	21
Časť II	Osobitné ustanovenia	22
Hlava I	Zložka prechodná pomoc a budovanie inštitúcií	22
Kapitola I	Predmet pomoci a oprávnenosť	22
Kapitola II	Príprava programov	24
Kapitola III	Vykonávanie	25
Oddiel 1	Rámec pre vykonávanie a zásady	25
Oddiel 2	Finančné hospodárenie	26
Oddiel 3	Hodnotenie a monitorovanie	27

Hlava II	Zložka cezhraničná spolupráca	28
Kapitola I	Predmet pomoci a oprávnenosť	28
Kapitola II	Príprava programov	30
Oddiel 1	Programy	30
Oddiel 2	Činnosti	32
Kapitola III	Vykonávanie	33
Oddiel 1	Všeobecné ustanovenia	33
Oddiel 2	Cezhraničné programy medzi prijímajúcimi krajinami a členskými štátmi	34
Oddiel 3	Cezhraničné programy medzi prijímajúcimi krajinami	46
Hlava III	Zložka regionálny rozvoj a zložka rozvoj ľudských zdrojov	48
Kapitola I	Predmet pomoci a oprávnenosť	48
Oddiel 1	Zložka regionálny rozvoj	48
Oddiel 2	Zložka rozvoj ľudských zdrojov	49
Kapitola II	Príprava programov	51
Kapitola III	Vykonávanie	53
Oddiel 1	Všeobecné pravidlá	53
Oddiel 2	Finančné hospodárenie	53
Oddiel 3	Hodnotenie a monitorovanie	54
Hlava IV	Zložka rozvoj vidieka	56
Kapitola I	Predmet pomoci a oprávnenosť	56
Oddiel 1	Predmet pomoci	56
Oddiel 2	Všeobecné požiadavky pre oprávnenosť a intenzitu pomoci	57
Oddiel 3	Oprávnenosť a osobitné požiadavky pre pomoc v rámci prioritnej osi 1	58
Oddiel 4	Oprávnenosť a osobitné požiadavky v rámci prioritnej osi 2	59
Oddiel 5	Oprávnenosť a osobitné požiadavky v rámci prioritnej osi 3	60
Oddiel 6	Technická pomoc	60
Kapitola II	Príprava programov	61
Kapitola III	Vykonávanie	62
Oddiel 1	Zásady a finančné hospodárenie	62
Oddiel 2	Hodnotenie a monitorovanie	62
Časť III	Záverečné ustanovenia	63
Príloha	Akreditačné kritériá	64

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1085/2006 zo 17. júla 2006, ktorým sa ustanovuje nástroj predvstupovej pomoci (IPA) ⁽¹⁾, najmä jeho článok 3 ods. 3,

keďže:

- (1) Účelom nariadenia (ES) č. 1085/2006 (ďalej len „nariadenie IPA“) je poskytovať prijímajúcim krajinám predvstupovú pomoc a podporu pri ich prechode z kategórie krajín zaradených do prílohy I uvedeného nariadenia až do ich členstva v Európskej únii.
- (2) Vzhľadom na to, že nariadenie IPA je jediným predvstupovým nástrojom na obdobie rokov 2007 až 2013, pravidlá prípravy programov a poskytovania pomoci, ktoré sú v ňom uvedené, je potrebné zmodernizovať a zlúčiť do jedného vykonávacieho nariadenia zahŕňajúceho všetkých päť zložiek stanovených v nariadení IPA (ďalej len „zložky IPA“).
- (3) Pre zabezpečenie súdržnosti, spolupráce a účinnosti, najmä v súvislosti s akčným plánom Komisie na vytvorenie integrovaného rámca vnútornej kontroly, sa podľa nariadenia IPA vyžadujú spoločné pravidlá vykonávania pomoci pre všetkých päť zložiek IPA. Je však potrebné zohľadniť špecifické aspekty jednotlivých zložiek IPA.
- (4) Je potrebné zohľadniť aj sociálno-ekonomické, kultúrne a politické rozdiely medzi prijímajúcimi krajinami, keďže v ich dôsledku je potrebný osobitný prístup a diferencovaná podpora v závislosti od postavenia krajiny ako kandidátskej alebo potenciálnej kandidátskej krajiny, v závislosti od politického a hospodárskeho kontextu, absorpčných kapacít a kapacít hospodárenia.
- (5) Pomoc poskytovaná podľa nariadenia IPA by mala byť v súlade s politikami a akciami Spoločenstva v oblasti vonkajšej pomoci.
- (6) Je potrebné, aby pomoc patrila do rámca stanoveného v článku 2 nariadenia IPA. Cieľom pomoci by mala byť podpora rozličných opatrení pre budovanie inštitúcií vo všetkých prijímajúcich krajinách. Mala by byť zameraná na podporu demokratických inštitúcií a právneho štátu, reformy verejnej správy, uskutočnenia ekonomických reforiem, dodržiavania ľudských práv, ako aj práv menších, podporu rovnosti pohlaví a nediskriminácie, podporu občianskych práv a rozvoj občianskej spoločnosti, podporu

regionálnej spolupráce, ako aj zmierovania a obnovy, a mala by prispievať k trvalo udržateľnému rozvoju a zníženiu chudoby v týchto krajinách, ako aj k vysokej úrovni ochrany životného prostredia.

- (7) Pomoc pre kandidátske krajiny by sa navyše mala zamerať na prijímanie a implementáciu *acquis communautaire* v plnom rozsahu a dodržiavanie prístupových kritérií. Mala by im takisto pomôcť pri príprave programov, riadení a vykonávaní Európskeho fondu pre regionálny rozvoj, Kohézneho fondu, Európskeho sociálneho fondu a Fondu rozvoja vidieka, ku ktorým budú mať prístup po vstupe.
- (8) Pomoc pre potenciálne kandidátske krajiny by mala podporiť určitý stupeň harmonizácie s *acquis communautaire* a priblíženie sa prístupovým kritériám, ako aj operácie, ktoré sú svojou povahou podobné operáciám prístupným kandidátskym krajinám v rámci zložiek IPA týkajúcim sa regionálneho rozvoja, rozvoja ľudských zdrojov a rozvoja vidieka.
- (9) Pre zaručenie konzistencie, komplementarity a koncentrácie pomoci je potrebné na úrovni viacročného plánovania podľa článku 6 nariadenia IPA zabezpečiť súdržnosť a koordináciu akcií vykonávaných v jednotlivých krajinách v rámci rozličných zložiek IPA.
- (10) Komisia a prijímajúce krajiny by mali podpísať rámcovú dohodu, v ktorých sa stanovujú zásady ich spolupráce podľa tohto nariadenia.
- (11) Je potrebné jednoznačne určiť, ktoré metódy hospodárenia stanovené v nariadení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev ⁽²⁾, sa uplatňujú na jednotlivé zložky podľa nariadenia IPA.
- (12) Keďže nariadenie IPA upravuje poskytovanie pomoci v predvstupovom procese, pri jej vykonávaní by sa podľa možnosti malo použiť decentralizované hospodárenie s finančnými prostriedkami vzhľadom na posilnenú kontrolu hospodárenia s pomocou zo strany prijímajúcich krajín. V prípade potreby by však mala existovať možnosť uplatňovať centralizované, spoločné a zdieľané hospodárenie.
- (13) Pri decentralizovanom hospodárení je potrebné jednoznačne vymedziť príslušné úlohy Komisie a prijímajúcich krajín, ako aj na nich požiadavky. Ustanovenia týkajúce sa prijímajúcich krajín by sa mali zahrnúť do rámcových, sektorových alebo finančných dohôd.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 82.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 248, 16.9.2002, s. 1. Nariadenie zmenené a doplnené nariadením (ES, Euratom) č. 1995/2006 (Ú. v. EÚ L 390, 30.12.2006, s. 1).

- (14) Je potrebné stanoviť podrobné pravidlá pre finančné hospodárenie s prostriedkami podľa nariadenia IPA, podľa ktorých sa bude pri vykonávaní pomoci uplatňovať určitá metóda hospodárenia. Povinnosti prijímajúcich krajín v tomto ohľade by sa mali stanoviť v rámcových, sektorových alebo finančných dohodách.
- (15) Podľa nariadenia IPA by sa mala pomoc, okrem všeobecného hodnotenia upraveného v článku 22, pravidelne monitorovať a hodnotiť. Osobitné monitorovacie výbory by mali hodnotiť najmä programy a pravidelne by sa malo dohliadať aj na celkové vykonávanie pomoci podľa nariadenia IPA.
- (16) Zviditeľnenie programov pomoci IPA a ich vplyvu na občanov prijímajúcich krajín má zásadný význam pre zaistenie toho, aby bola verejnosť informovaná o akciách EÚ a aby sa vytvoril ucelený obraz o príslušných opatreniach vo všetkých prijímajúcich štátoch v súlade s akčným plánom Komisie „Komunikácia o Európe“, Bielou knihou Komisie o európskej komunikačnej politike a Komunikačnou stratégiou pre rozširovanie na roky 2005 až 2009.
- (17) Keďže nariadenie IPA sa uplatňuje od 1. januára 2007, pravidlá Komisie na jeho vykonávanie by sa mali takisto uplatňovať od tohto dátumu.
- (18) Opatrenia stanovené v tomto nariadení sú v súlade so stanoviskom výboru IPA,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

ČASŤ I

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

HLAVA I

ZÁSADY A VŠEOBECNÝ RÁMEC POMOCI

KAPITOLA I

Predmet úpravy a zásady

Článok 1

Predmet úpravy

Toto nariadenie upravuje vykonávacie pravidlá pre poskytovanie predvstupovej pomoci Spoločenstva stanovenej v nariadení Rady (ES) č. 1085/2006 (IPA) (ďalej len „nariadenie IPA“).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

1. „prijímajúca krajina“: ktorákoľvek krajina uvedená v prílohe I a II k nariadeniu IPA;
2. „balík pre rozšírenie“: súbor dokumentov, ktoré Komisia každoročne predkladá Rade a Európskemu parlamentu a ktorého strategická a politická časť pozostáva z prípadných revízií dokumentov k partnerstvám pre vstup a európskym partnerstvám, z pravidelných správ o jednotlivých štátoch a strategických dokumentov Komisie; tento balík je doplnený aj o viacročný orientačný finančný rámec;
3. „rámcová dohoda“: dohoda uzatvorená medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou, ktorá sa vzťahuje na všetky zložky IPA a stanovuje zásady spolupráce medzi prijímajúcim štátom a Komisiou podľa tohto nariadenia;
4. „sektorová dohoda“: dohoda o osobitnej zložke IPA uzatvorená podľa potreby medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou a obsahujúca osobitné ustanovenia, ktoré je potrebné dodržiavať a ktoré nie sú stanovené v rámcovej dohode pre konkrétny štát alebo vo finančných dohodách;
5. „finančná dohoda“: ročná alebo viacročná dohoda uzatvorená medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou po finančnom rozhodnutí Komisie, ktorým sa schvaľuje príspevok Spoločenstva na program alebo operáciu, ktoré patria do pôsobnosti tohto nariadenia;
6. „nezrovnalosť“: akékoľvek porušenie ustanovení platných predpisov a zmlúv v dôsledku konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, ktoré spôsobuje alebo by mohlo spôsobiť ujmu na všeobecnom rozpočte Európskej únie, a to zaťažením všeobecného rozpočtu neoprávnenou výdavkovou položkou;
7. „rozpočtový rok“ obdobie od 1. januára do 31. decembra;
8. „konečný príjemca“ orgán alebo spoločnosť, verejná alebo súkromná, zodpovedná za začatie alebo začatie a vykonávanie operácií. V súvislosti so schémami pomoci sú konečnými príjemcami verejné alebo súkromné spoločnosti, ktoré realizujú konkrétne projekty a prijímajú pomoc z verejných zdrojov;
9. „príspevok spoločenstva“: časť oprávnených výdavkov, ktorú financuje Spoločenstvo;

10. „euro účet“: úročený bankový účet, ktorý otvorí národný fond vo finančnej inštitúcii alebo finančnom orgáne v mene prijímajúcej krajiny a na jej zodpovednosť za účelom prijímania platieb od Komisie;
11. „verejné výdavky“: akýkoľvek príspevok z verejných zdrojov na financovanie operácií, ktorý pochádza z Európskeho spoločenstva alebo rozpočtu verejných orgánov prijímajúcej krajiny, a akýkoľvek príspevok na financovanie operácií, ktorý pochádza z rozpočtu verejnoprávneho subjektu alebo združenia jedného alebo viacerých regionálnych alebo miestnych orgánov alebo verejnoprávnych subjektov;
12. „celkové výdavky“: verejné výdavky a akýkoľvek súkromný príspevok na financovanie operácií.

Článok 3

Zásady pomoci

Komisia zabezpečí, aby sa v súvislosti s pomocou podľa nariadenia IPA uplatňovali tieto zásady:

- pri poskytovaní pomoci sa rešpektujú zásady súdržnosti, komplementarity, koordinácie, partnerstva a koncentrácie,
- pomoc je v súlade s politikami EÚ a podporuje harmonizáciu s *acquis communautaire*,
- pri poskytovaní pomoci sa dodržiavajú rozpočtové zásady stanovené v nariadení Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002,
- pomoc musí byť v súlade s potrebami určenými v procese rozširovania a absorpčnou kapacitou prijímajúcej krajiny, berie do úvahy aj nadobudnuté skúsenosti,
- podpora toho, aby prijímajúca krajina mala kontrolu nad prípravou programov a vykonávaním pomoci a zabezpečenie primeraného zviditeľnenia intervencie EÚ,
- operácie sa náležite pripravujú a majú jednoznačné a preukázateľné ciele, ktoré sa majú dosiahnuť v stanovenej lehote,
- počas jednotlivých štádií vykonávania pomoci sa zabráňuje akékoľvek diskriminácii na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, náboženstva alebo viery, zdravotného postihnutia, veku alebo sexuálnej orientácie,
- ciele predvstupovej pomoci sa dosahujú v rámci udržateľného rozvoja a podpory ochrany a zlepšovania životného prostredia ako cieľa Spoločenstva.

Článok 4

Priority pomoci

Pomoc pre konkrétnu prijímajúcu krajinu vychádza z priorit, ktoré sú stanovené v týchto dokumentoch:

- európske partnerstvo,
- partnerstvo pre vstup,
- národný program pre prijatie *acquis*,
- správy a strategické dokumenty obsiahnuté v ročnom balíku pre rozšírenie Komisie,
- dohody o stabilizácii a pridružení,
- negociačný rámec.

Prihliada sa aj na priority stanovené v národných stratégiách, pokiaľ sú v súlade s predvstupovými cieľmi a rámcom nariadenia IPA.

KAPITOLA II

Všeobecný rámec pre vykonávanie

Článok 5

Dokumenty o viacročnom orientačnom plánovaní

1. Dokument o viacročnom orientačnom plánovaní zabezpečuje potrebnú súdržnosť a komplementaritu medzi zložkami IPA v konkrétnej prijímajúcej krajine. Mal by byť v súlade najmä so zásadami stanovenými v článku 9.
2. Podľa ustanovení článku 20 ods. 3 nariadenia IPA a v súvislosti s konzultáciami podľa článku 6 ods. 1 toho istého nariadenia sa Komisia usiluje poskytnúť príslušným zainteresovaným subjektom vrátane členských štátov dostatočný časový priestor na predloženie stanovísk k týmto dokumentom.
3. Dokumenty o viacročnom orientačnom plánovaní pre každú konkrétnu krajinu obsahujú:
 - a) všeobecné súvislosti spolu so stručným opisom procesu konzultácií s prijímajúcou krajinou, ako aj v rámci prijímajúcej krajiny;
 - b) opis cieľov spolupráce Európskej únie v dotknutej krajine;
 - c) súhrnné vyhodnotenie problémov, potrieb a relatívnej dôležitosti priorit pomoci;
 - d) v prípade potreby prehľad o predchádzajúcej a aktuálnej spolupráci Európskej únie vrátane analýzy potrieb a absorpčnej kapacity, získaných skúseností a relevantných činností ostatných donorov;

- e) pri každej zložke opis toho, ako je súhrnné vyhodnotenie uvedené pod písmenom c) pretransformované do strategických rozhodnutí, opis hlavných oblastí vybraných v dotknutej krajine pre poskytnutie pomoci a opis očakávaných výsledkov;
- f) orientačné finančné rozdelenie pre hlavné oblasti intervencie podľa jednotlivých zložiek IPA.

4. Regionálne a horizontálne programy môžu byť upravené v samostatných a špecifických dokumentoch o viacročnom orientačnom plánovaní pre viacerých príjemcov.

Článok 6

Viacročné alebo ročné programy

1. Dokumenty o viacročnom orientačnom plánovaní sa v závislosti od zložky vykonávajú prostredníctvom viacročných alebo ročných programov stanovených v článku 7 nariadenia IPA.

2. Viacročné alebo ročné programy sú predmetom dokumentov, ktoré predkladá prijímajúca krajina alebo ich v prípade regionálnych a horizontálnych programov vypracúva Komisia. Schvaľuje ich Komisia. Programy obsahujú koherentný súbor prioritných osí, všetkých vhodných opatrení alebo operácií a opis finančných príspevkov, ktoré sú potrebné na vykonanie stratégií určených v dokumentoch o viacročnom orientačnom plánovaní.

Programy sú rozdelené podľa prioritných osí, ktoré stanovujú jednotlivé súhrnné ciele a ktoré sa v závislosti od zložky IPA vykonávajú prostredníctvom opatrení alebo priamo prostredníctvom operácií. Opatrenia môžu byť ďalej rozdelené na operácie.

Operácie pozostávajú z projektu alebo skupiny projektov, ktoré vykonáva Komisia alebo začne, alebo začne a vykonáva jeden alebo viacerí koneční príjemcovia a ktoré umožňujú dosiahnuť ciele opatrenia a/alebo prioritnej osí, ku ktorej sa vzťahujú.

3. Podľa článku 20 nariadenia IPA sa v procese prípravy programov uskutočňujú konzultácie so zainteresovanými subjektmi vrátane členských štátov v súlade s ustanoveniami časti II. Komisia a/alebo prijímajúca krajina sa im usilujú poskytnúť dostatočný časový priestor na predloženie stanovísk v tejto súvislosti.

Článok 7

Rámcové dohody a sektorové dohody

1. Komisia a prijímajúca krajina uzatvoria rámcovú dohodu, v ktorej stanovia a dohodnú sa na pravidlách spolupráce v oblasti finančnej pomoci ES určenej prijímajúcej krajine. Rámcová dohoda môže byť v prípade potreby doplnená sektorovou dohodou alebo sektorovými dohodami, ktoré upravujú osobitné ustanovenia pre jednotlivé zložky.

2. Prijímajúcej krajine možno poskytnúť pomoc podľa nariadenia IPA až po uzatvorení a nadobudnutí platnosti rámcovej dohody uvedenej v odseku 1.

Ak bola s prijímajúcou krajinou uzatvorená sektorová dohoda, pomoc podľa nariadenia IPA možno poskytnúť len v rámci príslušnej zložky IPA tejto sektorovej dohody a až po nadobudnutí platnosti rámcovej dohody alebo sektorovej dohody.

Odchyľne od ustanovení prvého pododseku platí, že ak nedôjde k uzavretiu rámcovej dohody alebo ak platná rámcová dohoda uzatvorená podľa nariadení Rady (EHS) č. 3906/89 ⁽¹⁾, (ES) č. 1267/1999 ⁽²⁾, (ES) č. 1268/1999 ⁽³⁾, (ES) č. 2500/2001 ⁽⁴⁾ alebo (ES) č. 2666/2000 ⁽⁵⁾ neobsahuje aspoň ustanovenia uvedené v odseku 3, tieto ustanovenia sa uvedú vo finančných dohodách.

3. Rámcová dohoda obsahuje najmä ustanovenia o:

- všeobecných pravidlách finančnej pomoci Spoločenstva;
- vytvorení potrebných riadiacich štruktúr a orgánov uvedených v článkoch 21, 32 a 33 a ďalších príslušných osobitných subjektov;
- spoločných povinnostiach uvedených štruktúr, orgánov a subjektov v súlade so zásadami uvedenými v článkoch 22, 23, 24, 25, 26, 28 a 29;
- požiadavkách na kontrolu a podmienkach pre:
 - akreditáciu a monitorovanie akreditácie národného povolujúceho úradníka príslušným akreditačným úradníkom v súlade so zásadami stanovenými v článkoch 11, 12 a 15;
 - akreditáciu a monitorovanie akreditácie operačnej štruktúry príslušným akreditačným úradníkom v súlade so zásadami stanovenými v článkoch 11, 13 a 16;
 - prenesenie riadiacich právomocí Komisiou v súlade so zásadami stanovenými v článkoch 11, 14 a 17;
- vypracovaní výročného vyhlásenia o vierohodnosti národným povolujúcim úradníkom podľa článku 27;

f) pravidlách verejného obstarávania v súlade s nariadením Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 a nariadením Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 ⁽⁶⁾, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002;

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 375, 23.12.1989, s. 11.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 161, 26.6.1999, s. 73.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 161, 26.6.1999, s. 87.

⁽⁴⁾ Ú. v. ES L 342, 27.12.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 306, 7.12.2000, s. 1.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 1.

- g) ukončení programov podľa článkov 47 a 56;
- h) vymedzení pojmu nezrovnalosť v súlade s článkom 2, pojmu podvod a pojmov aktívna a pasívna korupcia tak, aby boli v súlade s ich vymedzením v právnych predpisoch Spoločenstva; povinnosti prijímajúcej krajiny prijať potrebné preventívne opatrenia proti aktívnej a pasívnej korupcii, opatrenia proti podvodu a nápravné opatrenia; opatreniach pre vymáhanie finančných prostriedkov v prípade nezrovnalosti alebo podvodu;
- i) spätnom vymáhaní a finančných opravách a úpravách v súlade s článkami 49 a 50;
- j) pravidlách pre dohľad, kontrolu a audit, ktoré vykonáva Komisia a Európsky dvor audítorov;
- k) predpisoch týkajúcich sa daní, ciel a iných poplatkov;
- l) požiadavkách na informovanie a propagáciu.

4. V prípade potreby možno uzatvoriť sektorovú dohodu o osobitnej zložke IPA, ktorá dopĺňa rámcovú dohodu. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia rámcovej dohody, sektorová dohoda obsahuje podrobné a osobitné ustanovenia o hospodárení, hodnotení a kontrole v rámci dotknutej zložky.

5. Rámcová dohoda sa v konkrétnej prijímajúcej krajine uplatňuje na všetky finančné dohody podľa článku 8.

Ak existuje sektorová dohoda týkajúca sa konkrétnej zložky, uplatňuje sa na všetky finančné dohody uzatvorené v rámci tejto zložky.

Článok 8

Finančné rozhodnutia a dohody

1. Rozhodnutia Komisie, ktorými sa prijímajú viacročné alebo ročné programy, spĺňajú požiadavky stanovené pre finančné rozhodnutia v súlade s článkom 75 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.
2. Ak to finančné rozhodnutie vyžaduje, Komisia a dotknutá prijímajúca krajina uzatvoria finančnú dohodu. Finančné rozhodnutia sa môžu uzatvárať na jeden rok alebo na viacročné obdobie v súlade s článkom 39.
3. Každý program tvorí neoddeliteľnú súčasť finančnej dohody.
4. Finančné dohody obsahujú:
 - a) ustanovenia, ktorými prijímajúca krajina prijíma pomoc Spoločenstva a súhlasí s pravidlami a postupmi pre vyplácanie tejto pomoci;

- b) podmienky hospodárenia s pomocou vrátane určenia príslušných metód a zodpovednosti za vykonávanie ročných alebo viacročných programov a/alebo operácií;
- c) ustanovenia o vytvorení a pravidelnom aktualizovaní plánu prijímajúcou krajinou spolu s uvedením orientačných ukazovateľov a lehôt pre dosiahnutie decentralizácie bez *ex ante* kontroly vykonávanej Komisiou podľa článkov 14 a 18.

HLAVA II

SPOLOČNÉ VYKONÁVACIE PRAVIDLÁ

KAPITOLA I

Zásady

Článok 9

Súdržnosť vykonávania pomoci

1. Pomoc poskytovaná na základe nariadenia IPA je konzistentná a koordinovaná v rámci zložiek IPA na úrovni plánovania aj prípravy programov.

2. Je potrebné zamedziť prekrývanie medzi akciami financovanými v rámci rôznych zložiek a výdavky možno financovať len v rámci jednej operácie.

Článok 10

Všeobecné pravidlá pre vykonávanie pomoci

1. Pokiaľ nie je inak stanovené v odsekoch 2, 3 a 4, v súlade s článkom 53c nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a príslušných ustanovení zmlúv ES sa pri vykonávaní pomoci podľa nariadenia IPA uplatňuje decentralizované hospodárenie, pri ktorom Komisia prenesie riadenie niektorých akcií na prijímajúcu krajinu, ale ponechá si celkovú konečnú zodpovednosť za plnenie všeobecného rozpočtu.

Na účely poskytovania pomoci podľa nariadenia IPA decentralizované hospodárenie platí aspoň pre verejnú súťaž, uzatváranie zmlúv a platby.

Pri decentralizovanom hospodárení sa operácie vykonávajú v súlade s ustanoveniami článku 53c nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

2. Centralizované hospodárenie vymedzené v článku 53a nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 možno použiť v rámci zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií, najmä pri regionálnych a horizontálnych programoch, a v rámci zložky cezhraničná spolupráca. Možno ho použiť aj pri technickej pomoci v rámci ktorejkoľvek zložky IPA.

Pri centralizovanom hospodárení sa operácie vykonávajú v súlade s ustanoveniami článkov 53 písm. a), 53a a 54 až 57 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

3. Spoločné hospodárenie vymedzené v článku 53d nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 možno použiť v rámci zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií pri programoch s účasťou medzinárodných organizácií, najmä pri regionálnych a horizontálnych programoch.

Pri spoločnom hospodárení s medzinárodnými organizáciami sa operácie vykonávajú v súlade s ustanoveniami článkov 53 písm. c) a 53d nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

4. Zdieľané hospodárenie vymedzené v článku 53b nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 možno použiť v rámci zložky cezhraničná spolupráca pri cezhraničných programoch s účasťou členských štátov.

Pri zdieľanom hospodárení sa operácie vykonávajú v súlade s ustanoveniami článkov 53 písm. b), 53b a ustanoveniami hlavy II druhej časti nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

KAPITOLA II

Riadiace a kontrolné systémy

Oddiel 1

Decentralizované hospodárenie

Pododdiel 1

Akreditácia a prenesenie riadiacich právomocí

Článok 11

Spoločné požiadavky

1. Pred prenesením riadiacich právomocí na prijímajúcu krajinu, vzťahujúcich sa na zložku, program alebo opatrenie, Komisia posudzuje to, či dotknutá krajina spĺňa podmienky podľa článku 56 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002, najmä pokiaľ ide o vytvorené riadiace a kontrolné systémy, a či existuje platná akreditácia podľa článkov 12 a 13.

2. Na tieto účely sa prostredníctvom riadiacich a kontrolných systémov vytvorených v prijímajúcej krajine stanovujú účinné kontroly aspoň v tých oblastiach, ktoré sú uvedené v prílohe. Spoločne s týmto nariadením sa uplatňujú aj ustanovenia o ďalších oblastiach, ktoré boli dohodnuté v sektorových alebo finančných dohodách.

3. Ak bola zodpovednosť za činnosť spojenú s riadením, vykonávaním a kontrolou programov zverená konkrétnym osobám, prijímajúca krajina umožní takým osobám výkon ich povinností spojených s touto zodpovednosťou, a to aj v takých

prípadoch, ak medzi nimi a subjektmi zúčastnenými na takej činnosti neexistujú vzťahy nadriadenosti a podriadenosti. Prijímajúca krajina najmä prizná takým osobám právomoc vytvoriť na základe formálnych pracovných dohôd medzi nimi a dotknutými subjektmi:

- vhodný systém pre výmenu informácií vrátane právomoci vyžadovať informácie a právo na prístup k dokumentom, prípadne aj právo kontaktovať pracovníkov na mieste;
- normy, ktoré treba dodržiavať;
- postupy, ktoré treba dodržiavať.

4. Spoločne s týmto nariadením sa pri jednotlivých zložkách uplatňujú aj všetky ďalšie osobitné požiadavky, ktoré boli stanovené v sektorových alebo finančných dohodách.

Článok 12

Akreditácia národného povolujúceho úradníka a národného fondu

1. Príslušný akreditačný úradník podľa článku 24 je zodpovedný za akreditáciu národného povolujúceho úradníka podľa článku 25 ako vedúceho národného fondu v súlade s článkom 25 ods. 2 písm. a) a vzhľadom na jeho funkciu plnenia povinností podľa článku 25 ods. 2 písm. b). Akreditácia národného povolujúceho úradníka zahŕňa národný fond podľa článku 26.

2. Pred akreditáciou národného povolujúceho úradníka príslušný akreditačný úradník posudzuje, či sú splnené platné požiadavky podľa článku 11. Splnenie týchto požiadaviek je potvrdené aj stanoviskom externého audítora, ktorý je funkčne nezávislý od ostatných zúčastnených subjektov v riadiacich a kontrolných systémoch. Stanovisko audítora je vypracované na základe posúdenia vykonaného v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi.

3. Príslušný akreditačný úradník oznámi Komisii akreditáciu národného povolujúceho úradníka najneskôr pri oznámení akreditácie prvej operačnej štruktúry podľa článku 13 ods. 3. Príslušný akreditačný úradník poskytne Komisii všetky požadované relevantné podporné informácie.

4. Príslušný akreditačný úradník bezodkladne informuje Komisiu o všetkých zmenách týkajúcich sa národného povolujúceho úradníka alebo národného fondu. Ak zmena ovplyvňuje národného povolujúceho úradníka alebo národný fond v súvislosti s platnými požiadavkami podľa článku 11,

príslušný akreditačný úradník zašle Komisii posúdenie vplyvov takej zmeny na platnosť akreditácie. Ak ide o podstatnú zmenu, príslušný akreditačný úradník oznámi Komisii aj svoje rozhodnutie o akreditácii.

Článok 13

Akreditácia operačnej štruktúry

1. Národný povol'ujúci úradník je zodpovedný za akreditáciu operačných štruktúr podľa článku 28.
2. Pred akreditáciou operačnej štruktúry národný povol'ujúci úradník posudzuje, či dotknutá operačná štruktúra splnila požiadavky podľa článku 11. Splnenie týchto požiadaviek je potvrdené aj stanoviskom externého audítora, ktorý je funkčne nezávislý od ostatných zúčastnených subjektov v riadiacich a kontrolných systémoch. Stanovisko audítora je vypracované na základe posúdenia vykonaného v súlade s medzinárodnými audítorskými štandardmi.
3. Národný povol'ujúci úradník oznámi Komisii akreditáciu operačných štruktúr a poskytne všetky požadované relevantné podporné informácie spolu s opisom riadiacich a kontrolných systémov.

Článok 14

Prenesenie riadiacich právomocí Komisiou

1. Pred prenesením riadiacich právomocí Komisia preskúma akreditácie podľa článkov 12 a 13 a posúdi postupy a štruktúry všetkých dotknutých subjektov alebo orgánov v prijímajúcej krajine. To môže zahŕňať aj kontroly na mieste, ktoré vykonávajú útvary Komisie alebo subdodávateľská audítorská spoločnosť.
2. Aby Komisia zabezpečila splnenie požiadaviek podľa článku 11, vo svojom rozhodnutí o prenesení riadiacich právomocí môže stanoviť ďalšie podmienky. Na účely platnosti prenesenia riadiacich právomocí musia byť tieto podmienky splnené v lehote určenej Komisiou.
3. V rozhodnutí Komisie o prenesení riadiacich právomocí sa stanoví zoznam prípadných *ex ante* kontrol, ktoré Komisia vykoná v súvislosti s verejnou súťažou, vyhlásením výzvy na predkladanie návrhov, uzatváraním zmlúv a poskytovaním grantov. Tento zoznam sa môže odlišovať v závislosti od zložky alebo programu. *Ex ante* kontroly sa uplatňujú, v závislosti od zložky alebo programu, pokiaľ Komisia neumožní decentralizované hospodárenie bez týchto kontrol podľa článku 18.
4. Komisia môže svojím rozhodnutím pozastaviť alebo odobrať riadiace právomoci prenesené na osobitné subjekty alebo orgány.

Článok 15

Odobratie alebo pozastavenie akreditácie národnému povol'ujúcemu úradníkovi a národnému fondu

1. Po prenesení riadiacich právomocí Komisiou je príslušný akreditačný úradník zodpovedný za monitorovanie priebežného

plnenia požiadaviek, ktoré sa vyžadujú pre ponechanie tejto akreditácie v platnosti a v tejto súvislosti informuje Komisiu o každej podstatnej zmene.

2. Ak niektorá z platných požiadaviek podľa článku 11 nie je alebo už nie je splnená, príslušný akreditačný úradník pozastaví alebo odobrie akreditáciu národnému povol'ujúcemu úradníkovi a bezodkladne informuje Komisiu o svojom rozhodnutí a jeho dôvodoch. Pred obnovením akreditácie príslušný akreditačný úradník posúdi, či sú uvedené požiadavky opätovne splnené. Splnenie týchto požiadaviek je potvrdené aj stanoviskom externého audítora podľa článku 12 ods. 2.

3. Ak príslušný akreditačný úradník odobrie alebo pozastaví akreditáciu národnému povol'ujúcemu úradníkovi, uplatňujú sa ustanovenia tohto odseku.

Počas neplatnosti akreditácie Komisia zastaví prevody finančných prostriedkov prijímajúcej krajine.

Počas neplatnosti akreditácie sa zablokujú všetky eurové účty alebo eurové účty pre príslušné zložky a žiadna platba realizovaná národným fondom z eurových účtov, ktoré sú zablokované, sa nepovažuje za oprávnenú na financovanie Spoločenstvom.

Bez toho, aby boli dotknuté ďalšie finančné opravy, Komisia môže voči prijímajúcej krajine urobiť finančné opravy podľa článku 49 vzhľadom na predchádzajúce nesplnenie požiadaviek pre prenesenie riadiacich právomocí.

Článok 16

Odobratie alebo pozastavenie akreditácie operačným štruktúram

1. Po prenesení riadiacich právomocí Komisiou je národný povol'ujúci úradník zodpovedný za monitorovanie priebežného plnenia požiadaviek, ktoré sa vyžadujú pre ponechanie tejto akreditácie v platnosti, a v tejto súvislosti informuje Komisiu a príslušného akreditačného úradníka o každej podstatnej zmene.
2. Ak niektorá z platných požiadaviek podľa článku 11 nie je alebo už nie je splnená, národný povol'ujúci úradník odobrie alebo ukončí akreditáciu dotknutej operačnej štruktúry a bezodkladne informuje Komisiu a príslušného akreditačného úradníka o svojom rozhodnutí a jeho dôvodoch.

Pred obnovením akreditácie národný povol'ujúci úradník posúdi, či sú uvedené požiadavky opätovne splnené. Splnenie týchto požiadaviek je potvrdené aj stanoviskom externého audítora podľa článku 13 ods. 2.

3. Ak národný povol'ujúci úradník odobrie alebo pozastaví akreditáciu operačnej štruktúry, uplatňujú sa ustanovenia tohto odseku.

Po odobratí alebo počas pozastavenia akreditácie operačnej štruktúry Komisia zastaví prevody finančných prostriedkov prijímajúcej krajine, ktoré sú určené pre programy alebo operácie vykonávané touto operačnou štruktúrou.

Bez toho, aby boli dotknuté ďalšie finančné opravy, Komisia môže voči prijímajúcej krajine urobiť finančné opravy podľa článku 49 vzhľadom na predchádzajúce nesplnenie požiadaviek a podmienok pre prenesenie riadiacich právomocí.

Počas neplatnosti akreditácie sa žiadne nové právne záväzky, ktoré dotknutá operačná štruktúra prevzala, nepovažujú za oprávnené na financovanie Spoločenstvom.

Národný povolujujúci úradník je zodpovedný za prijatie príslušných bezpečnostných opatrení vo vzťahu k platbám, ktoré uskutočnila dotknutá operačná štruktúra, alebo zmluvám, ktoré podpísala.

Článok 17

Odobratie alebo pozastavenie prenesených riadiacich právomocí

1. Komisia monitoruje dodržiavanie požiadaviek stanovených v článku 11.

2. Bez ohľadu na rozhodnutie príslušného akreditačného úradníka o ponechaní v platnosti, pozastavení alebo odobratí akreditácie národnému povolujujúcemu úradníkovi alebo rozhodnutie národného povolujujúceho úradníka o ponechaní v platnosti, pozastavení alebo odobratí akreditácie operačnej štruktúry Komisia môže kedykoľvek odobrať alebo pozastaviť prenesené riadiace právomoci, najmä v prípade, ak ktorákolyvek z požiadaviek podľa článku 11 nie je alebo už nie je splnená.

3. Ak Komisia odobrie alebo pozastaví prenesené riadiace právomoci, uplatňujú sa ustanovenia tohto odseku.

Komisia zastaví prevody finančných prostriedkov prijímajúcej krajine.

Bez toho, aby boli dotknuté ďalšie finančné opravy, Komisia môže voči prijímajúcej krajine urobiť finančné opravy podľa článku 49 vzhľadom na predchádzajúce nesplnenie požiadaviek pre prenesenie riadiacich právomocí.

Komisia môže v osobitnom rozhodnutí stanoviť aj ďalšie následky takeého pozastavenia alebo odobratia.

Článok 18

Decentralizácia bez *ex ante* kontrol vykonávaných Komisiou

1. Decentralizácia bez *ex ante* kontrol vykonávaných Komisiou je cieľom pri vykonávaní všetkých zložiek IPA, pri ktorých je pomoc vykonávaná na decentralizovanom základe v súlade

s článkom 10. Časový rozvrh pre dosiahnutie tohto cieľa sa môže líšiť v závislosti od dotknutej zložky IPA.

2. Pred upustením od *ex ante* kontrol, ktoré Komisia stanoví v rozhodnutí o prenesení riadiacich právomocí, posúdi, či sú dotknuté riadiace a kontrolné systémy účinné v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi.

3. Komisia monitoruje najmä to, ako prijímajúca krajina vykonáva plán obsiahnutý vo finančnej dohode podľa článku 8 ods. 4 písm. c), ktorý môže predpokladať postupné upustenie od rôznych druhov *ex ante* kontrol.

4. Komisia primerane zohľadní výsledky, ktoré prijímajúca krajina v tomto smere dosiahla, najmä pri poskytovaní pomoci a negociačnom procese.

Článok 19

Opatrenia proti podvodom

1. Prijímajúca krajina zabezpečí vyšetrowanie a účinné prerokovanie prípadov podozrení z podvodu a nezrovnalostí a fungovanie takeého mechanizmu kontroly a predkladania správ, ktorý je rovnocenný s mechanizmom podľa nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006⁽¹⁾. O podozreniach z podvodu alebo nezrovnalosti je Komisia bezodkladne informovaná.

2. Okrem toho prijímajúca krajina prijme všetky primerané opatrenia na prevenciu a boj proti aktívnej alebo pasívnej korupcii v ktorejkoľvek fáze postupu verejného obstarávania alebo udeľovania grantu alebo počas vykonávania zodpovedajúcich zmlúv.

Článok 20

Audit trail

Národný povolujujúci úradník zabezpečí, aby boli všetky relevantné informácie vždy k dispozícii na účely dostatočne podrobného audit trailu. Tieto informácie zahŕňajú písomné dôkazy o schválení žiadostí o platby, zaúčtovaní a vyplatení týchto žiadostí, ako aj nakladaní so zálohami, zárukami a dlhmi.

Pododdiel 2

Štruktúry a orgány

Článok 21

Určenie

1. Prijímajúca krajina určí tieto subjekty a orgány:

- a) národný koordinátor IPA;
- b) strategický koordinátor pre zložku regionálny rozvoj a zložku rozvoj ľudských zdrojov;
- c) príslušný akreditačný úradník;

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 371, 27.12.2006, s. 1.

- d) národný povol'ujúci úradník;
- e) národný fond;
- f) operačná štruktúra podľa zložky IPA alebo programu;
- g) audítorský orgán.

2. Prijímajúca krajina v súlade s článkom 56 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 zabezpečí primerané oddelenie funkcií subjektov a orgánov uvedených pod písmenami a) až g) v odseku 1.

3. Komisia prenesie riadiace právomoci na prijímajúcu krajinu v súlade s článkom 14 tohto nariadenia až po tom, ako sa určia a zriadia subjekty a orgány uvedené v odseku 1.

Článok 22

Funkcie a povinnosti národného koordinátora IPA

1. Prijímajúca krajina vymenuje národného koordinátora IPA. Národný koordinátor IPA je štátny zamestnanec vo vysokej funkcii vo vláde alebo v štátnej správe prijímajúcej krajiny, ktorý zabezpečuje celkovú koordináciu pomoci podľa nariadenia IPA.
2. Národný koordinátor najmä:
 - a) zabezpečuje partnerstvo medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou a úzku súvislosť medzi všeobecným procesom prístúpenia a využívaním pomoci podľa nariadenia IPA;
 - b) má celkovú zodpovednosť za:
 - súdržnosť a koordináciu programov vytvorených podľa tohto nariadenia,
 - ročnú prípravu programov pre zložku prechodná pomoc a budovanie inštitúcií na národnej úrovni,
 - koordináciu účasti prijímajúcej krajiny v príslušných cezhraničných programoch s členskými štátmi a ostatnými prijímajúcimi krajinami, ako aj v nadnárodných, medziregionálnych a prímorských programoch podľa iných právnych nástrojov Spoločenstva; národný koordinátor IPA môže úlohy spojené s takou koordináciou delegovať na koordinátora cezhraničnej spolupráce;
 - c) vypracovanie a po posúdení monitorovacím výborom IPA predloženie ročných a záverečných správ o vykonávaní IPA podľa článku 61 ods. 3 Komisii spolu s kópiou pre národného povol'ujúceho úradníka.

Článok 23

Funkcie a povinnosti strategického koordinátora

1. Prijímajúca krajina vymenuje strategického koordinátora, ktorý zabezpečuje koordináciu zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov v rámci zodpovednosti národného koordinátora IPA. Strategický koordinátor je subjekt štátnej správy prijímajúcej krajiny, ktorý sa priamo nezúčastňuje na vykonávaní dotknutých zložiek.
2. Strategický koordinátor najmä:
 - a) koordinuje pomoc poskytnutú v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov;
 - b) navrhuje strategický koherenčný rámec podľa článku 154;
 - c) zabezpečuje koordináciu medzi sektorovými stratégiami a programami.

Článok 24

Povinnosti príslušného akreditačného úradníka

1. Prijímajúca krajina vymenuje príslušného akreditačného úradníka. Akreditačný úradník je štátny zamestnanec vo vysokej funkcii vo vláde alebo v štátnej správe prijímajúcej krajiny.
2. Príslušný akreditačný úradník je zodpovedný za vydávanie, monitorovanie a pozastavenie alebo odobratie akreditácie národnému povol'ujúcemu úradníkovi a národnému fondu v súlade s článkami 12 a 15.

Článok 25

Funkcie a povinnosti národného povol'ujúceho úradníka

1. Prijímajúca krajina vymenuje národného povol'ujúceho úradníka. Národný povol'ujúci úradník je štátny zamestnanec vo vysokej funkcii vo vláde alebo v štátnej správe prijímajúcej krajiny.
2. Národný povol'ujúci úradník:
 - a) je vedúcim národného fondu a má celkovú zodpovednosť za finančné hospodárenie s prostriedkami EÚ v prijímajúcej krajine; je zodpovedný za zákonnosť a správnosť podkladových transakcií,
 - b) je zodpovedný za účinné fungovanie riadiacich a kontrolných systémov podľa nariadenia IPA.

3. Národný povolujúci úradník plní na účely odseku 2 písm. a) najmä tieto úlohy:

- a) zabezpečuje správnosť a zákonnosť podkladových transakcií;
- b) zostavuje a predkladá Komisii osvedčené výkazy výdavkov a žiadosti o platby, národný povolujúci úradník má celkovú zodpovednosť za presnosť žiadostí o platby a za prevody finančných prostriedkov operačným štruktúram a/alebo konečným príjemcom;
- c) overuje existenciu a správnosť prvkov spolufinancovania;
- d) zabezpečuje zistenie a bezodkladné oznámenie všetkých nezrovnalostí;
- e) podľa ustanovení článku 50 vykonáva potrebné finančné úpravy v súvislosti so zistenými nezrovnalosťami;
- f) slúži ako kontaktné miesto pri zasielaní finančných informácií medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou.

4. Národný povolujúci úradník plní na účely odseku 2 písm. b) najmä tieto úlohy:

- a) je zodpovedný za vydávanie, monitorovanie a pozastavenie alebo odobratie akreditácie operačným štruktúram;
- b) zabezpečuje existenciu a účinné fungovanie systémov hospodárenia s pomocou podľa nariadenia IPA;
- c) zabezpečuje efektívnosť a účinnosť systému vnútornej kontroly vo vzťahu k hospodáreniu s prostriedkami;
- d) podáva správy o riadiacich a kontrolných systémoch;
- e) zabezpečuje riadne fungovanie systému podávania správ a informácií;
- f) v súlade s článkom 30 ods. 1 prijíma opatrenia nadväzujúce na správy o audite od audítorského orgánu;
- g) bezodkladne oznamuje Komisii a v kópii príslušnému akreditačnému úradníkovi všetky podstatné zmeny týkajúce sa riadiacich a kontrolných systémov.

5. V súlade so svojimi povinnosťami podľa odseku 2 písm. a) a b) vypracúva národný povolujúci úradník ročné vyhlásenie o vierohodnosti podľa článku 27.

Článok 26

Národný fond

Národný fond je subjekt začlenený do ministerstva prijímajúcej krajiny s centrálnou rozpočtovou právomocou. Národný fond má postavenie centrálného finančného orgánu a je poverený finančným hospodárením s pomocou podľa nariadenia IPA v rámci zodpovednosti národného povolujúceho úradníka.

Je poverený najmä správou bankových účtov, žiadosťami o finančné prostriedky od Komisie, schvaľovaním prevodu finančných prostriedkov od Komisie operačným štruktúram alebo konečným príjemcom a podávaním finančných správ Komisii.

Článok 27

Vyhlásenie národného povolujúceho úradníka o vierohodnosti

1. V súlade s článkom 25 ods. 5 národný povolujúci úradník vypracuje výročné vyhlásenie o hospodárení vo forme vyhlásenia o vierohodnosti, ktoré predloží Komisii do 28. februára každého roku. Kópiu tohto vyhlásenia zašle príslušnému akreditačnému úradníkovi.

2. Vyhlásenie o vierohodnosti sa opiera o závery dohľadu národného povolujúceho úradníka nad riadiacimi a kontrolnými systémami počas celého rozpočtového roka.

3. Vyhlásenie o vierohodnosti sa vypracúva podľa rámcovej dohody a obsahuje:

- a) potvrdenie o účinnom fungovaní riadiacich a kontrolných systémov;
- b) potvrdenie o zákonnosti a správnosti podkladových transakcií;
- c) informácie o zmenách v systémoch a kontrolách a prvky podporných účtovných informácií.

4. Ak nie sú k dispozícii potvrdenia podľa odseku 3 písm. a) a b), národný povolujúci úradník informuje Komisiu o dôvodoch a prípadných následkoch, ako aj o krokoch prijatých na účelom nápravy tejto situácie a ochrany záujmov Spoločenstva. Kópiu týchto informácií zašle príslušnému akreditačnému úradníkovi.

Článok 28

Funkcie a povinnosti operačnej štruktúry

1. Pre každú zložku IPA alebo program sa zriadi operačná štruktúra, ktorá je poverená riadením a vykonávaním pomoci podľa nariadenia IPA.

Operačná štruktúra je subjekt alebo skupina subjektov v rámci štátnej správy prijímajúcej krajiny.

2. Operačná štruktúra je zodpovedná za riadenie a vykonávanie príslušného programu alebo programov v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia. Na tieto účely má niekoľko funkcií, medzi ktoré patria:

- a) vypracúvanie ročných alebo viacročných programov;
- b) monitorovanie vykonávania programu a usmerňovanie činnosti sektorového monitorovacieho výboru podľa článku 59, najmä poskytovaním dokumentov potrebných pre monitorovanie kvality vykonávania programov;
- c) vypracúvanie sektorových ročných a záverečných správ o vykonávaní podľa článku 61 ods. 1 a po ich posúdení sektorovým monitorovacím výborom ich predkladanie Komisii, národnému koordinátorovi IPA a národnému povolujujúcu úradníkovi;
- d) zabezpečenie toho, že operácie sa pre financovanie a schvaľovanie vyberajú v súlade s platnými kritériami a mechanizmami programov a že sú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi;
- e) v súlade s článkom 20 vytvorenie postupov pre zabezpečenie uchovania všetkých dokumentov potrebných pre audit trail;
- f) organizovanie verejných súťaží, postupov udeľovania grantov konečnému príjemcovi, následného uzatvárania zmlúv, vyplácania platieb a spätného vymáhania prostriedkov od konečného príjemcu;
- g) zabezpečenie toho, že všetky subjekty zapojené do vykonávania operácií vedú osobitné účtovníctvo alebo osobitné účtovné kódy;
- h) zabezpečenie toho, že národnému fondu a národnému povolujujúcu úradníkovi sa poskytujú všetky potrebné informácie o postupoch a overovaniach vykonávaných v súvislosti s výdavkami;
- i) vytvorenie, udržiavanie a aktualizácia systému podávania správ a informácií;
- j) overovanie, aby sa zabezpečilo, že vykázané výdavky boli skutočne vynaložené v súlade s platnými pravidlami, tovary a služby boli poskytnuté v súlade so schváleným rozhodnutím a žiadosti o platby od konečných príjemcov sú správne; tieto overovania zahŕňajú podľa potreby administratívne, finančné, technické a vecné aspekty operácií;
- k) zabezpečenie vnútorného auditu v rámci svojich jednotlivých subjektov;
- l) zabezpečenie podávania správ o nezrovnalostiach;

m) zabezpečenie dodržiavania požiadaviek týkajúcich sa informácií a propagácie.

3. Vedúci subjektov, z ktorých sa skladá operačná štruktúra sú riadne vymenovaní a zodpovední za úlohy pridelené ich príslušným subjektom podľa článku 11 ods. 3.

Článok 29

Funkcie a povinnosti audítorského orgánu

1. Prijímajúca krajina určí audítorský orgán, ktorý je funkčne nezávislý od ostatných zúčastnených subjektov v riadiacich a kontrolných systémoch a dodržiava medzinárodne uznávané audítorské štandardy. Audítorský orgán je zodpovedný za overenie účinného a riadneho fungovania riadiacich a kontrolných systémov.

2. Pod vedením svojho vedúceho audítorský orgán najmä:

a) v priebehu každého roka vypracuje a plní ročný plán audítorskej činnosti, ktorý zahŕňa audity zamerané na:

- efektívne fungovanie riadiacich a kontrolných systémov,
- spoľahlivosť účtovných informácií poskytovaných Komisii.

Audítorská činnosť zahŕňa audit vybranej vzorky operácií alebo transakcií a preskúmanie postupov.

Ročný plán audítorskej činnosti sa pred začiatkom príslušného roka predkladá národnému povolujujúcu úradníkovi a Komisii;

b) predkladá tieto dokumenty:

- výročnú správu o audítorskej činnosti podľa vzoru uvedeného v rámcovej dohode, v ktorej sa uvádzajú zdroje použité audítorským orgánom a súhrn všetkých nedostatkov zistených v riadiacich a kontrolných systémoch alebo v záveroch auditov transakcií, ktoré boli vykonané v súlade s ročným plánom audítorskej činnosti počas predchádzajúceho 12 mesačného obdobia, ktoré končí 30. septembra príslušného roka. Výročná správa o audítorskej činnosti sa zasiela Komisii, národnému povolujujúcu úradníkovi a príslušnému akreditačnému úradníkovi do 31. decembra každého roka. Prvá takáto správa zahŕňa obdobie od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia do 30. novembra 2007,
- výročné stanovisko podľa vzoru uvedeného v rámcovej dohode, v ktorom je uvedené, či sú riadiace a kontrolné systémy účinné a v súlade s požiadavkami

tohto nariadenia a/alebo iných dohôd uzatvorených medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou. Stanovisko sa zasiela Komisii, národnému povolujúcemu úradníkovi a príslušnému akreditačnému úradníkovi. Zahŕňa rovnaké obdobie a má rovnaký termín na predloženie ako výročná správa o audítorskej činnosti,

- stanovisko k záverečnému výkazu výdavkov, ktoré Komisii predkladá národný povolujúci úradník na záver každého programu alebo jeho časti. Záverečný výkaz výdavkov môže podľa potreby obsahovať žiadosti o platby vo forme každoročne predkladaných účtov. Stanovisko k záverečnému výkazu výdavkov sa vypracúva podľa vzoru stanoveného v prílohe k rámcovej dohode. Malo by obsahovať stanoviská týkajúce sa platnosti žiadosti o záverečnú platbu a správnosti finančných informácií a podľa potreby by malo byť podložené záverečnou správou o audítorskej činnosti. Zasiela sa Komisii a príslušnému akreditačnému úradníkovi v rovnakom termíne ako záverečný výkaz výdavkov predkladaný národným povolujúcim úradníkom alebo najneskôr do troch mesiacov po predložení uvedeného záverečného výkazu výdavkov.

Ďalšie osobitné požiadavky pre ročný plán audítorskej činnosti a/alebo správy a stanoviská uvedené v písmene b) môžu byť stanovené v sektorových alebo finančných dohodách.

Vzhľadom na metodiku audítorskej činnosti, správy a audítorské stanoviská podľa tohto článku audítorský orgán dodržiava medzinárodné audítorské štandardy, najmä pokiaľ ide o posúdenie rizika, materialitu auditu a výber vzoriek. Túto metodicu môže Komisia doplniť o ďalšie pokyny a definície, najmä pokiaľ ide o všeobecný prístup k výberu vzoriek a úrovni dôveryhodnosti a materiality.

Článok 30

Postup na základe správ audítorského orgánu

1. Po prijatí správ a stanovísk podľa prvej a druhej zarážky článku 29 ods. 2 písm. b) národný povolujúci úradník:
 - a) rozhodne, či je potrebné zlepšiť riadiace a kontrolné systémy, vyhotoví o tom písomný záznam a zabezpečí včasné vykonanie týchto zlepšení;
 - b) vykoná všetky potrebné úpravy žiadostí o platby určené Komisii.
2. Komisia sa môže rozhodnúť, že na základe týchto správ a stanovísk buď sama prijme následné opatrenia, napríklad začatím postupu finančnej korekcie, alebo požiada prijímajúcu krajinu o prijatie opatrenia a zároveň informuje o svojom rozhodnutí národného povolujúceho úradníka a príslušného akreditačného úradníka.

Článok 31

Osobitné subjekty

V rámci celkového rámca vymedzeného štruktúrami a orgánmi podľa článku 21 môžu byť funkcie uvedené v článku 28 zlúčené a pridelené osobitným subjektom v rámci pôvodne určených operačných štruktúr alebo mimo nich. Toto zlúčenie a pridelenie je v súlade s príslušným oddelením funkcií podľa nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a zabezpečuje, že konečnú zodpovednosť za funkcie opísané v uvedenom článku má pôvodne určená operačná štruktúra. Táto reštrukturalizácia sa upraví v písomných dohodách a podlieha akreditácii národného povolujúceho úradníka a preneseniu riadiacich právomocí Komisiou.

Oddiel 2

Iné formy hospodárenia

Článok 32

Štruktúry a orgány pre centralizované alebo spoločné hospodárenie

1. V prípade centralizovaného alebo spoločného hospodárenia prijímajúca krajina určí národného koordinátora IPA, ktorý vykonáva funkciu zástupcu prijímajúcej krajiny vo vzťahu ku Komisii. Národný koordinátor IPA zabezpečuje úzke spojenie medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou vzhľadom na všeobecný prístupový proces a predvstupovú pomoc EÚ v rámci IPA.

Národný koordinátor IPA je zodpovedný za koordináciu účasti prijímajúcej krajiny v príslušných cezhraničných programoch s členskými štátmi a ostatnými prijímajúcimi krajinami, ako aj v nadnárodných, medziregionálnych a prímorských programoch podľa iných právnych nástrojov Spoločenstva. Úlohy spojené s uvedenou zodpovednosťou môže delegovať na koordinátora cezhraničnej spolupráce.

2. V prípade zložky cezhraničná spolupráca prijímajúca krajina určí a zriadi operačné štruktúry podľa ustanovení článku 139.

Článok 33

Štruktúry a orgány pre zdieľané hospodárenie

V prípade cezhraničných programov vykonávaných prostredníctvom zdieľaného hospodárenia s členským štátom sa v jednom z členských štátov, ktoré sa zúčastňujú na tomto cezhraničnom programe, zriadi podľa článku 102 tieto štruktúry:

- jeden riadiaci orgán,
- jeden certifikačný orgán,
- jeden audítorský orgán.

KAPITOLA III

Finančný príspevok Európskeho spoločenstva

Článok 34

Oprávnenosť výdavkov

1. Pokiaľ nie je inak stanovené v odseku 2, pri decentralizovanom hospodárení nie sú podpísané zmluvy a dodatky a vzniknuté výdavky a platby uskutočnené vnútroštátnymi orgánmi oprávnené na financovanie podľa nariadenia IPA skôr, než Komisia prenesie riadiace právomoci na príslušné štruktúry a orgány, bez ohľadu na akreditácie vykonané príslušným akreditačným úradníkom a národným povolujuúcim úradníkom.

Posledný deň oprávnenosti výdavkov sa stanoví v časti II alebo podľa potreby vo finančných dohodách.

2. Technická pomoc na podporu vytvorenia riadiacich a kontrolných systémov môže byť oprávnená pred prenesením riadiacich právomocí, pokiaľ ide o výdavky vzniknuté po 1. januári 2007.

Vyhlasenie výziev na predloženie návrhov alebo verejných súťaží môže byť takisto oprávnené na financovanie pred počiatočným prenesením právomocí a po 1. januári 2007, pokiaľ sa toto počiatočné prenesenie právomocí vykoná v lehote stanovenej v doložke o výhrade, ktorá sa pripojí k príslušným operáciám alebo výzvam a pokiaľ dotknuté dokumenty Komisia vopred schváli. Výzvy na predkladanie návrhov alebo verejných súťaží sa môžu zrušiť alebo upraviť v závislosti od rozhodnutia o prenesení riadiacich právomocí.

3. Na financovanie podľa nariadenia IPA nie sú oprávnené tieto výdavky:

- a) dane, vrátane dane z pridanej hodnoty;
- b) clá a dovozné clá alebo iné poplatky;
- c) nákup, prenájom alebo lízing pôdy a existujúcich budov;
- d) pokuty, peňažné sankcie a výdavky spojené s konaním pred súdom;
- e) prevádzkové náklady;
- f) použité zariadenie;
- g) bankové poplatky, náklady na záruky a podobné poplatky;

h) náklady na kurzový prepočet, poplatky a kurzové straty spojené s osobitnými euro účtami pri každej zložke, ako aj iné čisto finančné výdavky;

i) príspevky vo forme vecného plnenia.

4. Na výdavky financované na základe tohto nariadenia sa neposkytuje iné financovanie z rozpočtu Spoločenstva.

Článok 35

Nakladanie s príjmami

1. Príjmy na účely tohto nariadenia zahŕňajú príjmy, ktoré sa získali operáciou počas obdobia jej spolufinancovania, z predaja, prenájmov, služieb, zápisného alebo iných podobných príjmov okrem:

- a) príjmov vytvorených počas hospodárskeho cyklu spolufinancovaných investícií v prípade investícií do podnikov;
- b) príjmov vytvorených v rámci opatrenia finančného inžinierstva, vrátane rizikového kapitálu a úverových a záručných fondov a lízingu;
- c) prípadných príspevkov súkromného sektoru na spolufinancovanie takých operácií, ktoré sú popri verejných príspevkoch uvedené vo finančných plánoch programu.

2. Príjmy vymedzené v odseku 1 predstavujú príjmy, ktoré sa odčítajú od sumy oprávnených výdavkov pre dotknutú operáciu. Najneskôr ku koncu programu sa tieto príjmy odčítajú od oprávnených výdavkov na príslušnú operáciu v celkovej výške alebo pomerne v závislosti od toho, či vznikli v celom rozsahu, alebo len čiastočne pri spolufinancovanej operácii.

3. Tento článok neplatí pre:

- zložku rozvoj vidieka,
- infraštruktúry vytvárajúce príjmy podľa článku 150.

Článok 36

Vlastníctvo úrokov

Všetky úroky z euro účtov pre ktorúkoľvek zložku sú vo vlastníctve prijímajúcej krajiny. Úroky, ktoré vznikli financovaním programu Spoločenstvom, sa pridelia výlučne tomuto programu, pričom sa považujú za zdroj prijímajúcej krajiny vo forme národného verejného príspevku a vykážu sa Komisii v čase ukončenia programu.

Článok 37

Financovanie Spoločenstvom

1. Finančný príspevok Spoločenstva na výdavky v rámci viacročných alebo ročných programov sa určí v súlade s rozdelením navrhnutým vo viacročnom orientačnom finančnom rámci podľa článku 5 nariadenia IPA.

2. Všetky operácie, ktoré prijímajú pomoc podľa jednotlivých zložiek IPA, vyžadujú vnútroštátne príspevky a príspevky Spoločenstva.

Článok 38

Intenzita pomoci a miera príspevku Spoločenstva

1. Príspevok Spoločenstva sa vypočíta pomerne k oprávneným výdavkom pre každú zložku IPA podľa časti II.

2. Vo finančných rozhodnutiach, ktorými sa prijímajú ročné alebo viacročné programy pre každú zložku IPA, sa stanoví maximálna orientačná výška príspevku Spoločenstva a následne maximálna miera pre každú prioritnú os.

KAPITOLA IV

Finančné hospodárenie

Oddiel 1

Rozpočtové záväzky

Článok 39

Zásady

1. Rozpočtový záväzok zodpovedajúci sume právneho záväzku, ktorý má formu finančnej dohody s dotknutou prijímajúcou krajinou, sa prijíma na základe finančných rozhodnutí o prijatí ročných programov.

2. Finančné rozhodnutia o prijatí viacročných programov môžu stanoviť uzatvorenie viacročných právnych záväzkov, ktoré majú formu finančných dohôd s dotknutou prijímajúcou krajinou.

Rozpočtový záväzok zodpovedajúci sume právneho záväzku je možné v tomto prípade rozložiť na ročné splátky na niekoľko rokov, ak to stanoví finančné rozhodnutie s prihliadnutím na viacročný orientačný finančný rámec. Príslušné finančné rozhodnutie a finančná dohoda stanovujú toto rozloženie v príslušných finančných plánoch.

Oddiel 2

Pravidlá decentralizovaného hospodárenia

Článok 40

Platby

1. Platby príspevku Spoločenstva, ktoré vykonáva Komisia, sa uskutočňujú v rozmedzí prostriedkov, ktoré sú k dispozícii. V prípade viacročných programov sa každá platba prideli k najstarším otvoreným rozpočtovým záväzkom dotknutej zložky IPA.

2. Platby majú formu predbežného financovania, priebežných platieb a vyplatenia konečného zostatku.

3. Prijímajúca krajina zašle do 28. februára každého roka Komisii predbežnú prognózu jej pravdepodobných žiadostí o platby na aktuálny rozpočtový rok a na nasledujúci rozpočtový rok vo vzťahu ku každej zložke IPA alebo programu. Komisia môže požiadať o prípadnú aktualizáciu tejto prognózy.

4. Výmena údajov o finančných transakciách medzi Komisiou a orgánmi a štruktúrami podľa článku 21 sa uskutoční podľa potreby elektronickými prostriedkami prostredníctvom postupov dohodnutých medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou.

5. Kombinovaná celková výška predbežného financovania a priebežných platieb neprekročí 95 % príspevku Spoločenstva stanoveného vo finančnom pláne každého programu.

6. Ak sa dosiahne strop uvedený v odseku 5, národný povolujúci úradník aj naďalej zasiela Komisii všetky osvedčené výkazy výdavkov a informácie o vymožených sumách.

7. Sumy uvedené v programoch predložených prijímajúcou krajinou, v osvedčených výkazoch výdavkov, v žiadostiach o platby a výdavky uvedené v správach o vykonávaní sú vyjadrené v eurách. Prijímajúce krajiny prepočítajú výšku výdavkov vynaložených v národnej mene na euro použitím mesačného účtovného výmenného kurzu euro stanoveného Komisiou pre mesiac, v ktorom bol výdavok zaúčtovaný príslušnou operačnou štruktúrou.

8. Platby Komisie určené národnému fondu sa uskutočnia na eurový účet v súlade s ustanoveniami článkov 41, 42, 43, 44 a 45 a ustanoveniami rámcových, sektorových alebo finančných dohôd. Pre každý príslušný program IPA, prípadne jednotlivé zložky IPA, sa otvorí jeden eurový účet, ktorý sa používa výlučne pre transakcie súvisiace s týmto programom alebo zložkou.

9. Prijímajúce krajiny zabezpečia, aby koneční príjemcovia dostali celkovú sumu verejného príspevku včas a v plnej výške. Na tieto sumy sa nevzťahujú osobitné poplatky alebo iné poplatky s rovnocenným účinkom, v dôsledku ktorých by sa výška týchto súm pre konečných príjemcov znížila.

10. Z prostriedkov Spoločenstva možno financovať len také výdavky, ktoré konečnému príjemcovi skutočne vznikli a ktoré aj vynaložil. Výdavky vynaložené konečnými príjemcami sú podložené faktúrami s potvrdením o doručení alebo účtovnými dokladmi rovnakej dôkaznej hodnoty alebo inými relevantnými dokladmi, podľa ktorých, v súlade s programom, pomoc nie je funkciou výdavkov. Výdavky musia byť osvedčené národným povolujúcim úradníkom.

Článok 41

Podmienky prijatia žiadostí o platbu

Komisia schváli žiadosti o platby, ak sú splnené minimálne požiadavky podľa článkov 42 ods. 1, 43 ods. 1 a 45 ods. 1.

Článok 42

Predbežné financovanie

1. Pri žiadostiach o platby predbežného financovania sú minimálne požiadavky podľa článku 41 tieto:

- a) národný povolujúci úradník oznámil Komisii otvorenie príslušného eurového účtu;
- b) akreditácie príslušného akreditačného úradníka a národného povolujúceho úradníka sú platné a prenesenie riadiacich právomocí sa ponecháva v platnosti;
- c) príslušná finančná dohoda nadobudla účinnosť.

2. Platby predbežného financovania predstavujú stanovené percento príspevku Spoločenstva k príslušnému programu podľa časti II tohto nariadenia. Pri viacročných programoch môže byť predbežné financovanie rozdelené na niekoľko rozpočtových rokov.

3. Ak do 15 mesiacov odo dňa, keď Komisia uhradila prvú splátku predbežného financovania, nebola v rámci príslušného programu podaná žiadna žiadosť o platbu, Komisii sa vráti späť celá suma, ktorá bola vyplatená vo forme predbežného financovania. Príspevok Spoločenstva k príslušnému programu nie je týmto vrátením dotknutý.

4. Celková čiastka predbežného financovania je zúčtovaná najneskôr pri ukončení programu. Národný povolujúci úradník použije platby predbežného financovania v priebehu programu len na vyplatenie príspevku Spoločenstva na výdavky v súlade s týmto nariadením.

Článok 43

Priebežné platby

1. Pri žiadostiach o priebežné platby sú minimálne požiadavky podľa článku 41 tieto:

- a) národný povolujúci úradník zašle Komisii žiadosť o platbu a výkaz výdavkov, ktorý sa vzťahuje k dotknutej platbe; národný povolujúci úradník osvedčí výkaz výdavkov;
- b) dodržia sa stropy pomoci Spoločenstva, ktoré sú pre každú prioritnú os stanovené vo finančnom rozhodnutí Komisie;
- c) operačná štruktúra zaslala Komisii sektorové výročné správy o vykonávaní podľa článku 61 ods. 1 vrátane najaktuálnejšej správy;
- d) v súlade článkom 29 ods. 2 písm. b) prvou a druhou zarážkou zaslal audítorský orgán Komisii najaktuálnejšiu výročnú správu o audítorskej činnosti a stanovisko o súlade používaných riadiacich a kontrolných systémov s požiadavkami tohto nariadenia a/alebo s požiadavkami akejkoľvek dohody uzatvorenej medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou;
- e) akreditácie príslušného akreditačného úradníka a národného povolujúceho úradníka sú platné a prenesenie riadiacich právomocí sa ponecháva v platnosti.

Ak nie je splnená jedna alebo viaceré z podmienok uvedených v tomto odseku, na žiadosť Komisie prijme prijímajúca krajina potrebné kroky na nápravu tejto situácie v lehote stanovenej Komisiou.

2. Ak vyjde najavo, že neboli dodržané platné predpisy alebo že prostriedky Spoločenstva boli nesprávne použité, Komisia môže znížiť priebežné platby prijímajúcej krajiny alebo ich dočasne pozastaviť v súlade s článkom 46. Informuje o tom prijímajúcu krajinu.

3. Pozastavenie alebo zníženie priebežných platieb bude v súlade so zásadou proporcionality a nebude mať vplyv na rozhodnutia o súlade, rozhodnutia o zúčtovacích postupoch a finančné opravy.

Článok 44

Výpočet platieb

Pri výpočte platieb sa vychádza zo základu, ktorým je príspevok Spoločenstva poskytovaný na účely financovania príslušných operácií, pričom najvyššia možná výška sa stanoví tak, že sa na oprávnené výdavky použije miera spolufinancovania, ktorá je pre každú prioritnú os stanovená vo finančnom rozhodnutí, a zároveň sa dodrží strop pre príspevok Spoločenstva daný pre každú prioritnú os.

Článok 45

Vyplatenie konečného zostatku

1. Pri vyplatení konečného zostatku platí termín stanovený v článku 166 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a minimálne požiadavky podľa článku 41 sú tieto:

- a) národný povolujujúci úradník zaslal Komisii žiadosť o záverečnú platbu a záverečný výkaz výdavkov; národný povolujujúci úradník osvedčí záverečný výkaz výdavkov;
- b) operačná štruktúra zaslala Komisii sektorové záverečné správy pre príslušný program podľa článku 61 ods. 1;
- c) v súlade s článkom 29 ods. 2 písm. b) tretou zarážkou zaslal audítorský orgán Komisii stanovisko k všetkým záverečným výkazom výdavkov podloženým záverečnou správou o činnosti;
- d) akreditácie príslušného akreditačného úradníka a národného povolujujúceho úradníka sú platné a prenesenie riadiacích právomocí sa ponecháva v platnosti.

2. Viazanosť tej časti rozpočtových záväzkov k viacročným programom, ktorá je k 31. decembru 2017 stále otvorená a pre ktorú neboli dokumenty podľa odseku 1 odovzdané Komisii do 31. decembra 2018, sa automaticky ruší.

Článok 46

Pozastavenie platieb

1. Komisia môže pozastaviť všetky platby alebo ich časti, ak:

- a) sú v riadiacom a kontrolnom systéme závažné nedostatky, ktoré majú vplyv na spoľahlivosť postupov osvedčovania platieb a v súvislosti s ktorými neboli prijaté nápravné opatrenia, alebo
- b) výdavky v osvedčenom výkaze výdavkov sú spojené so závažnou nezrovnalosťou, k náprave ktorej nedošlo, alebo
- c) sú potrebné vysvetlenia k údajom uvedeným vo výkaze výdavkov.

2. Skôr než Komisia rozhodne o pozastavení v súlade s odsekom 1, dá prijímajúcej krajine možnosť predložiť pripomienky v lehote dvoch mesiacov.

3. Komisia ukončí pozastavenie, ak prijímajúca krajina prijme potrebné nápravné opatrenia na odstránenie nedostatkov, nezrovnalostí alebo nejasností podľa odseku 1.

Ak prijímajúca krajina neprijme uvedené opatrenia, Komisia môže zrušiť celý príspevok Spoločenstva k programu alebo jeho časť v súlade s článkom 51.

Článok 47

Ukončenie programu

1. Po doručení žiadosti o záverečnú platbu Komisii sa program považuje za ukončený, keď nastane jedna z týchto možností:

- Komisia vyplatí konečný zostatok,
- Komisia vystaví príkaz na vymáhanie,
- Komisia zruší viazanosť rozpočtových prostriedkov.

2. Ukončenie programu nemá vplyv na právo Komisie prijať v neskoršej fáze finančné opravy.

3. Ukončenie programu nemá vplyv na povinnosti prijímajúcej krajiny uchovávať príslušné dokumenty v súlade s článkom 48.

Článok 48

Uchovávanie dokumentov

Prijímajúca krajina uchováva všetky dokumenty k príslušnému programu aspoň počas troch rokov od jeho ukončenia. Táto lehota sa preruší buď v prípade súdneho konania, alebo na základe riadne odôvodnenej žiadosti Komisie.

Článok 49

Finančné opravy

1. S cieľom zabezpečiť využívanie finančných prostriedkov v súlade s platnými predpismi, Komisia uplatňuje zúčtovacie postupy alebo mechanizmy finančných opráv v súlade s článkami 53b ods. 4 a 53c ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a s ustanoveniami rámcových prípadne sektorových dohôd.

2. Finančné opravy môžu byť vykonané na základe:

- a) zistenia konkrétnej nezrovnalosti, vrátane podvodu, alebo
- b) zistenia nedostatku v riadiacich a kontrolných systémoch prijímajúcej krajiny.

3. Ak Komisia zistí, že výdavky v rámci programov financované podľa tohto nariadenia vznikli spôsobom, ktorý porušuje platné pravidlá, rozhodne o tom, ktoré sumy budú vylúčené z financovania Spoločenstva.

4. Výpočet a stanovenie takých opráv, ako aj súvisiaceho vymáhania prostriedkov Komisia vykoná podľa kritérií a postupov v článkoch 51, 52 a 53. Spoločne s týmto nariadením sa uplatňujú aj ustanovenia o finančných opravách, ktoré boli dohodnuté v sektorových alebo finančných dohodách.

Článok 50

Finančné úpravy

1. Ak sa pri operáciách alebo operačných programoch zistia nezrovnalosti alebo nedbanlivosť, národný povolujúci úradník, ktorý má ako prvý zodpovednosť za prešetrenie nezrovnalostí, vykoná finančné úpravy zrušením celého príspevku Spoločenstva pre dotknuté operácie alebo operačné programy, alebo jeho časti. Národný povolujúci úradník vezme do úvahy i povahu a závažnosť nezrovnalostí a finančnú stratu spôsobenú príspevku Spoločenstva.

2. Národný povolujúci úradník vymáha v prípade nezrovnalosti príspevok Spoločenstva vyplatený príjemcovi v súlade s vnútroštátnymi postupmi pre vymáhanie.

Článok 51

Kritériá pre vykonávanie finančných opráv

1. V prípadoch podľa článku 49 ods. 2 Komisia môže vykonať finančné opravy zrušením celého príspevku Spoločenstva k programu alebo jeho časti.

2. Pri zistení jednotlivých prípadov nezrovnalostí Komisia prihliadne na systémovú povahu nezrovnalosti a určí, či sa použije paušálna alebo extrapolovaná finančná oprava.

3. Komisia pri rozhodovaní o výške opravy zohľadní povahu a závažnosť nezrovnalosti a/alebo rozsah a finančné dôsledky nedostatkov zistených v riadiacom a kontrolnom systéme príslušného programu.

Článok 52

Postup pri finančných opravách

1. Pred prijatím rozhodnutia o finančnej oprave Komisia informuje národného povolujúceho úradníka o svojich predbežných záveroch a požiada ho o stanovisko, ktoré má vypracovať do dvoch mesiacov.

Ak Komisia navrhne finančnú opravu na základe extrapolácie alebo paušálnu finančnú opravu, prijímajúca krajina bude mať možnosť zistiť skutočný rozsah nezrovnalosti prostredníctvom preskúmania príslušnej dokumentácie. Po dohode s Komisiou prijímajúca krajina môže obmedziť rozsah tohto preskúmania na primeranú časť alebo vzorku dokumentácie. S výnimkou riadne odôvodnených prípadov nesmie čas povolený na takéto

preskúmanie prekročiť ďalšie dvojmesačné obdobie po dvojmesačnej lehote uvedenej v prvom pododseku.

2. Komisia zohľadní akékoľvek dôkazy predložené prijímajúcou krajinou v lehote uvedenej v odseku 1.

3. Komisia sa usiluje prijať rozhodnutie o finančnej oprave v lehote šiestich mesiacov od začatia postupu podľa odseku 1.

Článok 53

Vrátenie finančných prostriedkov

1. Každá platba, ktorá sa má vrátiť do všeobecného rozpočtu Európskej únie, sa uskutoční pred dňom splatnosti uvedeným v príkaze na vymáhanie vystavenom v súlade s článkom 72 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002. Týmto dňom splatnosti je posledný deň druhého mesiaca, ktorý nasleduje po vydaní príkazu.

2. Akékoľvek omeškanie pri vrátení platby má za následok vznik úroku z dôvodu oneskorenej platby, ktorý sa začína dňom splatnosti a končí dňom skutočnej úhrady. Sadzba takého úroku je o jeden a pol percentuálneho bodu vyššia ako sadzba, ktorú v súvislosti so svojimi hlavnými refinancujúcimi operáciami uplatňuje Európska centrálna banka v prvý pracovný deň mesiaca, v ktorom nastane deň splatnosti.

Článok 54

Opätovné použitie príspevku Spoločenstva

1. Zdroje z príspevku Spoločenstva zrušeného podľa článku 49 sa vrátia do rozpočtu Spoločenstva spolu s príslušným úrokom.

2. Príspevok zrušený alebo vymožený v súlade s odsekom 50 nemožno opätovne použiť na operáciu alebo operácie, ktoré boli predmetom vymáhania alebo úpravy, ani v prípade, že sa vymoženie alebo úprava vykonali z dôvodu systémovej nezrovnalosti pre existujúce operácie v rámci celej prioritnej osi alebo jej časti, v ktorej sa táto systémová nezrovnalosť vyskytla.

Oddiel 3

Pravidlá centralizovaného a spoločného hospodárenia

Článok 55

Platby

1. Platby príspevku Spoločenstva, ktoré vykonáva Komisia, sa uskutočňujú v rozmedzí prostriedkov, ktoré sú k dispozícii.

2. V súlade s článkom 81 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 sa platby uskutočňujú na základe predloženia dôkazu o tom, že príslušná operácia je v súlade s ustanoveniami nariadenia IPA, tohto nariadenia, zmluvy alebo grantu.

3. Rozpočtové prostriedky potrebné na financovanie výdavkov uvedených v ročných programoch sa sprístupnia prostredníctvom jednej alebo viacerých nasledujúcich operácií: vyplatenie celej splatnej sumy; predbežné financovanie; jedna alebo viac priebežných platieb; vyplatenie zostatku splatných súm.

4. Platby Komisie sa podľa možností uskutočňujú v eurách na eurový účet.

Článok 56

Ukončenie programu

1. Program je ukončený, ak sú ukončené všetky zmluvy a granty financované v rámci tohto programu.

2. Po prijatí žiadosti o záverečnú platbu sú zmluva alebo grant považované za ukončené, ak nastane jedna z možností podľa článku 47 ods. 1.

3. Ukončenie zmluvy alebo grantu nemá vplyv na právo Komisie prijať finančné opravy v neskoršej fáze.

KAPITOLA V

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 57

Hodnotenie

1. Hodnotenia majú za cieľ zlepšovať kvalitu, efektívnosť a konzistentnosť pomoci z fondov Spoločenstva a stratégiu a vykonávanie programov.

2. Dokumenty o viacročnom orientačnom plánovaní podľa článku 5 podliehajú pravidelnému *ex ante* hodnoteniu, ktoré vykonáva Komisia.

3. Komisia môže vykonávať aj strategické hodnotenia.

4. Programy podliehajú *ex ante* hodnoteniam, priebežným hodnoteniam, prípadne *ex post* hodnoteniam v súlade s osobitnými ustanoveniami stanovenými pre každú zložku IPA v časti II a článku 21 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002.

5. Počas vykonávania programu sa uskutoční aspoň jedno priebežné hodnotenie. Priebežné hodnotenie sa vykoná aj v tom prípade, ak pri monitorovaní programu vyjde najavo, že došlo k značnému odklonu od pôvodných cieľov.

6. Za *ex post* hodnotenie vykonávania pomoci je zodpovedná Komisia. *Ex post* hodnotenie zahŕňa zistiteľné výsledky podľa zložky IPA. Pri spoločnom hospodárení sa *ex post* hodnotenie môže vykonať spoločne s ostatnými donormi.

7. Výsledky *ex ante* hodnotenia a priebežného hodnotenia sa zohľadnia počas cyklu programovania a vykonávania.

8. Komisia vypracuje metódy hodnotenia, vrátane noriem kvality, pričom použije objektívne a merateľné ukazovatele.

Článok 58

Monitorovanie pri decentralizovanom hospodárení

1. Pre zabezpečenie súdržnosti a koordinácie vykonávania zložiek IPA prijímajúca krajina pri decentralizovanom hospodárení zriadi do šiestich mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia monitorovací výbor IPA, a to po dohode s národným koordinátorom IPA a Komisiou.

2. Monitorovací výbor IPA posudzuje celkovú efektívnosť, kvalitu a súdržnosť vykonávania všetkých programov a operácií vo vzťahu k dosahovaniu cieľov stanovených vo finančných dohodách a v dokumentoch o viacročnom orientačnom plánovaní. Na tieto účely sa pri svojej činnosti opiera o aspekty predložené sektorovými monitorovacími výbormi podľa článku 59 ods. 3.

3. Monitorovací výbor IPA môže Komisii, národnému koordinátorovi IPA a národnému povolujúcemu úradníkovi predkladať návrhy opatrení na zabezpečenie súdržnosti a koordinácie medzi vykonávanými programami a operáciami v rámci jednotlivých zložiek, ako aj na akékoľvek nápravné opatrenia naprieč zložkami, ktoré sú potrebné na dosiahnutie celkových cieľov poskytovanej pomoci a zvýšenie celkovej účinnosti. Príslušným sektorovým monitorovacím výborom môže predkladať návrhy rozhodnutí na akékoľvek nápravné opatrenia na zabezpečenie dosiahnutia programových cieľov a zvýšenie účinnosti poskytovanej pomoci v rámci príslušných programov alebo zložky (zložiek) IPA.

4. Monitorovací výbor IPA vypracuje v súlade s mandátom monitorovacieho výboru vymedzeným Komisiou a v rámci, ktorý tvorí inštitucionálny, právny a finančný systém príslušnej krajiny, vlastný rokovací poriadok.

5. Pokiaľ v mandáte monitorovacieho výboru určeného Komisiou nie je stanovené inak, platia ustanovenia tohto odseku.

Členmi monitorovacieho výboru IPA sú zástupcovia Komisie, národný koordinátor IPA, národný povolujúci úradník, zástupcovia operačných štruktúr a strategický koordinátor.

Zasadnutiam monitorovacieho výboru IPA predsedajú spoločne zástupca Komisie a národný koordinátor IPA.

Monitorovací výbor IPA sa schádza aspoň raz ročne. Zasadnutia je možné zvolať aj priebežne, najmä na tematickom základe.

Článok 59

Sektorové monitorovacie výbory pri decentralizovanom hospodárení

1. Monitorovaciemu výboru IPA pomáhajú sektorové monitorovacie výbory vytvorené v rámci zložiek IPA do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia v súlade s osobitnými ustanoveniami časti II. Sektorové monitorovacie výbory sú pridelené k programom alebo zložkám. Ich členmi môžu podľa potreby byť zástupcovia občianskej spoločnosti.

2. Každý sektorový monitorovací výbor posudzuje efektívnosť a kvalitu vykonávania dotknutých programov a operácií v súlade s osobitnými ustanoveniami pre každú zložku v časti II a s ustanoveniami súvisiacich sektorových a/alebo finančných dohôd. Komisii, národnému koordinátorovi IPA a v kópii aj národnému povolujúcemu úradníkovi môže predložiť návrhy rozhodnutí na nápravné opatrenia pre zabezpečenie dosiahnutia programových cieľov a zvýšenie účinnosti poskytovanej pomoci.

3. Sektorové monitorovacie výbory podávajú správy monitorovaciemu výboru IPA. Poskytujú mu informácie týkajúce sa najmä:

- a) pokroku pri vykonávaní programov podľa prioritných os, prípadne opatrení alebo operácií; do týchto správ patria dosiahnuté výsledky, finančné ukazovatele vykonávania a iné faktory a sú vytvorené s cieľom zlepšiť vykonávanie programov;
- b) aspektov fungovania riadiacich a kontrolných systémov, na ktoré upozornil audítorský orgán, národný povolujúci úradník alebo príslušný akreditačný úradník.

Článok 60

Monitorovanie pri decentralizovanom a spoločnom hospodárení

Pri decentralizovanom a spoločnom hospodárení môže Komisia prijať akékoľvek opatrenia, ktoré považuje za potrebné pre monitorovanie príslušných programov. Pri spoločnom hospodárení sa môžu tieto opatrenia prijímať spoločne s dotknutou medzinárodnou organizáciou (dotknutými medzinárodnými organizáciami).

Článok 61

Výročné správy a záverečné správy o vykonávaní

1. V súlade s postupmi pre každú zložku IPA podľa časti II operačné štruktúry vypracúvajú sektorové výročné správy a sektorové záverečné správy o vykonávaní programov, za ktoré sú zodpovedné.

Sektorové výročné správy o vykonávaní sa vzťahujú na celý rozpočtový rok. Sektorové záverečné správy o vykonávaní sa vzťahujú na celé obdobie vykonávania a môžu obsahovať aj ostatnú sektorovú výročnú správu.

2. Správy podľa odseku 1 sa po preskúmaní sektorovými monitorovacími výbormi zasielajú národnému koordinátorovi IPA, národnému povolujúcemu úradníkovi a Komisii.

3. Na základe správ podľa odseku 1 zašle národný koordinátor IPA Komisii a národnému povolujúcemu úradníkovi, po posúdení monitorovacím výborom IPA, výročné a záverečné správy o vykonávaní pomoci podľa nariadenia IPA.

4. Výročná správa o vykonávaní podľa odseku 3, ktorá sa zasiela vždy do 31. augusta každého roka a prvýkrát v roku 2008, je zhrnutím jednotlivých sektorových výročných správ vypracovaných v rámci jednotlivých zložiek a obsahuje informácie:

- a) o postupe dosiahnutom pri vykonávaní pomoci Spoločenstva vo vzťahu k prioritám stanoveným v dokumente o viacročnom orientačnom plánovaní a jednotlivých programoch;
- b) o finančnom vykonávaní pomoci Spoločenstva.

5. Záverečná správa o vykonávaní podľa odseku 3 sa vzťahuje na celé obdobie vykonávania a môže obsahovať ostatnú výročnú správu podľa odseku 4.

KAPITOLA VI

Propagácia a zviditeľnenie

Článok 62

Informácie a propagácia

1. Pri centralizovanom a spoločnom hospodárení poskytuje informácie o programoch a operáciách Komisia, za prípadnej pomoci národného koordinátora IPA. Pri decentralizovanom hospodárení a v prípade všetkých programov alebo ich častí v rámci zložky cezhraničná spolupráca, ktoré sa nevykonávajú prostredníctvom zdieľaného hospodárenia, poskytuje informácie o programoch a operáciách a zabezpečuje ich propagáciu prijímajúca krajina a národný koordinátor IPA. Pri zdieľanom hospodárení poskytujú informácie o programoch a operáciách a zabezpečujú ich propagáciu členské štáty, prijímajúce krajiny a riadiaci orgán podľa článku 103. Tieto informácie sú určené občanom a príjemcom s cieľom zdôrazniť úlohu Spoločenstva a zabezpečiť transparentnosť.

2. Pri decentralizovanom hospodárení sú operačné štruktúry zodpovedné za organizáciu zverejnenia zoznamu konečných príjemcov, názvov operácií a výšky financovania Spoločenstva prideleného na operácie. Zabezpečia, aby konečný príjemca bol informovaný o tom, že prijatím financovania dáva súhlas so svojim zaradením do uverejneného zoznamu príjemcov. Všetky osobné údaje uvedené v tomto zozname sa spracúvajú v súlade s požiadavkami nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001⁽¹⁾.

(1) Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1.

3. Podľa článku 90 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 Komisia zverejní relevantné informácie o zmluvách. Komisia zverejní výsledky verejných súťaží v Úradnom vestníku Európskej únie, na webovej stránke EuropeAid a v iných vhodných médiách v súlade s platnými zmluvnými postupmi pre vonkajšie opatrenia Spoločenstva.

Článok 63

Zviditeľnenie

1. Komisia sa s príslušnými celoštátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi prijímajúcich krajín dohodne na koherentnom súbore činností, prostredníctvom ktorých sa v prijímajúcich krajinách sprístupňujú a propagujú informácie o pomoci podľa nariadenia IPA.

Postupy pre vykonávanie týchto činností sa upravujú v sektorových alebo finančných dohodách.

2. Za vykonávanie činností podľa odseku 1 sú zodpovední koneční príjemcovia a uvedené činnosti sa financujú zo sumy pridelených na príslušné programy alebo operácie.

ČASŤ II

OSOBITNÉ USTANOVENIA

HLAVA I

ZLOŽKA PRECHODNÁ POMOC A BUDOVANIE INŠTITÚCIÍ

KAPITOLA I

Predmet pomoci a oprávnenosť

Článok 64

Oblasti pomoci

1. Pomoc v rámci tejto zložky sa môže poskytovať prijímajúcim krajinám najmä na tieto oblasti:

- posilnenie demokratických inštitúcií a právneho štátu;
- podpora a ochrana základných práv a slobôd obsiahnutých v Európskej charte základných práv;
- reforma verejnej správy;
- reforma v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí, napríklad reforma právneho systému, systému polície, prokuratúry, súdnictva, väzenských systémov, colného systému a systému riadenia hraníc, s osobitným dôrazom na účinnejší boj proti korupcii, organizovanému zločinu, terorizmu a nelegálnej migrácii a vytvorenie informačných systémov v týchto oblastiach;
- modernizácia regulačného právneho rámca vrátane podpory investícií zameraných na vybavenie kľúčových inštitúcií, ktorých infraštruktúra alebo kapacita na monitorovanie a presadzovanie právnych predpisov si vyžaduje zlepšenie;

- vytvorenie a posilnenie systémov finančnej kontroly;
 - zlepšovanie trhového hospodárstva najmä podporou samoorganizácie hospodárskych subjektov a priamou podporou hospodárskej činnosti okrem iného prostredníctvom poskytovania pomoci súkromnému sektoru a pomoci pri priemyselnej reštrukturalizácii, ako aj diverzifikácia hospodárstva, modernizácia kľúčových sektorov a zlepšovanie osobitných oblastí;
 - rozvoj občianskej spoločnosti a dialógu medzi vládnymi a mimovládnymi subjektmi zameraný na podporu demokracie, právneho štátu, ľudských práv, rešpektovania a ochrany menšín a dialóg v rámci občianskej spoločnosti;
 - budovanie sociálneho dialógu ako prvku, ktorý tvorí súčasť dobrej správy vecí verejných a napomáha rozvoju spravodlivých a rovných pracovných podmienok;
 - podpora integrácie menšín, opatrenia na zmierenie a budovanie dôvery na všetkých úrovniach spoločnosti;
 - environmentálna politika založená na vysokej úrovni ochrany, podpora zásady „znečisťovateľ platí“, trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov, energetická účinnosť, obnoviteľné zdroje a postupné prijímanie politiky Spoločenstva vo všetkých oblastiach vrátane politiky týkajúcej sa zmien klímy;
 - zlepšovanie prístupu k možnostiam financovania pre malé a stredné podnikateľov a verejné správy;
 - budovanie inštitúcií v oblasti jadrovej bezpečnosti, nakladania s jadrovým odpadom a radiačnej ochrany v súlade s *acquis communautaire* a osvedčenými postupmi Európskej únie;
 - podpora účasti na programoch Spoločenstva, najmä na programoch zameraných na zvyšovanie povedomia o európskom občianstve, a príprava na účasť v agentúrach Spoločenstva.
2. Okrem oblastí podľa odseku 1 môže byť pomoc v rámci tejto zložky poskytovaná prijímajúcim krajinám uvedeným v prílohe II k nariadeniu IPA na tieto oblasti:
- v súlade s článkom 2 ods. 3 písm. b) nariadenia IPA do oblasti sociálneho, hospodárskeho a územného rozvoja, ktorá zahŕňa medzi iným investície do oblastí regionálneho rozvoja, rozvoja ľudských zdrojov a rozvoja vidieka;
 - odstránenie prekážok brániacich sociálnemu začleneniu a podpora začleňujúcich trhov práce, najmä prostredníctvom akcií zameraných na zvyšovanie životnej úrovne, boj proti nezamestnanosti a rozvoj ľudských zdrojov;

- c) podpora odvetvia výroby a služieb a zlepšovanie infraštruktúr súvisiacich s podnikaním;
- d) adaptácia, reforma, prípadne vytvorenie systémov vzdelávania a odbornej prípravy;
- e) zlepšenie prístupu do dopravných, informačných, energetických a ďalších sietí a ich spojenie;
- f) reforma systému zdravotníckej starostlivosti;
- g) zlepšovanie informačných a komunikačných systémov.

Článok 65

Formy pomoci

1. Pomoc v rámci tejto zložky možno poskytovať najmä formou:

- a) opatrení v oblasti administratívnej spolupráce zameraných na odbornú prípravu a výmenu informácií za účasti expertov z verejného sektora vyslaných z členských štátov alebo medzinárodných organizácií, najmä prostredníctvom twinningu, twinningu light a TAIEX-u;
- b) technickej pomoci;
- c) investícií do regulačnej infraštruktúry vrátane nezávislých externých multilaterálnych inštitúcií, najmä podporou zosúladenia noriem a štandardov Európskej únie; tieto investície sú zamerané na kľúčové regulačné inštitúcie a ich základom je jasná stratégia reformy verejnej správy a súlad s *acquis*;
- d) grantových schém;
- e) mechanizmov na prípravu projektov;
- f) vytvárania finančných facilit v spolupráci s medzinárodnými finančnými inštitúciami;
- g) rozpočtovej podpory v súlade s ustanoveniami článku 15 ods. 1 nariadenia IPA.

2. Prijímajúcim krajinám uvedeným v prílohe II k nariadeniu IPA sa môže pomoc v rámci tejto zložky poskytovať aj formou opatrení a akcií podobnej povahy, aké sú stanovené v rámci zložiek regionálny rozvoj, rozvoj ľudských zdrojov a rozvoj vidieka, vrátane investičných operácií.

3. Pomoc sa môže tiež použiť na pokrytie nákladov, vrátane administratívnych nákladov, na príspevok Spoločenstva určený medzinárodných misiám, iniciatívam alebo organizáciám, ktoré sú aktívne v záujme prijímajúcej krajiny.

Článok 66

Oprávnenosť výdavkov

1. Výdavky v rámci tejto zložky sú oprávnené, ak vznikli po podpísaní zmluvy, zmluvy a grantu, okrem prípadov uvedených v nariadení (ES, Euratom) č. 1605/2002.

2. Popri pravidlách stanovených v článku 34 ods. 3 platí, že oprávnené nie sú tieto výdavky:

- a) všetky náklady na lízing;
- b) odpisové náklady.

3. Odchylné od ustanovení článku 34 ods. 3 sa v konkrétnych prípadoch rozhodne, či sú oprávnené tieto výdavky:

- a) prevádzkové náklady vrátane nákladov na prenájom, ktoré sa vzťahujú výlučne na obdobie spolufinancovania operácie;
- b) daň z pridanej hodnoty, ak sú splnené nasledujúce podmienky:
 - i) daň z pridanej hodnoty sa nevracia;
 - ii) je stanovené, že túto daň platí konečný príjemca, a
 - iii) je jednoznačne určená v návrhu projektu.

Článok 67

Intenzita pomoci a miera príspevku Spoločenstva

1. Na účely tejto zložky sú oprávnené výdavky podľa článku 38 ods. 1 založené na verejných výdavkoch pri decentralizovanom hospodárení a na celkových výdavkoch pri centralizovanom a spoločnom hospodárení.

2. Pri decentralizovanom hospodárení sa pre poskytovanie pomoci v rámci tejto zložky uplatňujú okrem všeobecných pravidiel článku 37 a 38 aj ustanovenia tohto odseku.

V prípade grantu možno od konečných príjemcov žiadať, aby prispeli na oprávnené náklady na operáciu. V prípade investičných operácií príspevok Spoločenstva nepresiahne 75 % verejných výdavkov. Zvyšných 25 % poskytne prijímajúca krajina zo svojich verejných prostriedkov. Príspevok Spoločenstva môže presiahnuť 75 % verejných výdavkov len vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch.

Pri činnostiach zameraných na budovanie inštitúcií sa vyžaduje istá miera spolufinancovania konečným príjemcom a/alebo z verejných prostriedkov prijímajúcej krajiny. Činnosti zamerané na budovanie inštitúcií však môžu byť v riadne odôvodnených prípadoch financované z prostriedkov Spoločenstva až do výšky 100 %.

Pomoc poskytovaná formou opatrení administratívnej spolupráce podľa článku 65 ods. 1 písm. a) môže byť financovaná z prostriedkov Spoločenstva až do výšky 100 %.

3. Pri centralizovanom alebo spoločnom hospodárení Komisia určí mieru príspevku Spoločenstva, a to až do výšky 100 % oprávnených výdavkov.

KAPITOLA II

Príprava programov

Článok 68

Rámec prípravy programov

Pomoc sa v zásade poskytuje formou:

- národných programov,
- regionálnych a horizontálnych programov a nástrojov.

Článok 69

Národné programy

1. Komisia prijíma národné programy každý rok na základe návrhov projektov od prijímajúcej krajiny, ktorá prihliada na zásady a priority stanovené v dokumentoch o viacročnom orientačnom plánovaní podľa článku 5.

2. V návrhoch projektov sú uvedené prioritné osi, ktoré sa majú financovať v príslušnej prijímajúcej krajine a môžu zahŕňať oblasti pomoci podľa článku 64. V procese vypracúvania návrhov projektov sa uskutočňujú konzultácie s príslušnými zainteresovanými subjektmi.

3. Každoročne po prerokovaní návrhov projektov medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou predloží prijímajúca krajina Komisii projektový spis. V projektovom spise sú presne stanovené prioritné osi, plánované operácie a vybrané vykonávacie metódy. Na základe projektového spisu Komisia pripraví návrhy financovania.

4. Návrhy financovania sa prijímú prostredníctvom finančného rozhodnutia podľa článku 8.

5. Komisia uzatvorí s prijímajúcou krajinou finančnú dohodu podľa článku 8.

Článok 70

Účast' na programoch Spoločenstva v rámci národných programov

1. Pomoc možno poskytnúť na podporu účasti prijímajúcich krajín v programoch Spoločenstva. Táto účasť je stanovená v národných programoch.

2. Celková výška prostriedkov Spoločenstva na podporu účasti v programoch Spoločenstva nesmie prekročiť hranicu stanovenú v národnom programe.

3. Pre účasť prijímajúcich krajín v programoch Spoločenstva platia osobitné podmienky, ktoré sú pre každý program stanovené v memorande o porozumení uzatvorenom medzi Komisiou a prijímajúcou krajinou a sú v súlade s dohodami o všeobecných zásadách pre účasť prijímajúcich krajín v programoch Spoločenstva. Toto memorandum obsahuje ustanovenia o celkovej výške príspevku prijímajúcej krajiny a o výške pomoci financovanej podľa nariadenia IPA.

Článok 71

Účast' v agentúrach Spoločenstva v rámci národných programov

1. Pomoc možno poskytnúť na podporu účasti prijímajúcich krajín v agentúrach Spoločenstva. Táto účasť je stanovená v národných programoch.

2. Prijímajúce krajiny môžu byť pozvané, aby sa na *ad hoc* základe zúčastnili na činnosti rôznych agentúr Spoločenstva. Náklady na ich účasť sa môžu financovať z pomoci poskytovanej podľa nariadenia IPA podobným spôsobom, ako pri účasti v programoch Spoločenstva.

Článok 72

Regionálne a horizontálne programy

1. Na základe príslušných dokumentov o viacročnom orientačnom plánovaní a po konzultáciách s príslušnými zainteresovanými stranami Komisia vypracuje regionálne a horizontálne programy v úzkej spojitosti a koordinácii s národnými programami.

2. Regionálne a horizontálne programy sú určené na podporu regionálnej spolupráce, posilnenie výmen medzi viacerými prijímajúcimi krajinami a podporu iniciatív stimulujúcich prijímajúce krajiny k spolupráci v oblastiach spoločného záujmu.

3. Regionálny program je určený pre prijímajúce krajiny západného Balkánu. Je zameraný najmä na zmierenie, obnovu a politickú spoluprácu v tomto regióne s cieľom podporovať vykonávanie Paktu stability pre juhovýchodnú Európu.

4. Horizontálne programy sú určené pre tie oblasti spoločného záujmu niektorých alebo všetkých prijímajúcich krajín, v ktorých sa prostredníctvom týchto programov môže pomoc vykonávať efektívnejšie a úspornejšie ako prostredníctvom národných programov.

5. Pomoc v rámci regionálnych a horizontálnych programov sa môže poskytovať na také oblasti, ako sú mechanizmy na prípravu projektov, podpora občianskej spoločnosti, cieľ, podpora malých a stredných podnikateľov, finančné nástroje pre obce a obecná infraštruktúra, štatistika, jadrová bezpečnosť, informácie a komunikácia.

KAPITOLA III

Vykonávanie

Oddiel 1

Rámec pre vykonávanie a zásady

Článok 73

Všeobecné zásady

1. Pri poskytovaní pomoci v rámci tejto zložky sa uplatňuje centralizované, decentralizované alebo spoločné hospodárenie v súlade s článkom 53 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

2. Pri národných programoch je cieľom decentralizované hospodárenie.

3. Regionálne a horizontálne programy Komisia vykonáva na centralizovanom základe alebo prostredníctvom spoločného hospodárenia s medzinárodnými organizáciami podľa článku 43d nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článok 74

Štruktúra a orgány pri centralizovanom a spoločnom hospodárení

V súlade s článkom 32 je pri centralizovanom alebo spoločnom hospodárení národný koordinátor IPA jedinou kontaktnou osobou Komisie.

Článok 75

Štruktúra a orgány pri decentralizovanom hospodárení

1. Ak má v súlade s článkom 22 ods. 2 písm. b) národný koordinátor IPA pri decentralizovanom hospodárení zodpovednosť za prípravu programov tejto zložky na národnej úrovni, vykonáva tieto úlohy:

- organizuje prípravu návrhov projektov podľa článku 69;
- vypracúva a predkladá Komisii projektový spis podľa článku 69;
- monitoruje technické vykonávanie národných programov.

2. Podľa článku 31 sa operačná štruktúra skladá z jednej alebo viacerých vykonávacích agentúr, ktoré sú zriadené v rámci vnútroštátnej správy prijímajúcej krajiny alebo pod jej priamou kontrolou.

Národný povolujúci úradník po porade s národným koordinátorom IPA vymenuje povolujúcich úradníkov programu, ktorí vedú vykonávacie agentúry.

Povolujúci úradníci programu sú štátnymi zamestnancami prijímajúcej krajiny. Sú zodpovední za činnosti, ktoré vykonávajú vykonávacie agentúry podľa článku 28.

3. Povolujúci úradníci programu vymenujú vedúcich programov spomedzi štátnych zamestnancov. Pod vedením povolujúceho úradníka programu plnia vedúci programu tieto úlohy:

- sú zodpovední za technické aspekty operácií v rámci rezortných ministerstiev;
- pomáhajú povolujúcim úradníkom programu pri správnej a včasnej príprave a vykonávaní operácií na technickej úrovni;
- sú poverení koordináciou v rámci každej prioritnej osi stanovenej v návrhu projektu prijímajúcej krajiny.

Článok 76

Akreditácia operačnej štruktúry a prenesenie riadiacich právomocí

1. Ak do nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia s prostriedkami Spoločenstva hospodárili existujúce vnútroštátne subjekty v prijímajúcich krajinách podľa nariadenia (EHS) č. 3906/89 alebo nariadenia (ES) č. 2500/2001, tieto subjekty (ďalej len „existujúce vnútroštátne subjekty“) hospodária s prostriedkami v rámci zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií, pokiaľ Komisia neprijme rozhodnutie o prenesení riadiacich právomocí.

2. Podľa tohto nariadenia môžu existujúce vnútroštátne subjekty hospodáriť s prostriedkami v rámci zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií bez prenesenia riadiacich právomocí najviac jeden rok po nadobudnutí jeho účinnosti.

3. Komisia rozhodne o tom, či prenesie riadiace právomoci na existujúce vnútroštátne subjekty, a prihliadne pri tom najmä na zoznam odchýliek predložený podľa odseku 4 a rozhodnutie prijaté národným povolujúcim úradníkom podľa odseku 5.

4. Národný povolujúci úradník vykoná hodnotenie operačnej štruktúry, ktoré sa týka aj existujúcich vnútroštátnych subjektov, so zreteľom na požiadavky podľa článku 11. Na základe stanoviska externého audítora funkčne nezávislého od ostatných subjektov v systéme riadenia a kontroly predovšetkým vypracuje zoznam všetkých požiadaviek v súlade s článkom 11 tohto nariadenia, ktoré operačná štruktúra nedodržala.

Zoznam odchýliek sa zašle Komisii najneskôr do štyroch mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

5. Ak sa nesplnenie požiadaviek podľa odseku 4 považuje za zlučiteľné s účinným a efektívnym fungovaním operačných štruktúr, národný povolujúci úradník môže rozhodnúť o akreditácii príslušných subjektov podľa tohto nariadenia.

Rozhodnutie o akreditácii príslušných subjektov zašle Komisii najneskôr do piatich mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto

nariadenia. Súčasťou rozhodnutia je aj plán s časovo vymedzenými cieľmi, ktorý stanovuje kroky potrebné na nápravu nesplnených požiadaviek uvedených v zozname podľa odseku 4. Komisia plán odsúhlasí.

6. Ak sa nesplnenie požiadaviek podľa odseku 4 považuje za nezlučiteľné s účinným a efektívnym fungovaním operačných štruktúr, národný povolujúci úradník postupuje v súvislosti s akreditáciou príslušnej operačnej štruktúry podľa ustanovení článku 13.

7. Ak Komisia podľa tohto nariadenia rozhodne o presení riadiacich právomocí na existujúce vnútroštátne subjekty, môže súčasne rozhodnúť aj o ďalších podmienkach týkajúcich sa vnútroštátnych orgánov. V rámci týchto ďalších podmienok Komisia určí lehotu, v ktorej musia vnútroštátne orgány splniť požiadavky na účely platnosti presenia riadiacich právomocí. Komisia v rozhodnutí stanoví aj zoznam *ex ante* kontrol podľa článku 14 ods. 3.

8. Bez ohľadu na rozhodnutie národného povolujúceho úradníka môže Komisia kedykoľvek rozhodnúť o zachovaní, pozastavení alebo odobrátí presených riadiacich právomocí voči ktorémukol'vek príslušnému subjektu.

9. Národný povolujúci úradník zabezpečuje, aby prijímajúca krajina po celý čas poskytovala Komisii požadované informácie.

Článok 77

Zásady pre vykonávanie pri twinningových projektoch

1. Twinningové projekty sa vykonávajú formou grantu, ktorým sa vybrané verejné správy členského štátu zaväzujú poskytovať odborné znalosti z potrebného verejného sektora výmenou za úhradu výdavkov, ktoré pri tom vzniknú.

V grante môže byť upravené najmä dlhodobé vyslanie pracovníka, ktorý je na plný úväzok poverený funkciou miestneho twinningového poradcu príslušnej verejnej správy v prijímajúcej krajine.

Twinningový grant sa vypracúva podľa príslušných ustanovení časti jedna hlavy VI o grantoch nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002.

2. Komisia vypracuje a pravidelne aktualizuje twinningovú príručku, ktorá upravuje systém pevných sadzieb a cien za úhradu odborných znalostí príslušného verejného sektora poskytovaných vybranými verejnými správami členského štátu.

Článok 78

Zásady pre vykonávanie pri účasti v programoch a agentúrach Spoločenstva

Pri účasti v programoch a agentúrach Spoločenstva vykonávanie pozostáva z platby časti finančného príspevku prijímajúcej

krajiny, ktorý je financovaný v rámci IPA, do rozpočtu programu alebo agentúry. Pri decentralizovanom hospodárení platbu vykoná národný fond a pri centralizovanom hospodárení Komisia.

Oddiel 2

Finančné hospodárenie

Článok 79

Platby pri decentralizovanom hospodárení

1. Odchylné od ustanovení článku 40 ods. 6, ak sa dosiahne strop 95 %, národný povolujúci úradník zasiela nový osvedčený výkaz výdavkov a informácie o vymožených sumách len v prípade, ak žiada o vyplatenie konečného zostatku.

2. Platby predbežného financovania v zásade predstavujú 50 % príspevku Spoločenstva k príslušnému programu. Môžu byť vyplatené v ročných splátkach. Miera 50 % môže byť navýšená, ak národný povolujúci úradník preukáže, že výsledná suma nepostačuje na financovanie zmlúv a grantov podpísaných na národnej úrovni.

3. Výška predbežného financovania sa vypočíta ako súčet odhadovanej výšky zmluvných záväzkov, ktoré majú vzniknúť počas roka, a skutočnej výšky zmluvných záväzkov vzniknutých počas predchádzajúcich rokov. S výnimkou pre účasť v programoch a agentúrach Spoločenstva je predbežné financovanie vyplatené až vtedy, keď sa vyhlási prvá výzva na predloženie návrhov alebo verejná súťaž.

4. Platby na účely účasti v programoch a agentúrach Spoločenstva môžu predstavovať sumu 100 % príspevku Spoločenstva, ktorý sa vzťahuje na túto účasť.

Článok 80

Uchovávanie dokumentov

Odchylné od ustanovení článku 48 operačná štruktúra uchováva písomné záznamy o celom postupe verejného obstarávania, poskytovania grantov a postupe uzatvárania zmlúv v rámci tejto zložky počas obdobia najmenej siedmich rokov od vyplatenia zostatku zmluvy.

Článok 81

Vlastníctvo úrokov

Odchylné od ustanovení článku 36 úroky, ktoré vznikli financovaním programu Spoločenstvom, sa vykážu Komisii pri predložení každej žiadosti o platbu.

Oddiel 3

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 82

Hodnotenie

1. Pri všetkých programoch v rámci zložky prechodná pomoc a budovanie inštitúcií sa uskutočňuje priebežné hodnotenie a/alebo *ex post* hodnotenie podľa článku 21 nariadenia (ES, Euratom) č. 2342/2002.

2. Priebežné hodnotenia a *ex post* hodnotenia sa uskutočňujú pred prenesením riadiacich právomocí na prijímajúcu krajinu. Uskutočňuje ich Komisia.

Po prenesení riadiacich právomocí má prijímajúca krajina zodpovednosť za vykonávanie priebežných hodnotení bez toho, aby boli dotknuté práva Komisie vykonávať *ad hoc* priebežné hodnotenia programov, ak to považuje za potrebné.

Komisia má aj po prenesení riadiacich právomocí na prijímajúcu krajinu prednostné právo vykonávať *ex post* hodnotenie.

3. V súlade s článkom 22 nariadenia IPA sa zhrnutia správ o priebežných hodnoteniach a *ex post* hodnoteniach sa zasielajú výboru IPA na diskusiu.

Článok 83

Monitorovanie

1. Pri decentralizovanom hospodárení národný koordinátor IPA zriadi v súlade s článkom 59 sektorový monitorovací výbor pre zložku prechodná pomoc a budovanie inštitúcií, ďalej len „TAIB“.

2. Výbor TAIB sa schádza najmenej dvakrát ročne na podnet prijímajúcej krajiny alebo Komisie. Výbor vypracuje v súlade s mandátom sektorového monitorovacieho výboru vymedzeným Komisiou a v rámci, ktorý tvorí inštitucionálny, právny a finančný systém príslušnej krajiny, vlastný rokovací poriadok. Tento rokovací poriadok prijme po dohode s národným koordinátorom IPA, národným povolujúcim úradníkom a monitorovacím výborom IPA.

3. Výboru TAIB predsedá národný koordinátor IPA. Členmi tohto výboru sú národný povolujúci úradník, povolujúci úradníci programu, prípadne ďalší zástupcovia operačnej štruktúry, zástupcovia Komisie, prípadne zástupcovia medzinárodných finančných inštitúcií a občianskej spoločnosti vymenovaní prijímajúcou krajinou po dohode s Komisiou.

4. Výbor TAIB v súlade s článkom 59 ods. 2 posudzuje efektívnosť a kvalitu príslušných programov a operácií, najmä:

- a) posudzovaním správ o stave vykonávania, ktoré obsahujú podrobnosti o finančnom a operatívnom pokroku programov;
- b) posudzovaním úrovne dosahovania cieľov a výsledkov programov;
- c) posudzovaním plánov verejného obstarávania a príslušných odporúčaní uvedených v hodnoteniach;
- d) diskusiou o problematických otázkach a operáciách;
- e) navrhovaním potrebných nápravných opatrení;
- f) posudzovaním prípadov podvodu a nezrovnalostí a predkladaním opatrení, ktoré boli prijaté na vymożenie prostriedkov a zabránenie podobným prípadom;
- g) posudzovaním ročných plánov o audítorskej činnosti, ktoré pripravuje audítorský orgán, a záverov a odporúčaní z vykonaných auditov.

5. Výbor TAIB monitoruje všetky prebiehajúce programy v rámci tejto zložky. Medzi iným pri investičných operáciách, prevodoch majetku alebo privatizácii prijímajúca krajina monitoruje programy až do ich ukončenia a oznamuje výboru TAIB všetky zmeny výsledkov týchto programov, ktoré majú podstatný vplyv na ich dosah, udržateľnosť a kontrolu.

6. Výboru TAIB môžu pomáhať sektorové monitorovacie podvýbory, ktoré zriaďuje prijímajúca krajina na účely monitorovania programov a operácií v rámci tejto zložky podľa jednotlivých sektorov monitorovania. Podvýbory podávajú správy výboru TAIB. V súlade s mandátom vymedzeným Komisiou pripravujú a prijímajú svoj vnútorný rokovací poriadok.

Článok 84

Sektorové výročné a záverečné správy o vykonávaní

1. Pri decentralizovanom hospodárení operačná štruktúra zasiela Komisii, národnému koordinátorovi IPA a národnému povolujúcemu úradníkovi sektorovú výročnú správu do 30. júna každého roka.

2. Sektorová záverečná správa sa predkladá Komisii, národnému koordinátorovi IPA a národnému povolujúcemu úradníkovi najneskôr 6 mesiacov po ukončení programu. Sektorová záverečná správa sa vzťahuje na celé obdobie vykonávania a zahŕňa ostatnú sektorovú výročnú správu.

3. Výbor TAIB posudzuje sektorové správy pred ich predložením Komisii, národnému koordinátorovi IPA a národnému povolujúcemu úradníkovi.

4. Sektorové správy obsahujú tieto údaje:
- a) kvantitatívne a kvalitatívne prvky v súvislosti s dosiahnutým pokrokom pri vykonávaní programu, prioritných osí alebo operácií vo vzťahu k osobitným, overiteľným cieľom;
- b) podrobné údaje o finančnom vykonávaní programu;
- c) údaje o opatreniach prijatých operačnou štruktúrou alebo výborom TAIB na zabezpečenie kvality a účinnosti vykonávania, najmä:
- i) o opatreniach na monitorovanie a hodnotenie, ako aj o mechanizmoch na zber údajov;
- ii) súhrnný opis závažných problémov, ktoré sa pri vykonávaní operatívneho programu vyskytli, a opatrení, ktoré boli prijaté na ich odstránenie;
- iii) o využití technickej pomoci;
- d) údaje o činnostiach zameraných na informovanie o programe a jeho propagáciu programu podľa článku 62.
- Spolupráca sa zameriava najmä na dosiahnutie jedného alebo viacerých z týchto všeobecných cieľov:
- a) podpora udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja v pohraničných oblastiach;
- b) spolupráca zameraná na spoločné výzvy v oblastiach, ako napr. životné prostredie, prírodné a kultúrne dedičstvo, zdravie verejnosti, prevencia boj proti organizovanému zločinu;
- c) zabezpečenie účinnosti a bezpečnosti hraníc;
- d) podpora spoločných akcií malého rozsahu, na ktorých sa zúčastňujú miestne subjekty z pohraničných oblastí.

3. Ciele uvedené v odseku 2 možno dosiahnuť predovšetkým prostredníctvom:

- a) podpory podnikania, najmä rozvoja MSP, cestovného ruchu, kultúry a cezhraničného obchodu;
- b) podpory a zlepšovania spoločnej ochrany a riadenia prírodných a kultúrnych zdrojov, ako aj prevencie prírodných a technologických rizík;
- c) podpory väzieb medzi mestskými a vidieckymi oblasťami;
- d) zmenšovania izolácie prostredníctvom kvalitnejšieho prístupu k dopravným, informačným a komunikačným sieťam a službám a cezhraničným vodným, odpadovým a energetickým systémom a zariadeniam;
- e) rozvíjania spolupráce, kapacity a spoločného využívania infraštruktúr, najmä v takých sektoroch ako sú zdravotníctvo, kultúra, cestovný ruch a vzdelávanie;
- f) podpory spolupráce v právnej a administratívnej oblasti;
- g) zabezpečovania účinnej správy hraníc, ul'ahčenia legálneho obchodu a prekračovania hraníc a súčasne ich zabezpečenia proti prevádzkačstvu, obchodovaniu s ľuďmi, organizovanému zločinu, prenosným chorobám a nelegálnej migrácii;
- h) podpory cezhraničných kontaktov na regionálnej a miestnej úrovni, skvalitňovaním výmen a prehlbovaním hospodárskej, sociálnej a kultúrnej spolupráce a spolupráce v oblasti vzdelávania medzi miestnymi spoločenstvami;
- i) podpory integrácie cezhraničných trhov práce, miestnych iniciatív na podporu zamestnanosti, rovnosti pohlaví a rovnakých príležitostí, odborného vzdelávania a sociálneho začlenenia;
- j) podpory spoločného využívania ľudských zdrojov a zariadení pre výskum a technologický rozvoj.

HLAVA II

ZLOŽKA CEZHRAŇIČNÁ SPOLUPRÁCA

KAPITOLA I

Predmet pomoci a oprávnenosť

Článok 85

Ďalšie vymedzenia pojmov pre zložku cezhraničnú spoluprácu

Okrem vymedzení pojmov v článku 2 pojem „zúčastnené krajiny“ na účely tejto hlavy znamená členské štáty a/alebo prijímajúce krajiny, ktoré sa zúčastňujú na cezhraničnom programe v rámci tejto zložky.

Článok 86

Oblasti a formy pomoci

1. V rámci zložky cezhraničnú spoluprácu sa poskytuje pomoc:
- a) pre cezhraničnú spoluprácu medzi jedným alebo viacerými členskými štátmi a jednou alebo viacerými prijímajúcimi krajinami;
- b) pre cezhraničnú spoluprácu medzi dvoma alebo viacerými prijímajúcimi krajinami.
2. Pomoc Spoločenstva podľa odseku 1 je zameraná na posilňovanie cezhraničnej spolupráce prostredníctvom spoločných miestnych a regionálnych iniciatív, ktoré sú spojením vonkajšej pomoci a cieľov hospodárskej a sociálnej kohézie.

4. V rámci zložky cezhraničná spolupráca možno podľa možnosti podporovať aj účasť oprávnených regiónov prijímajúcich krajín v nadnárodných a medziregionálnych programoch v súlade s cieľom európskej územnej spolupráce v rámci štrukturálnych fondov a v multilaterálnych prímorských programoch podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 ⁽¹⁾. Pravidlá účasti prijímajúcich krajín v uvedených programoch sa stanovia v príslušných finančných dohodách.

Článok 87

Partnerstvo

V súvislosti s cezhraničnou spolupracou podľa článku 86 ods. 1 platia ustanovenia článku 11 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 ⁽²⁾ *mutatis mutandis* pre členské štáty a prijímajúce krajiny.

Článok 88

Oprávnené územie

1. Na účely cezhraničnej spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) sú oblasťami oprávnenými na financovanie:

- a) regióny úrovne NUTS 3 alebo, ak klasifikácia NUTS neexistuje, porovnateľné oblasti pozdĺž pozemných hraníc medzi Spoločenstvom a prijímajúcimi krajinami;
- b) regióny úrovne NUTS 3, alebo ak klasifikácia NUTS neexistuje, porovnateľné oblasti pozdĺž morských hraníc medzi Spoločenstvom a prijímajúcimi krajinami, ktoré sú obvykle od seba vzdialené najviac 150 kilometrov, berúc do úvahy možné úpravy pre zabezpečenie koherencie a kontinuity spolupráce.

Komisia prijme zoznam oprávnených regiónov v Spoločenstve a prijímajúcich krajinách bezodkladne po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia. Tento zoznam je platný od 1. januára 2007 do 31. decembra 2013.

2. Na účely cezhraničnej spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. b) sú oblasťami oprávnenými na financovanie:

- a) regióny úrovne NUTS 3, alebo ak klasifikácia NUTS neexistuje, porovnateľné oblasti pozdĺž pozemných hraníc medzi prijímajúcimi krajinami;
- b) regióny úrovne NUTS 3, alebo ak klasifikácia NUTS neexistuje, porovnateľné oblasti pozdĺž morských hraníc medzi prijímajúcimi krajinami, ktoré sú obvykle od seba vzdialené najviac 150 kilometrov, berúc do úvahy možné úpravy pre zabezpečenie koherencie a kontinuity spolupráce.

Zoznam oprávnených regiónov je zahrnutý v príslušných cezhraničných programoch podľa článku 94.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 25.

3. Oprávnené regióny prijímajúcich krajín sú na účely účasti v programoch podľa článku 86 ods. 4 stanovené podľa potreby v dokumente o príslušnom programe.

Článok 89

Oprávnenosť výdavkov

1. Výdavky v rámci tejto zložky sú oprávnené, ak boli skutočne vynaložené od 1. januára 2007 do 31. decembra tretieho roku po poslednom rozpočtovom záväzku na operácie alebo ich časti vykonané členskými štátmi a vznikli po podpísaní finančnej dohody, ktorá sa vzťahuje na operácie alebo ich časti vykonané prijímajúcimi krajinami.

2. Popri pravidlách stanovených v článku 34 ods. 3 platí, že oprávnené nie sú tieto výdavky:

- a) úroky z úverov;
- b) nákup pôdy za sumu prevyšujúcu 10 % z oprávnených výdavkov pre príslušnú operáciu.

3. Odchylné od ustanovení článku 34 ods. 3 platí, že oprávnené sú tieto výdavky:

- a) daň z pridanej hodnoty, ak sú splnené nasledujúce podmienky:
 - i) daň z pridanej hodnoty sa nevracia;
 - ii) je stanovené, že túto daň platí konečný príjemca, a
 - iii) je jednoznačne určená v návrhu projektu;
- b) poplatky za medzinárodné finančné transakcie;
- c) bankové poplatky za otvorenie a vedenie účtov, ak si vykonávanie operácií vyžaduje otvorenie osobitného účtu alebo účtov;
- d) náklady na právne poradenstvo, notárske poplatky, náklady na technických alebo finančných expertov, účtovné náklady alebo náklady na audit, ak priamo súvisia so spolu-financovaním operácie a sú potrebné pre jej prípravu alebo vykonávanie;
- e) náklady na záruky poskytované bankou alebo inými finančnými inštitúciami, pokiaľ také záruky vyžadujú vnútroštátne právne predpisy alebo predpisy Spoločenstva;
- f) režijné náklady, ak vznikli na základe skutočných nákladov súvisiacich s vykonávaním príslušnej operácie. Paušálne sadzby založené na priemerných nákladoch nesmú prekročiť 25 % tých priamych nákladov na operáciu, ktoré

môžu ovplyvniť výšku režijných nákladov. Výpočet sa riadne zadokumentuje a pravidelne sa posudzuje.

4. Okrem technickej pomoci pre cezhraničný program podľa článku 94 sa za oprávnené pokladajú tieto výdavky vynaložené verejnými orgánmi pri príprave alebo vykonávaní operácie:

- a) náklady na odborné služby, ktoré poskytuje verejný orgán, s výnimkou konečného príjemcu, pri príprave alebo vykonávaní operácie;
- b) náklady na služby súvisiace s prípravou a vykonávaním operácie, ktoré poskytuje verejný orgán, ktorý je zároveň aj konečným príjemcom a operáciu vykonáva na vlastný účet bez toho, aby využíval iných vonkajších poskytovateľov služieb, pokiaľ také náklady sú dodatočnými nákladmi a súvisia s výdavkami skutočne a priamo vyplatenými pri spolufinancovanej operácii.

Príslušný verejný orgán buď faktúruje náklady podľa písmena a) tohto odseku konečnému príjemcovi, alebo osvedčí tieto náklady na základe dokladov rovnakej dôkaznej hodnoty, ktoré umožňujú určiť skutočné náklady, ktoré tento orgán na túto operáciu vynaložil.

Náklady podľa písmena b) tohto odseku musia byť osvedčené na základe dokladov, ktoré umožňujú určiť skutočné náklady, ktoré príslušný verejný orgán na danú operáciu vynaložil.

5. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia odsekov 1 až 4, zúčastnené krajiny môžu v cezhraničnom programe stanoviť ďalšie pravidlá pre oprávnenosť výdavkov.

Článok 90

Intenzita pomoci a miera príspevku Spoločenstva

1. Na účely tejto zložky sú oprávnené výdavky podľa článku 38 ods. 1 založené buď na verejných výdavkoch, alebo na celkových výdavkoch, na ktorých sa zúčastnené krajiny dohodli a ktoré sú stanovené v cezhraničnom programe.
2. Príspevok Spoločenstva pre cezhraničné programy nesmie na úrovni prioritnej osi presiahnuť strop, ktorým je 85 % verejných výdavkov.
3. Príspevok Spoločenstva pre každú prioritnú os nesmie byť menej ako 20 % oprávnených výdavkov.
4. Na operáciu sa neposkytne vyššia miera spolufinancovania ako je tá, ktorá sa vzťahuje na danú prioritnú os.

5. Okrem ustanovení článku 34 ods. 4 počas obdobia oprávnenosti podľa článku 89 ods. 1:

- a) možno operácii poskytovať pomoc Spoločenstva len v rámci jedného cezhraničného programu;
- b) operácii nemožno poskytovať pomoc vo výške prevyšujúcej celkové pridelené verejné výdavky.

6. Pri štátnej pomoci pre podnikateľov v zmysle článku 87 zmluvy sa pri poskytovaní verejnej pomoci v rámci cezhraničných programov dodržiavajú stropy pre štátnu pomoc.

KAPITOLA II

Príprava programov

Oddiel 1

Programy

Článok 91

Príprava a schválenie cezhraničných programov

1. Pomoc pre cezhraničnú spoluprácu podľa článku 86 ods. 1 sa v zásade poskytuje v rámci viacročných programov pre cezhraničnú spoluprácu, ďalej len „cezhraničné programy“.
 2. Cezhraničné programy vypracúva pre každú hranicu alebo skupiny hraníc príslušné zoskupenie na úrovni regiónov NUTS 3, alebo ak neexistuje klasifikácia NUTS, na úrovni porovnateľných oblastí.
 3. Každý cezhraničný program vypracúvajú spoločne zúčastnené krajiny v spolupráci s partnermi podľa článku 11 nariadenia (ES) č. 1083/2006.
 4. Zúčastnené krajiny spoločne predkladajú Komisii návrh cezhraničného programu, ktorý obsahuje všetky náležitosti podľa článku 94.
 5. Komisia posudzuje navrhnutý cezhraničný program aby zistila, či obsahuje všetky náležitosti podľa článku 94 a prispieva k dosiahnutiu cieľov a priorit stanovených v dokumente o viacročnom orientačnom plánovaní podľa článku 5.
- Ak Komisia dospeje k záveru, že cezhraničný program neobsahuje všetky náležitosti podľa článku 94 alebo nie je v súlade s cieľmi a prioritami stanovenými v dokumente o viacročnom orientačnom plánovaní, môže zúčastnené krajiny vyzvať, aby jej poskytli všetky potrebné dodatočné informácie a podľa možnosti navrhovaný program primerane upravili.
6. Komisia rozhodnutím schváli cezhraničný program.

Článok 92

Finančné dohody

1. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) uzatvára Komisia s každou prijímajúcou krajinou zúčastnenou na programe viacročného finančného dohody na základe rozhodnutia podľa článku 91 ods. 6.

Ak sa cezhraničný program vykonáva podľa prechodného mechanizmu podľa článku 99, uzatvára Komisia s každou prijímajúcou krajinou zúčastnenou na programe ročné finančné dohody. Každá taká finančná dohoda upravuje príspevok Spoločenstva pre prijímajúcu krajinu na príslušný rok v súlade s finančným plánom podľa článku 99 ods. 2.

2. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. b) uzatvára Komisia s každou prijímajúcou krajinou zúčastnenou na programe ročné finančné dohody na základe rozhodnutia podľa článku 91 ods. 6. Každá taká finančná dohoda upravuje príspevok Spoločenstva pre prijímajúcu krajinu na príslušný rok v súlade s finančným plánom podľa článku 94 ods. 2 druhého pododseku.

Článok 93

Úprava cezhraničných programov

1. Na podnet zúčastnených krajín alebo Komisie po dohode so zúčastnenými krajinami sa cezhraničné programy môžu opätovne posúdiť a v prípade potreby môže byť zostávajúca časť programu revidovaná v jednom alebo vo viacerých z týchto prípadov:

- a) za účelom aktualizácie finančného plánu, ak došlo k úpravám viacročného orientačného finančného rámca podľa článku 5 nariadenia IPA;
- b) na základe významných sociálno-ekonomických zmien;
- c) s cieľom vo väčšej miere alebo odlišným spôsobom zohľadniť významné zmeny priorít Spoločenstva, vnútroštátnych alebo regionálnych priorít;
- d) na základe hodnotení uvedených v článku 109 alebo 141;
- e) na základe ťažkostí pri vykonávaní;
- f) po ukončení uplatňovania prechodného mechanizmu podľa článku 100 alebo iných zmenách vykonávacích ustanovení vrátane prechodu prijímajúcich krajín z centralizovaného na decentralizované hospodárenie.

2. Komisia rozhodnutím schváli upravený cezhraničný program a následne sa uzatvorí nová finančná dohoda (nové finančné dohody) podľa článku 92. V prípade potreby sa použijú ustanovenia článku 9 ods. 3 nariadenia IPA.

Článok 94

Obsah cezhraničných programov

1. Každý cezhraničný program obsahuje tieto informácie:
 - a) zoznam oprávnených oblastí zahrnutých v programe v súlade s článkom 88 vrátane flexibilných oblastí podľa článku 97;
 - b) analýza stavu oblastí oprávnených na spoluprácu, ich silných a slabých stránok, strednodobých potrieb a cieľov odvodených z tejto analýzy;
 - c) opis stratégie spolupráce a priorít a opatrení vybraných pre pomoc so zreteľom na príslušný dokument, či dokumenty o viacročnom orientačnom plánovaní prijímajúcej krajiny (prijímajúcich krajín) a ďalšie relevantné národné a regionálne strategické dokumenty, ako aj výsledky *ex ante* hodnotenia podľa článku 109 alebo 141;
 - d) informácie týkajúce sa prioritných osí a informácie o súvisiacich opatreniach a ich konkrétnych cieľoch. Tieto ciele sa vyčíslia pomocou vymedzeného počtu ukazovateľov, vzhľadom na dosah a výsledky, berúc do úvahy zásadu proporcionality. Na základe týchto ukazovateľov musí byť možné posúdiť pokrok, ktorý sa oproti východiskovej situácii dosiahol, a účinnosť cieľov na vykonávanie priorít;
 - e) pravidlá pre oprávnenosť výdavkov podľa článku 89;
 - f) osobitná prioritná os pre operácie technickej pomoci, ktorá zahŕňa prípravu, hospodárenie, monitorovanie, hodnotenie, poskytovanie informácií a kontrolné činnosti súvisiace s vykonávaním programu, ako aj činnosti na zlepšenie administratívnej kapacity vykonávania programu až do výšky 10 % príspevku Spoločenstva prideleného na tento program; vo výnimočných prípadoch, ktoré schváli Komisia a zúčastnené krajiny, môže byť čiastka pridelená na túto prioritu vyššia ako 10 % príspevku Spoločenstva;
 - g) informácie o komplementarite s ostatnými opatreniami financovanými v rámci IPA zložiek, prípadne s ďalšími nástrojmi Spoločenstva;
 - h) vykonávacie ustanovenia pre cezhraničný program vrátane:
 - i) určenia štruktúr a orgánov uvedených v článkoch 102, prípadne 139 prijímajúcimi krajinami;

- ii) opisu systémov monitorovania a hodnotenia;
- iii) prípadných informácií o príslušnom subjekte, ktorý bude prijímať platby od Komisie, a o subjekte alebo subjektoch zodpovedných za vykonávanie platieb príjemcom;
- iv) prípadnej definície postupov pre mobilizáciu a obeh finančných tokov s cieľom zabezpečiť ich transparentnosť;
- v) prvkov zameraných na zabezpečenie informácií o cezhraničnom programe a jeho propagácie podľa článku 62;
- vi) prípadného opisu postupov pre výmenu počítačových údajov dohodnutých medzi Komisiou a zúčastnenými krajinami.

2. Okrem toho cezhraničné programy týkajúce sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) obsahujú jednotný finančný plán založený na viacročnom orientačnom finančnom rámci, ktorý nie je rozčlenený podľa zúčastnených krajín a obsahuje tabuľku, v ktorej sa pre každý rok zahrnutý do príslušných viacročných orientačných finančných rámcov a pre každú prioritnú os uvádza výška príspevku Spoločenstva a jeho miera, ako aj čiastka financovaná vnútroštátnymi subjektmi.

Cezhraničné programy týkajúce sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. b) obsahujú finančný plán založený na viacročnom orientačnom finančnom rámci, ktorý obsahuje tabuľku, v ktorej sa pre každú zúčastnenú krajinu a každý rok zahrnutý do príslušných viacročných orientačných finančných rámcov a pre každú prioritnú os uvádza výška príspevku Spoločenstva a jeho miera a podľa potreby aj čiastka financovaná vnútroštátnymi subjektmi.

Oddiel 2

Činnosti

Článok 95

Výber operácií

1. V rámci cezhraničných programov sa financujú spoločné operácie, ktoré prijímajúce krajiny spoločne vybrali prostredníctvom jednej výzvy na predkladanie návrhov, ktorá sa vzťahuje na celé oprávnené územie.

Zúčastnené krajiny môžu určiť spoločné operácie aj mimo rámec výzvy na predkladanie návrhov. V takom prípade je spoločná operácia osobitne uvedená v cezhraničnom programe, alebo ak je v súlade s prioritami alebo opatreniami cezhraničného programu, je určená neskôr po prijatí programu

v rozhodnutí spoločného monitorovacieho výboru podľa článku 110 alebo 142.

2. Operácie vybrané pre cezhraničné programy zahŕňajú konečných príjemcov najmenej z dvoch prijímajúcich krajín, ktorí pri každej operácii spolupracujú aspoň jedným z týchto spôsobov: spoločná príprava, spoločné vykonávanie, spoločné personálne zabezpečenie a spoločné financovanie.

3. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) vybrané operácie zahŕňajú príjemcov aspoň z jedného zúčastneného členského štátu a jednej zúčastnenej prijímajúcej krajiny.

4. Vybrané operácie, ktoré spĺňajú uvedené podmienky, sa môžu vykonať v jednej krajine za predpokladu, že budú mať jednoznačný cezhraničný prínos.

5. V každom programe sú stanovené pravidlá oprávnenosti pre výber operácií, aby sa predišlo duplicitě činností medzi jednotlivými cezhraničnými programami v rámci IPA alebo iných nástrojov Spoločenstva.

Článok 96

Povinnosti hlavného príjemcu a ďalších príjemcov

1. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) koneční príjemcovia operácie pred predložením návrhu operácie vymenujú spomedzi seba hlavného príjemcu. Hlavný príjemca má tieto povinnosti:

- a) stanoví postupy, pokiaľ ide o jeho vzťahy s konečnými príjemcami zúčastňujúcimi sa na operácii v dohode zahŕňajúcej medzi iným ustanovenia zaručujúce správne finančné hospodárenie s finančnými prostriedkami pridelenými na operáciu, vrátane postupov vymáhania neoprávnené vyplatených súm;
- b) zodpovedá za zabezpečenie vykonávania celej operácie;
- c) zodpovedá za prevod príspevku Spoločenstva konečným príjemcom zúčastňujúcim sa na operácii;
- d) zabezpečí, aby boli výdavky predkladané konečnými príjemcami zúčastňujúcimi sa na operácii vyplatené na účel realizácie operácií a zodpovedali činnostiam dohodnutým medzi konečnými príjemcami zúčastňujúcimi sa na operácii;
- e) overuje, či výdavky predkladané konečnými príjemcami, ktorí sa zúčastňujú na operácii, potvrdili kontrolóri podľa článku 108.

2. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. a) vykonávaných v rámci prechodného mechanizmu podľa článku 99:

- a) koneční príjemcovia operácie v zúčastňujúcich sa členských štátoch pred predložením návrhu operácie vymenujú spomedzi seba hlavného príjemcu; hlavný príjemca má povinnosti podľa odseku 1 písm. a) až e) pre tú časť operácie, ktorá sa uskutočňuje v dotknutých členských štátoch;
- b) koneční príjemcovia operácie v každej zúčastňujúcej sa prijímajúcej krajine pred predložením návrhu operácie vymenujú spomedzi seba hlavného príjemcu; hlavný príjemca má povinnosti podľa odseku 1 písm. a) až d) pre tú časť operácie, ktorá sa uskutočňuje v príslušnej krajine.

Hlavní príjemcovia zúčastnených členských štátov a prijímajúcich krajín zabezpečia úzku spoluprácu pri vykonávaní operácie.

3. Pri cezhraničných programoch týkajúcich sa spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. b) koneční príjemcovia operácie v každej prijímajúcej krajine pred predložením návrhu operácie vymenujú spomedzi seba hlavného príjemcu. Hlavný príjemca má povinnosti podľa odseku 1 písm. a) až d) pre tú časť operácie, ktorá sa uskutočňuje v príslušnej krajine.

Hlavní príjemcovia zúčastnených prijímajúcich krajín zabezpečia úzku spoluprácu pri vykonávaní operácie.

4. Každý konečný príjemca, ktorý sa zúčastňuje na operácii, je zodpovedný za nezrovnalosti vo výdavkoch, ktoré vykázal.

Článok 97

Osobitné podmienky upravujúce umiestnenie operácií

1. V riadne odôvodnených prípadoch sa môžu z prostriedkov Spoločenstva financovať výdavky, ktoré vzniknú pri vykonávaní operácií alebo častí operácií až do výšky 20 % príspevku Spoločenstva na cezhraničný program v regiónoch úrovne NUTS 3, alebo ak klasifikácia NUTS neexistuje, v porovnateľných oblastiach, ktoré susedia s oprávnenými oblasťami podľa tohto programu. Vo výnimočných prípadoch po dohode Komisie a zúčastnených krajín možno túto flexibilitu rozšíriť aj na regióny úrovne NUTS 2, alebo ak klasifikácia NUTS neexistuje, na porovnateľné oblasti, v ktorých sa nachádzajú oprávnené oblasti.

Na projektovej úrovni môžu byť vo výnimočných prípadoch oprávnené aj výdavky, ktoré vzniknú partnerom, ktorí sa nachádzajú mimo programovej oblasti určenej v prvom pododseku, pokiaľ sa ciele určitého projektu môžu dosiahnuť len s účasťou tohto partnera.

2. Zúčastnené krajiny zabezpečujú zákonnosť a správnosť týchto výdavkov pri každom programe.

Výber operácií mimo oprávnenej oblasti podľa odseku 1 potvrdzuje:

- a) riadiaci orgán podľa článku 102 pre programy alebo časti programov vykonávané v rámci zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi;
- b) operačné štruktúry podľa článku 28 pre programy alebo časti programov vykonávané v prijímajúcich krajinách v rámci decentralizovaného hospodárenia;
- c) Komisia pre programy alebo časti programov vykonávané v prijímajúcich krajinách v rámci centralizovaného hospodárenia.

KAPITOLA III

Vykonávanie

Oddiel 1

Všeobecné ustanovenia

Článok 98

Modality vykonávania

1. Pri cezhraničnej spolupráci podľa článku 86 ods. 1 písm. a) sa programy vo všeobecnosti vykonávajú v rámci zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi, a to orgánmi uvedenými v článku 102, ktoré sú zodpovedné za vykonávanie príslušného cezhraničného programu v zúčastnených členských štátoch a prijímajúcich krajinách.

Na tento účel musia byť členské štáty a prijímajúce krajiny, ktoré sa zúčastňujú na cezhraničnom programe, schopné vykonať celý program na celom oprávnenom území v súlade s ustanoveniami oddielu 2 tejto kapitoly.

Komisia môže pred prijatím cezhraničného programu podľa článku 91 ods. 6 od zúčastnených krajín požadovať všetky informácie, ktoré považuje za nevyhnutné, aby sa uistila, že orgány uvedené v článku 102 sú schopné plniť povinnosti stanovené v oddiele 2 tejto kapitoly.

Ak členské štáty a prijímajúce krajiny, ktoré sa zúčastňujú na cezhraničnom programe, ešte nie sú schopné vykonať celý program v súlade s týmito modalitami, použije sa prechodný mechanizmus stanovený v článku 99.

2. Pri cezhraničnej spolupráci podľa článku 86 ods. 1 písm. b) sa programy vykonávajú v rámci centralizovaného alebo decentralizovaného hospodárenia podľa článku 53 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a vykonáva ich Komisia alebo národný povolujujúci úradník a operačné štruktúry, ktoré sú v jednotlivých zúčastnených krajinách zodpovedné za vykonávanie programu v príslušnej krajine.

V tejto súvislosti sa tieto cezhraničné programy vykonávajú v súlade s ustanoveniami oddielu 3 tejto kapitoly.

V prípade cezhraničnej spolupráce podľa článku 86 ods. 1 písm. b) je pre všetky prijímajúce krajiny cieľom decentralizované hospodárenie.

Článok 99

Prechodný mechanizmus

1. Ak pri cezhraničnej spolupráci podľa článku 86 ods. 1 písm. a) zúčastnené krajiny ešte nie sú schopné vykonať celý cezhraničný program v rámci zdieľaného hospodárenia s členskými štátmi v súlade s ustanoveniami stanovenými v oddiele 2 tejto kapitoly, program sa vykoná v súlade s prechodným mechanizmom stanoveným v tomto článku.

2. Finančný plán tvoriaci súčasť cezhraničného programu uvedený v článku 94 ods. 2 prvom pododseku obsahuje:

- a) tabuľku zahŕňajúcu všetky zúčastnené členské štáty a
- b) tabuľku za každú zúčastnenú prijímajúcu krajinu.

3. Tá časť cezhraničného programu, ktorá sa týka zúčastnených členských štátov, sa vykonáva v súlade s ustanoveniami uvedenými v oddiele 2 tejto kapitoly.

Tá časť cezhraničného programu, ktorá sa týka zúčastnených prijímajúcich krajín, sa vykonáva v súlade s ustanoveniami uvedenými v oddiele 3 tejto kapitoly s výnimkou článku 142. Použijú sa ustanovenia článku 110 o spoločnom monitorovacom výbore.

4. Vykonávacie ustanovenia tvoriace súčasť cezhraničného programu uvedené v článku 94 ods. 1 písm. h) rozlišujú medzi modalitami, ktoré sa vzťahujú na zúčastnené členské štáty, a modalitami, ktoré sa vzťahujú na zúčastnené prijímajúce krajiny.

5. Po tom, ako sa v súlade s ustanoveniami článku 95 určí, ktoré operácie sú spoločnými operáciami, riadiaci orgán vystaví hlavnému príjemcovi zúčastnených členských štátov zmluvu o grante.

Pri decentralizovanom hospodárení operačné štruktúry v zúčastnených prijímajúcich krajinách poskytnú granty hlavným príjemcom ich príslušných krajín.

Pri centralizovanom hospodárení poskytne grant hlavnému príjemcovi v každej zúčastnenej prijímajúcej krajine Komisia.

Článok 100

Ukončenie uplatňovania prechodného mechanizmu

1. Keď sú zúčastnené krajiny pripravené prejsť na vykonávanie cezhraničného programu v rámci zdieľaného hospodárenia

podľa článku 98 ods. 1, predložia Komisii revidovaný cezhraničný program, ktorý obsahuje jednotný finančný plán založený na viacročnom orientačnom finančnom rámci na obdobie najbližších troch rokov, revidovaný opis riadiacich a kontrolných systémov a revidovanú správu a stanovisko podľa článku 117.

Komisia opätovne preskúma cezhraničný program a posúdi doklady, ktoré jej boli predložené podľa článku 117. Rozhodne, či má byť prijaté nové rozhodnutie, ktorým sa program zmení a doplní tak, aby mohol byť vykonávaný podľa mechanizmu uvedeného v článku 98 ods. 1.

2. Rozpočtové záväzky, ktoré vyplývajú z tej časti programu, ktorá sa týka zúčastnených prijímajúcich krajín, a ktoré vznikli počas obdobia uplatňovania prechodného mechanizmu, sa aj ďalej vykonávajú podľa ustanovení článku 99.

Oddiel 2

Cezhraničné programy medzi prijímajúcimi krajinami a členskými štátmi

Pododdiel 1

Riadiace a kontrolné systémy

Článok 101

Všeobecné zásady

Riadiace a kontrolné systémy cezhraničných programov zriadených zúčastnenými krajinami stanovujú:

- a) funkcie jednotlivých subjektov zapojených do riadenia a kontroly a rozdelenie týchto funkcií v rámci každého jednotlivého subjektu;
- b) povinnosť dodržania zásady oddelenia funkcií jednotlivých takýchto subjektov alebo v rámci nich;
- c) postupy na zabezpečenie bezchybnosti a správnosti výdavkov vykazovaných v rámci cezhraničného programu;
- d) spoľahlivé počítačové systémy účtovníctva, monitorovania a finančného výkazníctva;
- e) systémy podávania správ a monitorovania, v rámci ktorých zodpovedný orgán poverí výkonom úloh iný subjekt;
- f) mechanizmy auditu fungovania týchto systémov;
- g) systémy a postupy na zabezpečenie adekvátneho audit trailu;
- h) postupy podávania správ a monitorovania v prípade nezrovnalostí a postupy vymáhania neoprávnene vyplatených prostriedkov.

Článok 102

Určenie orgánov

1. Krajiny zúčastnené na cezhraničnom programe určia jeden riadiaci orgán, jeden certifikačný orgán a jeden audítorský orgán, pričom všetky tieto orgány musia mať sídlo v niektorom z členských štátov zúčastnených na cezhraničnom programe. Certifikačný orgán prijíma platby realizované Komisiou a spravidla vykonáva platby hlavnému príjemcovi, a to v súlade s ustanoveniami článku 104.

Na základe konzultácií s krajinami zúčastnenými na programe vytvorí riadiaci orgán spoločný technický sekretariát. Spoločný technický sekretariát poskytuje riadiacemu orgánu, spoločnému monitorovaciemu výboru podľa článku 110 a prípadne aj audítorskému orgánu a certifikačnému orgánu pomoc pri plnení ich úloh.

Spoločný technický sekretariát môže mať pobočky v ostatných zúčastnených krajinách.

2. Audítorskému orgánu cezhraničného programu pomáha skupina audítorov pozostávajúca zo zástupcov každej krajiny zúčastnenej na cezhraničnom programe, ktorá plní úlohy podľa článku 105. K zriadeniu skupiny audítorov dôjde najneskôr tri mesiace po prijatí rozhodnutia o schválení cezhraničného programu. Táto skupina vypracuje vlastný rokovací poriadok. Skupine predsedá audítorský orgán cezhraničného programu.

Zúčastnené krajiny sa môžu jednomyselne uznieť, že audítorský orgán má právo plniť povinnosti stanovené v článku 105 priamo na celom území, na ktoré sa program vzťahuje, takže skupina audítorov podľa prvého pododseku nie je nevyhnutná.

Audítori sú nezávislí na systéme kontroly podľa článku 108.

3. Každá krajina zúčastnená na cezhraničnom programe určí osoby, ktoré ju budú zastupovať v spoločnom monitorovacom výbore podľa článku 110.

4. Ak jednu alebo niekoľko úloh riadiaceho orgánu alebo certifikačného orgánu plní prostredník, musia byť príslušné mechanizmy stanovené v písomnej podobe.

Na prostredníka sa vzťahujú ustanovenia tohto nariadenia o riadiacom orgáne, audítorskom orgáne a certifikačnom orgáne.

Článok 103

Funkcie riadiaceho orgánu

1. Riadiaci orgán je zodpovedný za riadenie a vykonávanie cezhraničného programu v súlade so zásadou riadneho finančného hospodárenia, najmä za:

a) zabezpečenie toho, aby sa operácie vyberali na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na cezhraničný

program a aby boli v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi počas celého obdobia ich vykonávania;

b) existenciu počítačového systému, do ktorého sa zaznamenávajú a v ktorom sa uchovávajú účtovné záznamy o každej operácii uskutočňovanej v rámci cezhraničného programu, a zhromažďovanie údajov o vykonávaní programu, ktoré sú nevyhnutné pre finančné hospodárenie, monitorovanie, overenie, audit a hodnotenie;

c) overenie správnosti výdavkov. V tejto súvislosti sa riadiaci orgán uistí, že výdavky každého konečného príjemcu zúčastneného na operácii boli potvrdené kontrolórom uvedeným v článku 108;

d) zabezpečenie toho, aby sa operácie vykonávali v súlade s ustanoveniami právnych predpisov o verejnom obstarávaní uvedenými v článku 121;

e) zabezpečenie toho, aby koneční príjemcovia a ďalšie subjekty zapojené do vykonávania operácií viedli systém účtovníctva buď samostatne, alebo aby používali adekvátne kódové označenie účtov pre všetky transakcie, ktoré s operáciou súvisia; týmto nie sú dotknuté ustanovenia vnútroštátnych účtovných predpisov;

f) zabezpečenie toho, aby hodnotenia cezhraničných programov boli v súlade s článkom 109;

g) stanovenie postupov na zabezpečenie toho, aby sa všetky doklady týkajúce sa výdavkov a auditov, ktoré sú potrebné na účely adekvátneho auditu trailu, uchovávali v súlade s podmienkami stanovenými v článku 134;

h) zabezpečenie toho, aby certifikačnému orgánu boli poskytnuté všetky informácie o postupoch a overeniach vykonávaných v súvislosti s výdavkami potrebné na účely osvedčenia;

i) usmerňovanie práce spoločného monitorovacieho výboru, pričom mu poskytuje doklady potrebné na monitorovanie kvality vykonávania cezhraničného programu z hľadiska jeho konkrétnych cieľov;

j) zostavenie a po schválení spoločným monitorovacím výborom predloženie Komisii výročnej správy a záverečnej správy o vykonávaní podľa článku 112;

k) zabezpečenie dodržania požiadaviek v oblasti poskytovania informácií a propagácie stanovených v článku 62.

2. Riadiaci orgán vypracuje, v prípade potreby na základe dohody s hlavným príjemcom, vykonávacie mechanizmy pre každú operáciu.

Článok 104

Funkcie certifikačného orgánu

Certifikačný orgán cezhraničného programu je zodpovedný najmä za:

- a) zostavenie a predloženie Komisii osvedčených výkazov výdavkov a žiadostí o platby;
- b) osvedčenie, že:
 - i) výkaz výdavkov je presný, vychádza zo spoľahlivých systémov účtovníctva a je založený na overiteľných podporných dokumentoch;
 - ii) vykázané výdavky sú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi a boli vynaložené na operácie, ktoré boli vybrané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na program a ktoré sú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi;
- c) to, že na účely osvedčenia zabezpečí získanie adekvátnych informácií od riadiaceho orgánu o postupoch a overeniach vykonaných v súvislosti s výdavkami uvedenými vo výkazoch výdavkov;
- d) to, že sa na účely osvedčenia zohľadnia výsledky všetkých auditov vykonaných audítorským orgánom alebo pod jeho vedením;
- e) vedenie počítačových účtovných záznamov o výdavkoch vykázaných Komisii. K týmto informáciám má prístup riadiaci orgán a audítorský orgán. Certifikačný orgán poskytne tieto informácie Komisii na základe jej písomnej žiadosti do desiatich dní od jej doručenia alebo v akejkoľvek inej lehote, ktorá bola dojednaná na účely vykonania kontroly dokladov alebo kontroly na mieste;
- f) vedenie záznamov o vymáhateľných sumách a sumách stiahnutých z dôvodu zrušenia celého príspevku na operáciu alebo jeho časti. Vymôžené sumy sa vrátia do všeobecného rozpočtu Európskej únie pred ukončením cezhraničného programu takým spôsobom, že sa odpočítajú z nasledujúceho výkazu výdavkov;
- g) to, že sa Komisii každoročne do 28. februára zašle výkaz, v ktorom sa pre každú prioritnú os cezhraničného programu uvedú:
 - i) sumy, ktoré boli z výkazov výdavkov predložených v predchádzajúcom roku stiahnuté z dôvodu zrušenia

celého verejného príspevku na operáciu alebo jeho časti;

- ii) vymôžené sumy, ktoré boli z týchto výkazov výdavkov odpočítané;
- iii) k 31. decembru predchádzajúceho roka zostavený výkaz vymáhaných súm, ktoré sú zoradené podľa roka, v ktorom bol vydaný príslušný príkaz na vymáhanie.

Článok 105

Funkcie audítorského orgánu

1. Audítorský orgán cezhraničného programu je funkčne nezávislý na riadiacom orgáne a certifikačnom orgáne a je zodpovedný najmä za:

- a) zabezpečenie toho, aby sa vykonali audity na overenie účinného fungovania riadiaceho a kontrolného systému cezhraničného programu;
- b) zabezpečenie toho, aby sa na vzorke vhodnej na overenie vykázaných výdavkov vykonali audity operácií;
- c) to, že počnúc rokom po prijatí cezhraničného programu až do štvrtého roka po poslednom rozpočtovom záväzku sa každoročne do 31. decembra:
 - i) Komisii predloží výročná kontrolná správa, ktorá obsahuje nálezy z auditov vykonaných počas predchádzajúceho dvanásťmesačného obdobia končiaceho sa 30. júna príslušného roka, a že budú oznámené akékoľvek nedostatky, ktoré boli zistené v systémoch riadenia a kontroly programu. Prvá správa, ktorá sa predkladá do 31. decembra roka nasledujúceho po prijatí programu, sa bude týkať obdobia od 1. januára roka, v ktorom bol program prijatý, do 30. júna roka nasledujúceho po prijatí programu. Informácie o auditoch vykonaných po 1. júli štvrtého roka po poslednom rozpočtovom záväzku sa zahrnú do záverečnej kontrolnej správy, ktorá je podkladom vyhlásenia o ukončení uvedeného v písmene d) tohto odseku. Základom tejto správy sú audity systémov a audity operácií vykonané v zmysle písmen a) a b) tohto odseku;
 - ii) na základe kontrol a auditov vykonaných pod vedením audítorského orgánu vydá stanovisko, ktorého predmetom bude, či riadiaci a kontrolný systém funguje účinne, t. j. či poskytuje primeranú záruku, že výkazy výdavkov predložené Komisii sú správne, a v dôsledku toho aj primeranú záruku, že podkladové transakcie sú zákonné a správne.

Ak sa na niekoľko cezhraničných programov IPA uplatňuje spoločný systém, informácie podľa bodu i) môžu byť zaradené do jednej správy a stanovisko a vyhlásenie podľa bodu ii) môže zahŕňať všetky takéto cezhraničné programy.

d) to, že najneskôr do 31. decembra piateho roku po poslednom rozpočtovom záväzku sa predloží vyhlásenie o ukončení podložené záverečnou kontrolnou správou, v ktorom sa posúdi platnosť žiadosti o vyplatenie konečného zostatku a zákonnosť a správnosť podkladových transakcií zahrnutých do záverečného výkazu výdavkov. Toto vyhlásenie o ukončení vychádza zo všetkých auditov vykonaných audítorským orgánom alebo pod jeho vedením.

2. Audítorský orgán zabezpečí, aby sa pri auditoch zohľadnili medzinárodne uznávané audítorské štandardy.

3. Ak audity a kontroly uvedené v odseku 1 písm. a) a b) vykonáva iný subjekt ako audítorský orgán, audítorský orgán zabezpečí, aby mal tento subjekt potrebnú funkčnú nezávislosť.

4. Ak v dôsledku nedostatkov v riadiacich a kontrolných systémoch alebo v dôsledku množstva zistených nesprávnych výdavkov nie je možné v rámci výročného stanoviska podľa odseku 1 písm. c) alebo v rámci vyhlásenia o ukončení podľa odseku 1 písm. d) poskytnúť stanovisko bez výhrad, audítorský orgán uvedie dôvody a odhadne rozsah problému a jeho finančné dôsledky.

Článok 106

Audit trail

Na účely auditov uvedených v článku 105 ods. 1 písm. b) sa audit trail považuje za adekvátny, ak v prípade príslušného cezhraničného programu spĺňa tieto kritériá:

- umožňuje dať do súladu agregátne sumy osvedčené Komisii s podrobnými účtovnými záznamami a podpornými dokumentmi, ktorými disponuje certifikačný orgán, riadiaci orgán, prostredníci a hlavní príjemcovia, pokiaľ ide o operácie spolufinancované v rámci cezhraničného programu;
- umožňuje overenie vyplatenia verejného príspevku hlavnému príjemcovi a všetkým konečným príjemcom;
- umožňuje overenie uplatňovania kritérií výberu, ktoré stanovil spoločný monitorovací výbor cezhraničného programu;

- pre každú operáciu obsahuje technické špecifikácie a finančný plán, doklady týkajúce sa schválenia grantu, dokumenty vzťahujúce sa na postupy verejného obstarávania, správy o dosiahnutom pokroku a správy o vykonanom overovaní a auditoch.

Článok 107

Audity operácií

1. Audity uvedené v článku 105 ods. 1 písm. b) sa vykonávajú každé dvanásťmesačné obdobie od 1. júla roka po prijatí cezhraničného programu na vzorke operácií vybraných pomocou metódy, ktorú stanoví alebo schváli audítorský orgán na základe dohody s Komisiou.

Tieto audity sa vykonávajú na mieste a vychádzajú z dokladov a záznamov, ktorými disponuje konečný príjemca.

Zúčastnené krajiny zabezpečia, aby došlo k primeranému rozvrhnutiu týchto auditov v rámci obdobia vykonávania.

2. Auditmi sa overí, či sú splnené tieto podmienky:

- operácia spĺňa kritériá výberu pre cezhraničný program, bola vykonaná v súlade s rozhodnutím o schválení a spĺňa všetky príslušné podmienky týkajúce sa jej funkčnosti, využitia alebo cieľov, ktoré sa majú dosiahnuť;
- vykázané výdavky sú v zhode s účtovným záznamami a podpornými dokumentmi, ktorými disponuje konečný príjemca;
- výdavky vykázané konečným príjemcom sú v súlade s predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi;
- verejný príspevok bol konečnému príjemcovi vyplatený v súlade s článkom 40 ods. 9.

3. Keď je zjavné, že zistené problémy sú systémového charakteru, a preto predstavujú riziko aj pre ostatné operácie v rámci cezhraničného programu, audítorský orgán zabezpečí vykonanie ďalšieho preskúmania, vrátane prípadných doplnkových auditov, s cieľom zistiť rozsah týchto problémov. Príslušné orgány prijímajú potrebné preventívne a nápravné opatrenia.

4. Pred ukončením cezhraničného programu sa vykoná audit podľa odseku 2 najmenej 5 % celkových výdavkov vykázaných hlavnými príjemcami a osvedčených Komisiou v záverečnom výkaze výdavkov.

Článok 108

Kontrolný systém

1. Na účely potvrdzovania výdavkov zriadi každá zúčastnená krajina kontrolný systém, ktorý umožní overenie dodávky spolufinancovaných výrobkov a služieb, správnosť výdavkov vykázaných pre operácie alebo ich časti vykonané na jej území a súlad takých výdavkov a s nimi súvisiacich operácií alebo ich častí s predpismi Spoločenstva a prípadne s jej vnútroštátnymi predpismi.

Na tento účel každá zúčastnená krajina určí kontrolórov zodpovedných za overenie zákonnosti a správnosti výdavkov vykázaných jednotlivými konečnými príjemcami zúčastnenými na operácii. Zúčastnené krajiny sa môžu rozhodnúť, že pre celé územie cezhraničného programu určia jediného kontrolóra.

Ak sa overenie dodávky spolufinancovaných výrobkov a služieb dá uskutočniť len pre celú operáciu, vykoná takéto overenie kontrolór tej zúčastnenej krajiny, v ktorej má sídlo hlavný príjemca, alebo ho vykoná riadiaci orgán.

2. Každá zúčastnená krajina zabezpečí, aby výdavky mohli byť kontrolórmí potvrdené v lehote troch mesiacov odo dňa, keď ich kontrolórom predložil hlavný príjemca.

Pododdiel 2

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 109

Hodnotenie

1. Cieľom hodnotenia je zlepšiť kvalitu, účinnosť a súdržnosť pomoci poskytovanej z finančných prostriedkov Spoločenstva a takisto aj stratégiu a vykonávanie cezhraničných programov, pri súčasnom prihliadnutí na cieľ trvalo udržateľného rozvoja a príslušné právne predpisy Spoločenstva, ktoré sa týkajú vplyvu na životné prostredie a strategického hodnotenia životného prostredia.

2. Zúčastnené krajiny vykonajú spoločné *ex ante* hodnotenie každého cezhraničného programu.

Cieľom *ex ante* hodnotení je optimalizácia pridelovania rozpočtových zdrojov v rámci cezhraničných programov a zlepšenie kvality prípravy programov. V rámci týchto hodnotení sa určia a posúdia rozdiely, medzery a možnosti rozvoja, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, očakávané výsledky, kvantifikované ciele, súdržnosť s príslušnými dokumentmi o viacročnom orientačnom plánovaní, pridaná hodnota vkladu Spoločenstva, skúsenosti získané z predchádzajúcich procesov prípravy programov a kvalita postupov pre vykonávanie, monitorovanie, hodnotenie a finančné hospodárenie.

Ex ante hodnotenie tvorí prílohu cezhraničného programu.

3. Počas programového obdobia vykonávajú zúčastnené krajiny hodnotenia v spojitosti s monitorovaním cezhraničného programu, najmä ak sa monitorovaním zistí značný odklon od pôvodne stanovených cieľov alebo ak sú podané návrhy na revíziu cezhraničného programu. Výsledky sa poskytnú spoločnému monitorovaciemu výboru cezhraničného programu a Komisii.

Ak tieto výsledky nasvedčujú tomu, že je potrebné revidovať zostávajúcu časť programu uvedenú v článku 93, prerokujú sa v čase predloženia revidovaného cezhraničného programu s výborom IPA.

4. Hodnotenia vykonávajú interní alebo externí odborníci alebo subjekty s funkčnou nezávislosťou na certifikačnom orgáne a audítorskom orgáne podľa článku 102. Výsledky sa uverejnia v súlade s príslušnými predpismi o prístupe k dokumentom.

5. Hodnotenia sa financujú z rozpočtu určeného na technickú pomoc podľa článku 94 ods. 1 písm. f).

Článok 110

Spoločný monitorovací výbor

1. Zúčastnené krajiny zriadia pre každý cezhraničný program spoločný monitorovací výbor do troch mesiacov odo dňa, keď sa zúčastneným krajinám oznámi rozhodnutie o schválení cezhraničného programu.

Spoločné monitorovacie výbory sa schádzajú najmenej dvakrát ročne na podnet zúčastnených krajín alebo Komisie.

Pri cezhraničnom programe vykonávanom v súlade s prechodným mechanizmom uvedeným v článku 99 plní pre prijímajúce krajiny, v ktorých je pomoc vykonávaná na decentralizovanom základe, úlohu sektorového monitorovacieho výboru uvedeného v článku 59 spoločný monitorovací výbor.

2. Každý spoločný monitorovací výbor vypracuje v záujme plnenia úloh, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia, v súlade s mandátom spoločného monitorovacieho výboru vymedzeným Komisiou a v rámci, ktorý tvorí inštitucionálny, právny a finančný systém zúčastnených krajín, vlastný rokovací poriadok. Rokovací poriadok sa prijme na základe dohody s riadiacim orgánom a v prípade programu vykonávaného podľa prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 na základe dohody s národným koordinátorom IPA príslušnej prijímajúcej krajiny či krajín.

3. Spoločnému monitorovaciemu výboru predsedá zástupca niektorej zo zúčastnených krajín alebo riadiaceho orgánu.

Zúčastnené krajiny v rámci rozhodovania o jeho zložení podľa článku 102 ods. 3 náležite zohľadnia ustanovenia článku 87.

4. Komisia sa na práci spoločného monitorovacieho výboru zúčastňuje v poradnej funkcii. V prípade cezhraničných programov, na ktoré prispela Európska investičná banka alebo Európsky investičný fond, sa môžu na práci v poradnej funkcii zúčastňovať aj zástupcovia Európskej investičnej banky a Európskeho investičného fondu.

5. Spoločný monitorovací výbor posudzuje účinnosť a kvalitu vykonávania cezhraničného programu v súlade s týmito ustanoveniami:

- a) posudzuje a schvaľuje kritériá pre výber operácií financovaných cezhraničným programom a schvaľuje každú revíziu týchto kritérií v súlade s potrebami prípravy programov;
- b) pravidelne skúma pokrok dosiahnutý pri plnení konkrétnych cieľov cezhraničného programu, a to na základe dokumentov predložených riadiacim orgánom, a v prípade programov vykonávaných podľa prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 na základe dokumentov predložených operačnými štruktúrami v zúčastnených prijímajúcich krajinách;
- c) skúma výsledky vykonávania, najmä dosahovanie cieľov stanovených pre každú prioritnú os a hodnotenia uvedené v článku 57 ods. 4 a článku 109;
- d) posudzuje a schvaľuje výročnú správu a záverečnú správu o vykonávaní podľa článku 112 a v prípade programu vykonávaného podľa prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 preskúmava správy podľa článku 144;
- e) oboznamuje sa s výročnou kontrolnou správou uvedenou v článku 105 ods. 1 písm. c) a v prípade programu vykonávaného podľa prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 s výročnou správou či správami o audítorskej činnosti uvedenými v článku 29 ods. 2 písm. b) prvá zarážka, ako aj so všetkými relevantnými pripomienkami, ktoré Komisia prípadne vznesie po preskúmaní týchto správ;
- f) je zodpovedný za výber operácií, avšak môže túto funkciu delegovať na jemu podriadený riadiaci výbor;
- g) môže navrhnúť akúkoľvek revíziu cezhraničného programu alebo jeho preskúmanie, ak je pravdepodobné, že sa nimi umožní dosiahnutie cieľov uvedených v článku 86 ods. 2 alebo zlepšiť riadenie cezhraničného programu vrátane jeho finančného riadenia;

- h) posudzuje a schvaľuje akýkoľvek návrh na zmenu a doplnenie obsahu cezhraničného programu.

Článok 111

Mechanizmy monitorovania

1. Riadiaci orgán a spoločný monitorovací výbor zabezpečia kvalitné vykonávanie cezhraničného programu.
2. Riadiaci orgán a spoločný monitorovací výbor uskutočňujú monitorovanie s ohľadom na finančné ukazovatele a ukazovatele uvedené v článku 94 ods. 1 písm. d).
3. Výmena údajov na účely monitorovania sa medzi Komisiou a orgánmi uvedenými v článku 102 uskutočňuje elektronicky.

Článok 112

Výročná správa a záverečná správa o vykonávaní

1. Riadiaci orgán predloží Komisii výročnú správu o vykonávaní cezhraničného programu, ktorú schválil spoločný monitorovací výbor, každý rok najneskôr do 30. júna. Prvá výročná správa sa predloží počas druhého roka po prijatí programu.

Riadiaci orgán predloží záverečnú správu o vykonávaní cezhraničného programu najneskôr do 31. decembra štvrtého roku po poslednom rozpočtovom záväzku.

2. Správy podľa odseku 1 obsahujú informácie:
 - a) o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní cezhraničného programu a priorit vzhľadom na ich konkrétne a overiteľné ciele, spolu s vyčíslením, ak je vyčíslenie pri týchto cieľoch možné, pričom sa použijú ukazovatele uvedené v článku 94 ods. 1 písm. d) na úrovni prioritnej osi;
 - b) o finančnom vykonávaní cezhraničného programu, pričom sa pre každú prioritnú os uvedú:
 - i) výdavky, ktoré zaplatil príjemca a ktoré sú zahrnuté do žiadosti o platbu zaslanej riadiacemu orgánu, a zodpovedajúci verejný príspevok;
 - ii) celkové platby prijaté od Komisie a vyčíslenie finančných ukazovateľov uvedených v článku 111 ods. 2 a
 - iii) výdavky vynaložené subjektom zodpovedným za vykonávanie platieb príjemcom;

- c) o opatreniach prijatých riadiacim orgánom alebo spoločným monitorovacím výborom na zabezpečenie kvality a účinnosti vykonávania, najmä:
- i) o opatreniach na monitorovanie a hodnotenie, ako aj o mechanizmoch na zber údajov;
 - ii) súhrnnú informáciu o akýchkoľvek závažných problémoch, ktoré sa vyskytli počas vykonávania cezhraničného programu, a o akýchkoľvek prijatých opatreniach a prípadne odpovede na pripomienky podľa článku 113;
 - iii) o využití technickej pomoci;
- d) o opatreniach prijatých na účely informovania o cezhraničnom programe a na jeho propagáciu;
- e) o hlavných problémoch v súvislosti s dodržiavaním práva Spoločenstva, ktoré sa vyskytli počas vykonávania cezhraničného programu, a o opatreniach prijatých na ich odstránenie;
- f) o využití pomoci, ktorá počas obdobia vykonávania cezhraničného programu bola po vykonaní finančných opráv uvedených v článku 138 poskytnutá riadiacemu orgánu alebo inému verejnemu orgánu;
- g) v prípade programov vykonávaných v rámci prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99, o pokroku, ktorý sa dosiahol v otázke vykonávania zdieľaného hospodárenia na celom území cezhraničného programu.

Informácie uvedené v písmenách a) až g) tohto odseku môžu byť prípadne poskytnuté aj v súhrnnej podobe.

Informácie uvedené v písmenách c) a f) sa nemusia uviesť, ak od predchádzajúcej správy nedošlo k žiadnej podstatnej zmene.

3. Komisia oznámi zúčastneným krajinám svoje stanovisko k obsahu výročnej správy o vykonávaní, ktorú predložil riadiaci orgán, do troch mesiacov odo dňa jej doručenia. V prípade záverečnej správy o cezhraničnom programe je táto lehota najviac päť mesiacov odo dňa jej doručenia. Ak sa Komisia v stanovenej lehote nevyjadrí, správa sa považuje za prijatú.

Článok 113

Ročné preskúmanie programov

1. Každoročne po predložení výročnej správy o vykonávaní uvedenej v článku 112 Komisia a riadiaci orgán preskúmajú pokrok, ktorý sa dosiahol vo vykonávaní cezhraničného programu, najdôležitejšie výsledky dosiahnuté počas predchádzajúceho roka, finančné vykonávanie a ďalšie faktory s cieľom zlepšiť vykonávanie.

Takisto sa môžu preskúmať aj akékoľvek aspekty fungovania riadiaceho a kontrolného systému uvedené vo výročnej kontrolnej správe podľa článku 105 ods. 1 písm. c) bodu i).

2. Po preskúmaní podľa odseku 1 môže Komisia vzniesť pripomienky určené zúčastneným krajinám a riadiacemu orgánu, ktorý o nich informuje spoločný monitorovací výbor. Zúčastnené krajiny informujú Komisiu o opatreniach prijatých na základe týchto pripomienok.

Pododdiel 3

Povinnosti zúčastnených krajín a Komisie

Článok 114

Riadenie a kontrola

1. Zúčastnené krajiny zodpovedajú za riadenie a kontrolu cezhraničných programov najmä prostredníctvom týchto opatrení:

- a) zabezpečením toho, aby boli riadiace a kontrolné systémy cezhraničných programov zavedené v súlade s článkami 101 a 105 a aby fungovali účinne;
- b) predchádzaním, zisťovaním a nápravou nezrovnalostí a vymáhaním neoprávnene vyplatených prostriedkov a prípadne aj úrokov z omeškania. O týchto skutočnostiach, ako aj o priebežnom pokroku správnych a súdnych konaní informujú Komisiu.

2. Bez toho, aby bola dotknutá zodpovednosť zúčastnených krajín za odhalovanie a nápravu nezrovnalostí a za vymáhanie neoprávnene vyplatených prostriedkov, certifikačný orgán zabezpečí, aby akékoľvek prostriedky, ktoré boli vyplatené v dôsledku nezrovnalosti, boli vymožené od hlavného príjemcu. Koneční príjemcovia vrátia hlavnému príjemcovi neoprávnene vyplatené prostriedky v súlade s dohodou, ktorú uzavreli. Ak sa hlavnému príjemcovi nepodarí zabezpečiť vrátenie vyplatených prostriedkov od konečného príjemcu, certifikačnému orgánu nahradí prostriedky neoprávnene vyplatené tomuto konečnému príjemcovi zúčastnená krajina, na území ktorej má tento konečný príjemca sídlo.

Článok 115

Opis riadiacich a kontrolných systémov

1. Pred vyplatením predbežného financovania uvedeného v článku 128 predloží členský štát, na území ktorého má sídlo riadiaci orgán, Komisii opis riadiacich a kontrolných systémov a najmä organizácie a postupov:

- a) riadiaceho orgánu, certifikačného orgánu a prostriedkov uvedených v článku 102;
- b) audítorského orgánu a ďalších subjektov vykonávajúcich auditu pod jeho vedením podľa článku 102.

2. V súvislosti s riadiacim orgánom, certifikačným orgánom a jednotlivými prostriedkami poskytne členský štát uvedený v odseku 1 Komisii tieto informácie:

- a) opis úloh, ktoré im boli zverené;
- b) organizačnú schému subjektu, rozdelenie úloh medzi jeho útvary alebo v rámci nich a orientačný počet pridelených miest;
- c) postupy pre výber a schvaľovanie operácií;
- d) postupy, ktorými sa prijímajú, overujú a potvrdzujú žiadosti príjemcov o úhradu, a postupy, ktorými sa platby príjemcom autorizujú, vykonávajú a vkladajú do účtovníctva;
- e) postupy, ktorými sa výkazy výdavkov zostavujú, osvedčujú a predkladajú Komisii;
- f) odkaz na písomné postupy vytvorené na účely písmena c), d) a e);
- g) pravidlá oprávnenosti stanovené zúčastnenými krajinami a platné pre cezhraničný program;
- h) systém pre uchovávanie podrobných účtovných záznamov o operáciách v rámci cezhraničného programu.

3. V súvislosti s audítorským orgánom a ďalšími subjektmi poskytne členský štát uvedený v odseku 1 Komisii tieto informácie:

- a) opis ich úloh a ich vzájomného vzťahu;
- b) organizačnú schému audítorského orgánu a jednotlivých subjektov, ktoré sa v súvislosti s cezhraničným programom zúčastňujú na vykonávaní auditov, opis spôsobu zabezpečenia ich nezávislosti, orientačný počet pridelených miest a kvalifikáciu pracovníkov;
- c) postupy na monitorovanie toho, ako sú vykonávané odporúčania a nápravné opatrenia, ktoré vyplývajú z audítorských správ;
- d) prípadné postupy, ktorými audítorský orgán vykonáva dohľad nad prácou subjektov, ktoré sa zúčastňujú na vykonávaní auditov týkajúcich sa cezhraničného programu;
- e) postupy na prípravu výročnej kontrolnej správy a vyhlásenia o ukončení.

Článok 116

Hodnotenie riadiacich a kontrolných systémov

1. Opis podľa článku 115 je doplnený o správu, v ktorej sa uvádzajú výsledky hodnotenia vytvorených systémov, a o stanovisko o ich súlade s článkami 101 a 105. Ak sú v tomto stanovisku obsiahnuté výhrady, v správe sa uvedie závažnosť nedostatkov. Príslušná zúčastnená krajina informuje Komisiu o nápravných opatreniach, ktoré sa majú prijať, a o harmonograme ich vykonania a následne potvrdí ich vykonanie a stiahnutie zodpovedajúcich výhrad.

2. Správu a stanovisko podľa odseku 1 vypracuje audítorský orgán alebo verejný alebo súkromný subjekt funkčne nezávislý na riadiacom orgáne a certifikačnom orgáne, pričom zohľadní medzinárodne uznávané audítorské štandardy.

3. Ak je príslušný riadiaci a kontrolný systém v podstate zhodný so systémom, ktorý sa uplatňuje v rámci pomoci schválenej podľa nariadenia (ES) č. 1083/2006, na účely vypracovania správy a stanoviska podľa odseku 1 sa môžu zohľadniť výsledky auditov, ktoré vo vzťahu k tomuto systému vykonali vnútroštátni audítori a audítori Spoločenstva.

4. Správa podľa odseku 1 sa považuje za prijatú a platba predbežného financovania sa vykoná za týchto okolností:

- a) do dvoch mesiacov odo dňa doručenia správy, ak je uvedené stanovisko bez výhrad a ak Komisia nevznesie žiadne pripomienky;
- b) ak stanovisko obsahuje výhrady, po potvrdení Komisiou, že sa vykonali nápravné opatrenia zamerané na kľúčové prvky systémov a že boli stiahnuté zodpovedajúce výhrady, a ak Komisia nevznesie žiadne pripomienky do dvoch mesiacov odo dňa potvrdenia.

Článok 117

Požiadavky v súvislosti s ukončením uplatňovania prechodného mechanizmu

1. Ak sú v prípade cezhraničného programu vykonávaného podľa prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 zúčastnené krajiny pripravené prejsť na modalitu vykonávania uvedené v článku 98 ods. 1, predložia Komisii revidovaný opis riadiacich a kontrolných systémov a revidovanú správu a stanovisko podľa článku 116 ods. 1.

2. Ak stanovisko obsahuje výhrady, rozhodnutie Komisie, ktorým sa program modifikuje, môže byť prijaté, len ak Komisia dostala potvrdenie, že sa vykonali nápravné opatrenia zamerané na kľúčové prvky systémov a že boli stiahnuté zodpovedajúce výhrady.

Článok 118

Dojednanie mechanizmu medzi zúčastnenými krajinami a jeho oznámenie

Okrem informácií uvedených v článku 115 ods. 2 a 3 sú súčasťou opisu riadiaceho a kontrolného systému aj mechanizmy, ktorý si zúčastnené krajiny dojednali, aby riadiacemu orgánu, certifikačnému orgánu a audítorskému orgánu umožnili plnenie úloh, ktoré im vyplývajú z tohto nariadenia a aby zabezpečili, že si zúčastnené krajiny budú plniť povinnosti v súvislosti s vymáhaním neoprávnene vyplatených prostriedkov podľa článku 114 ods. 2.

Tieto mechanizmy a takisto aj ustanovenia o pravidlách a postupoch verejného obstarávania podľa článku 121 tvoria súčasť písomnej dohody zúčastnených krajín, ktorá sa priloží k opisu riadiacich a kontrolných systémov podľa článku 115.

Článok 119

Povinnosti Komisie

1. Komisia sa v súlade s postupom stanoveným v článku 116 ubezpečí, že zúčastnené krajiny zriadili riadiace a kontrolné systémy, ktoré sú v súlade s článkami 101 a 105, a prostredníctvom výročných kontrolných správ a výročného stanoviska audítorského orgánu podľa článku 105 ods. 1 písm. c) takisto aj o tom, že tieto systémy počas obdobia vykonávania cezhraničných programov fungujú účinne.

2. Bez toho, aby boli dotknuté audity vykonávané zúčastnenými krajinami, úradníci Komisie alebo poverení zástupcovia Komisie môžu v záujme overenia účinného fungovania riadiacich a kontrolných systémov vykonávať audity na mieste, ktoré môžu zahŕňať aj audity operácií v rámci cezhraničných programov, pričom ich s výnimkou naliehavých prípadov oznámia najmenej desať pracovných dní vopred. Na týchto auditoch sa môžu zúčastniť úradníci zúčastnených krajín alebo ich poverení zástupcovia.

Úradníci Komisie alebo poverení zástupcovia Komisie, riadne splnomocnení na vykonávanie auditov na mieste, majú prístup k účtovným knihám a všetkým ostatným dokumentom vrátane dokumentov a metaúdajov zostavených alebo prijatých a zaznamenaných na elektronickom nosiči, ktoré súvisia s výdavkami financovanými z prostriedkov Spoločenstva.

Touto právomocou na vykonanie auditu nie je dotknuté uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení, na základe ktorých sú niektoré úkony vyhradené subjektom osobitne určeným vnútroštátnymi právnymi predpismi.

3. Komisia môže o vykonanie auditu na mieste na účely overenia účinného fungovania systémov alebo správnosti jednej alebo viacerých transakcií požiadať zúčastnenú krajinu. Na týchto auditoch sa môžu zúčastniť úradníci Komisie alebo poverení zástupcovia Komisie.

Článok 120

Spolupráca s audítorskými orgánmi

Komisia a audítorské orgány cezhraničného programu spolupracujú s cieľom koordinovať plány auditu a metódy auditu a bezodkladne si vymieňajú výsledky auditov riadiacich a kontrolných systémov, aby sa dosiahlo čo najlepšie využitie zdrojov a predišlo zbytočnej duplicite v práci.

Komisia a audítorské orgány sa stretávajú pravidelne a najmenej raz ročne, pokiaľ sa nedohodnú inak, aby spolu preskúmali výročnú kontrolnú správu a stanovisko, ktoré sa predkladajú podľa článku 105, a aby si vymenili názory na ostatné otázky týkajúce sa zlepšovania riadenia a kontroly cezhraničných programov.

Článok 121

Verejné obstarávanie

1. V prípade udeľovania zákaziek na služby, dodávky a práce sa postupy verejného obstarávania riadia ustanoveniami hlavy IV časti 2 kapitoly 3 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a hlavy III časti 2 kapitoly 3 nariadenia (ES, Euratom) č. 2342/2002, ako aj rozhodnutím Komisie K (2006) 117 z 24. januára 2006 o pravidlách a postupoch vzťahujúcich sa na zákazky služieb, tovaru a prác financované zo všeobecného rozpočtu Európskych spoločenstiev na účely spolupráce s tretími krajinami.

Tieto ustanovenia sa použijú na celom území cezhraničného programu, teda na území členských štátov aj na územiach zúčastnených krajín.

2. Ustanovenia podľa odseku 1 sa začlenia do písomnej dohody zúčastnených krajín podľa článku 118.

3. Ak sa zúčastnené členské štáty nerozhodnú inak, v prípade cezhraničných programov vykonávaných v rámci prechodného mechanizmu uvedeného v článku 99 sa na tú časť programu, ktorá sa vykonáva na území členských štátov, odsek 1 nepoužije.

Pododdiel 4

Finančné hospodárenie

Článok 122

Spoločné pravidlá platieb

1. Komisia uskutočňuje platby príspevkov poskytovaných z prostriedkov Spoločenstva v súlade s rozpočtovými záväzkami. Každá platba sa priraduje k najstarším otvoreným rozpočtovým záväzkom.

2. Platby majú formu predbežného financovania, priebežných platieb a vyplatenia konečného zostatku. Poukazujú sa subjektu určenému zúčastnenými krajinami.

3. Certifikačný orgán zašle Komisii predbežnú prognózu jeho pravdepodobných žiadostí o platby na aktuálny rozpočtový rok a na nasledujúci rozpočtový rok každoročne najneskôr do 30. apríla.

4. Výmena údajov o finančných transakciách medzi Komisiou a orgánmi a subjektmi určenými zúčastnenými krajinami sa uskutoční elektronickými prostriedkami. V prípadoch vyššej moci, a najmä ak nastane porucha spoločného počítačového systému alebo ak nie je trvalé spojenie, certifikačný orgán môže zaslať výkaz výdavkov a žiadosť o platbu v tlačenej podobe.

Článok 123

Spoločné pravidlá pre výpočet priebežných platieb a platieb konečného zostatku

Priebežné platby a platby konečného zostatku sa vypočítajú tak, že sa na oprávnené výdavky uvádzané v rámci určitej prioritnej osi vo výkaze výdavkov osvedčenom certifikačným orgánom použije miera spolufinancovania stanovená pre každú prioritnú os.

Príspevok Spoločenstva poskytnutý vo forme priebežnej platby a platby konečného zostatku však nesmie byť vyšší ako verejný príspevok a vyšší ako maximálna suma pomoci z prostriedkov Spoločenstva, ktorá je pre každú prioritnú os stanovená v rozhodnutí Komisie o schválení cezhraničného programu.

Článok 124

Výkaz výdavkov

1. Vo všetkých výkazoch výdavkov sa pre každú prioritnú os uvádza celková suma oprávnených výdavkov, ktoré v súlade s článkom 89 koneční príjemcovia vynaložili pri vykonávaní operácií, a zodpovedajúce verejné výdavky, ktoré boli vyplatené alebo sa majú vyplatiť konečným príjemcom podľa podmienok, ktoré ich upravujú. Výdavky vynaložené konečnými príjemcami sú podložené faktúrami s potvrdením o doručení alebo účtovnými dokladmi rovnakej dôkaznej hodnoty.

2. Ak sa príspevok poskytovaný z prostriedkov Spoločenstva vypočítava s odkazom na ustanovenia článku 90 ods. 2, nemá informácia o výdavkoch, ktoré nie sú verejnými výdavkami, žiaden vplyv na výšku splatnej sumy vypočítanej na základe žiadosti o platbu.

Článok 125

Kumulácia predbežného financovania a priebežných platieb

Ustanovenia článku 40 ods. 5 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 126

Vyplácanie sumy príjemcom v plnom rozsahu

Ustanovenia článku 40 ods. 9 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 127

Používanie eura

1. Sumy uvedené v cezhraničnom programe predloženom zúčastnenými krajinami, v osvedčených výkazoch výdavkov a žiadostiach o platbu a výdavky uvedené vo výročnej správe a záverečnej správe o vykonávaní sú vyjadrené v eurách.

2. Rozhodnutia Komisie o cezhraničných programoch a záväzky a platby Komisie sa vyjadrujú a realizujú v eurách.

3. Pri projektoch, na ktorých sa podieľajú koneční príjemcovia zo zúčastnených krajín, ktoré ešte nezaviedli ku dňu žiadosti o platbu euro ako svoju menu, prepočítajú výšku výdavkov vynaložených v národnej mene na euro hlavni príjemcovia.

Táto suma sa na eurá prepočíta použitím mesačného účtovného výmenného kurzu Komisie platného pre mesiac, v ktorom hlavný príjemca predložil radiacemu orgánu žiadosť o platbu. Tento kurz Komisia elektronicky uverejňuje každý mesiac.

4. Ak sa euro stane menou zúčastnenej krajiny, postup prepočítania stanovený v odseku 3 zostane ďalej v platnosti pre všetky výdavky, ktoré certifikačný orgán zaznamenal v účtovníctve pred dátumom nadobudnutia účinnosti fixného prepočítacieho kurzu medzi národnou menou a eustom.

Článok 128

Predbežné financovanie

1. Po tom, ako Komisia rozhodne o schválení cezhraničného programu, a po prijatí správy podľa článku 116 Komisia vyplatí jedinú sumu predbežného financovania subjektu, ktorý určila zúčastnené krajiny.

Suma predbežného financovania je 25 % z prvých troch rozpočtových záväzkov na program.

V prípade potreby sa v závislosti na dostupnosti rozpočtového záväzku môže predbežné financovanie vyplatiť v dvoch splátkach.

2. Ak do 24 mesiacov odo dňa, keď Komisia uhradila prvú splátku predbežného financovania, nebola podaná v rámci cezhraničného programu žiadna žiadosť o platbu, subjekt určený zúčastnenými krajinami vráti späť Komisii celú sumu, ktorá bola vyplatená vo forme predbežného financovania.

Článok 129

Úroky

Ustanovenia článku 36 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.

Článok 130

Zúčtovanie

Sumu vyplatenú ako predbežné financovanie Komisia úplne zúčtuje pri ukončení cezhraničného programu podľa článku 133.

Článok 131

Podmienky prijatia žiadostí o priebežné platby

1. Pri každej priebežnej platbe, ktorú uskutoční Komisia, musia byť splnené tieto podmienky:

- a) Komisii bola zaslaná žiadosť o platbu a výkaz výdavkov podľa článku 124;
- b) Komisia počas celého obdobia nevyplatila na žiadnu prioritnú os viac, ako je maximálna suma pomoci z prostriedkov Spoločenstva stanovená v rozhodnutí Komisie o schválení cezhraničného programu;
- c) riadiaci orgán poslal Komisii ostatnú výročnú správu o vykonávaní podľa článku 112;
- d) Komisia v súvislosti s operáciou či operáciami, pre ktoré sú v príslušnej žiadosti o platbu vykázané výdavky, nevydala žiadne odôvodnené stanovisko vo veci porušenia povinnosti podľa článku 226 Zmluvy o ES.

2. Ak nie je splnená niektorá alebo viaceré z podmienok uvedených v odseku 1, Komisia o tom v lehote jedného mesiaca informuje zúčastnené krajiny a certifikačný orgán, aby sa mohli prijať potrebné kroky na nápravu danej situácie.

Článok 132

Deň predloženia žiadostí o priebežnú platbu a čas platby

1. Certifikačný orgán Komisii zašle žiadosti o priebežné platby za každý cezhraničný program, pokiaľ možno, trikrát za rok. Ak má Komisia vykonať platbu v prebiehajúcom roku, musí byť žiadosť o platbu predložená najneskôr 31. októbra.

2. V závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov a ak nedošlo k pozastaveniu platieb podľa článku 136, Komisia uhradí priebežnú platbu najneskôr dva mesiace po dni, keď zaevidovala žiadosť o platbu spĺňajúcu podmienky uvedené v článku 131.

Článok 133

Podmienky vyplatenia konečného zostatku

1. Komisia vyplatí konečný zostatok za týchto podmienok:

- a) ak certifikačný orgán zaslal do 31. marca piateho roku po poslednom rozpočtovom záväzku žiadosť o platbu obsahujúcu tieto dokumenty:
 - i) žiadosť o vyplatenie konečného zostatku a výkaz výdavkov podľa článku 124;
 - ii) záverečnú správu o vykonávaní cezhraničného programu vrátane informácií stanovených v článku 112;
 - iii) vyhlásenie o ukončení podľa článku 105 ods. 1 písm. d) a
- b) ak Komisia v súvislosti s operáciou alebo operáciami, pre ktoré sú v príslušnej žiadosti o platbu vykázané výdavky, nevydala žiadne odôvodnené stanovisko vo veci porušenia povinnosti podľa článku 226 Zmluvy o ES.

2. Ak Komisii neboli zaslané všetky doklady uvedené v odseku 1, viazanosť konečného zostatku sa automaticky zruší v súlade s článkom 137.

3. Komisia informuje zúčastnené krajiny o svojom stanovisku k obsahu vyhlásenia o ukončení do piatich mesiacov odo dňa doručenia tohto vyhlásenia.

Ak Komisia v lehote piatich mesiacov nevznesie žiadne pripomienky, vyhlásenie o ukončení sa považuje za prijaté.

4. V závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov Komisia vyplatí konečný zostatok najneskôr do 45 dní od toho z týchto dní, ktorý nastane neskôr:

- a) odo dňa, keď prijala záverečnú správu podľa článku 112, alebo
- b) odo dňa, keď prijala vyhlásenie o ukončení.

5. Bez toho, aby bol dotknutý odsek 6, sa viazanosť zostatku rozpočtového záväzku zruší dvanásť mesiacov po vyplatení konečného zostatku. Cezhraničný program sa považuje za ukončený, ak nastane niektorá z týchto udalostí:

- a) vyplatenie konečného zostatku stanoveného Komisiou na základe dokumentov uvedených v odseku 1;
- b) zaslanie oznámenia o dlhu v súvislosti s finančnými prostriedkami, ktoré Komisia zúčastneným krajinám v rámci cezhraničného programu neoprávnene vyplatila;
- c) zrušenie viazanosti konečného zostatku rozpočtového záväzku.

Komisia informuje zúčastnené krajiny o dni ukončenia cezhraničného programu v lehote dvoch mesiacov.

6. Bez ohľadu na výsledky akýchkoľvek auditov vykonaných Komisiou alebo Európskym dvorom audítorov konečný zostatok vyplatený Komisiou na cezhraničný program je možné zmeniť do deviatich mesiacov odo dňa jeho vyplatenia, alebo ak je zostatok záporný a majú ho uhradiť zúčastnené krajiny, do deviatich mesiacov odo dňa vystavenia oznámenia o dlhu. Táto zmena zostatku nemá vplyv na deň ukončenia cezhraničného programu stanovený v odseku 5.

Článok 134

Dostupnosť dokumentov

1. Bez toho, aby boli dotknuté pravidlá Spoločenstva upravujúce štátnu pomoc obsiahnuté v článku 87 Zmluvy o ES, riadiaci orgán zabezpečí, aby Komisii a Európskemu dvoru audítorov boli počas troch rokov po ukončení cezhraničného programu v zmysle článku 133 ods. 5 k dispozícii všetky podporné dokumenty týkajúce sa výdavkov a auditov príslušného cezhraničného programu.

Táto lehota sa preruší buď v prípade súdneho konania, alebo na základe riadne odôvodnenej žiadosti Komisie.

2. Dokumenty sa uchovávajú na bežných nosičoch údajov, a to v podobe originálu alebo v takej verzii, ktorej zhoda s originálom bola osvedčená.

3. Riadiaci orgán vedie evidenciu subjektov, ktoré disponujú originálnymi podpornými dokumentmi týkajúcimi sa výdavkov a kontrol, medzi ktoré patria:

- a) doklady, ktoré sa týkajú konkrétnych výdavkov vzniknutých a vykázaných platieb realizovaných v rámci pomoci a ktoré sú potrebné na dostatočný audit trail, a takisto aj doklady, ktoré preukazujú, že spolufinancované tovary a služby boli skutočne dodané;
- b) správy a dokumenty týkajúce sa kontrol, ktoré vykonali subjekty uvedené v článku 102.

4. Riadiaci orgán zabezpečí, aby dokumenty uvedené v odseku 1 boli dostupné na kontrolu osobám a subjektom na to oprávneným a aby im boli dodané výpisy z nich alebo ich kópie, a to minimálne povereným pracovníkom riadiaceho orgánu, certifikačného orgánu, prostredníkom a audítorského orgánu a povereným úradníkom Spoločenstva a ich splnomocneným zástupcom.

5. Za bežné nosiče údajov podľa odseku 2 sa považujú predovšetkým:

- a) fotokópie originálnych dokumentov;
- b) mikrofiše originálnych dokumentov;

c) elektronické verzie originálnych dokumentov;

d) dokumenty, ktoré existujú len v elektronickej podobe.

6. Postupy osvedčovania zhody dokumentov uchovávaných na bežných nosičoch údajov s originálnymi dokumentmi ustanovujú vnútroštátne orgány a zabezpečujú, aby uchovávané verzie spĺňali vnútroštátne zákonné požiadavky a boli spoľahlivé na účely auditu.

7. Ak dokumenty existujú len v elektronickej podobe, používané počítačové systémy musia spĺňať uznávané bezpečnostné štandardy, ktoré zabezpečujú, že uchovávané dokumenty spĺňajú vnútroštátne zákonné požiadavky a sú spoľahlivé na účely auditu.

Článok 135

Prerušenie lehoty na platbu

1. Lehotu na platbu môže povoliť úradník vymenovaný delegovaním v zmysle nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 prerušiť najviac na šesť mesiacov, ak:

- a) správa vnútroštátneho audítorského subjektu alebo audítorského subjektu Spoločenstva obsahuje dôkazy, ktoré naznačujú závažné nedostatky vo fungovaní riadiacich a kontrolných systémov;
- b) tento povoliť úradník vymenovaný delegovaním má bližšie overiť informácie, na základe ktorých bol upozornený, že výdavky v osvedčenom výkaze výdavkov sú spojené so závažnou nezrovnalosťou, k náprave ktorej nedošlo.

2. Zúčastnené krajiny a certifikačný orgán sú bezodkladne informovaní o dôvodoch prerušenia. Toto prerušenie sa skončí okamžite po prijatí potrebných opatrení zo strany zúčastnených krajín.

Článok 136

Pozastavenie platieb

1. Komisia môže pozastaviť všetky priebežné platby na úrovni prioritných osí alebo programov alebo časť z nich, ak:

- a) sú v riadiacom a kontrolnom systéme závažné nedostatky, ktoré majú vplyv na spoľahlivosť postupov osvedčovania platieb a v súvislosti s ktorými neboli prijaté nápravné opatrenia, alebo
- b) výdavky v osvedčenom výkaze výdavkov sú spojené so závažnou nezrovnalosťou, k náprave ktorej nedošlo, alebo
- c) zúčastnené krajiny závažným spôsobom porušujú svoje povinnosti podľa článku 114.

2. Komisia môže rozhodnúť o pozastavení všetkých priebežných platieb alebo ich časti po tom, ako poskytla zúčastneným krajinám príležitosť predložiť ich pripomienky v lehote dvoch mesiacov.

3. Komisia ukončí pozastavenie všetkých priebežných platieb alebo ich časti, ak zúčastnené krajiny prijali potrebné opatrenia, ktoré umožňujú zrušenie takéhoto pozastavenia. Ak zúčastnené krajiny neprijali požadované opatrenia, Komisia môže prijať v súlade s článkom 138 rozhodnutie o zrušení celého príspevku Spoločenstva na cezhraničný program alebo jeho časti.

Článok 137

Automatické zrušenie viazanosti

Automatické a konečné zrušenie viazanosti akejkoľvek časti rozpočtového záväzku na cezhraničný program sa riadi pravidlami stanovenými v článku 166 ods. 3 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článok 138

Finančné opravy a nezrovnalosti

1. Na účely finančných opráv sa použijú *mutatis mutandis* príslušné ustanovenia článkov 98, 99, 100, 101 a 102 nariadenia (ES) č. 1083/2006.

2. Na účely nezrovnalostí sa použijú *mutatis mutandis* príslušné ustanovenia článkov 27 až 34 nariadenia Komisie (ES) č. 1828/2006⁽¹⁾, ktorým sa stanovujú vykonávacie pravidlá nariadenia (ES) č. 1083/2006 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1080/2006.

Oddiel 3

Cezhraničné programy medzi prijímajúcimi krajinami

Pododdiel 1

Riadiace a kontrolné systémy

Článok 139

Štruktúry a orgány

1. Pri každom cezhraničnom programe každá zúčastnená prijímajúca krajina zriadi pre tú časť programu, ktorá sa na ňu vzťahuje, operačnú štruktúru.

2. Medzi úlohy operačných štruktúr patrí príprava cezhraničných programov v súlade s článkom 91.

3. Operačné štruktúry zúčastnených prijímajúcich krajín úzko spolupracujú pri príprave programov a vykonávaní príslušného cezhraničného programu.

4. Pri každom cezhraničnom programe medzi prijímajúcimi krajinami príslušné operačné štruktúry zriadia spoločný

technický sekretariát a spoločný monitorovací výbor podľa článku 142, ktoré im poskytujú pomoc pri plnení ich úloh.

Spoločný technický sekretariát môže mať pobočky v každej zo zúčastnených krajín.

5. Pri decentralizovanom hospodárení majú operačné štruktúry *mutatis mutandis* funkcie a povinnosti podľa článku 28. Okrem toho sa použijú tieto ustanovenia:

- a) medzi operačné štruktúry v každej zúčastnenej prijímajúcej krajine patrí vykonávacia agentúra, ktorá sa zriadi ako súčasť štátnej správy alebo bude pod jej priamou kontrolou;
- b) národný povolujujúci úradník v každej zúčastnenej prijímajúcej krajine po porade s národným koordinátorom IPA vymenuje povolujujúceho úradníka programu, ktorý vedie vykonávaciu agentúru.

Povolujujúci úradníci programu sú štátnymi zamestnancami prijímajúcich krajín. Sú zodpovední za činnosť vykonávacích agentúr;

- c) vykonávacie agentúry sú zodpovedné za verejné súťaž a zákazky, ďalej za platby a účtovný aspekt obstarávania služieb, dodávok a prác a podávanie správ o ňom a napokon za granty na časť cezhraničného programu týkajúcu sa príslušnej krajiny.

V prípade potreby sa použijú *mutatis mutandis* ustanovenia článku 76.

6. Pri centralizovanom hospodárení sú funkcie a povinnosti operačných štruktúr vymedzené v príslušných cezhraničných programoch, okrem verejných súťaží, zákaziek a platieb, za ktoré je zodpovedná Komisia.

Článok 140

Úlohy Komisie pri výbere operácií

1. Pri centralizovanom hospodárení Komisia:
 - a) schvaľuje kritériá pre výber operácií financovaných cezhraničným programom;
 - b) odsúhlasuje výzvy na predloženie návrhov a k nim patriace súbory materiálov pre žiadateľov (pokyny pre žiadateľov), a to pred ich uverejnením;
 - c) v prípade potreby odsúhlasuje zloženie riadiaceho výboru, ktorému je zverený výber operácií;
 - d) formálne potvrdzuje operácie vybrané spoločným monitorovacím výborom uvedeným v článku 142. Vo všetkých prípadoch si Komisia ponecháva právo konečného schválenia operácie vybranej na financovanie.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 371, 27.12.2006, s. 1.

2. Pri decentralizovanom hospodárení sa právo Komisie na výkon *ex ante* kontroly výberu operácií ustanoví v rozhodnutí Komisie o prenesení riadenia podľa článku 14 ods. 3.

Pododdiel 2

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 141

Hodnotenie

Článok 109 sa uplatňuje *mutatis mutandis*. Pri centralizovanom hospodárení sa však hodnotenia podľa článku 109 ods. 3 vykonávajú pod vedením Komisie. V takom prípade sa neuplatňujú ustanovenia článku 109 ods. 4 a 109 ods. 5.

V prípade cezhraničných programov medzi prijímajúcimi krajinami rozhodne o tom, či je potrebné uskutočniť *ex ante* hodnotenie podľa článku 109 ods. 2, Komisia na základe dohody so zúčastnenými prijímajúcimi krajinami, pri zohľadnení prostriedkov Spoločenstva pridelených na program a v súlade so zásadou proporcionality. Toto *ex ante* hodnotenie sa môže vykonať za podpory Komisie.

Pri decentralizovanom hospodárení môže Komisia, ak to považuje za potrebné, uskutočniť *ad hoc* priebežné hodnotenia cezhraničných programov.

Článok 142

Spoločný monitorovací výbor

1. Pri cezhraničných programoch medzi sebou zriadia zúčastnené prijímajúce krajiny pre každý cezhraničný program spoločný monitorovací výbor. Spoločný monitorovací výbor plní úlohu sektorového monitorovacieho výboru podľa článku 59. Odchyľne od ustanovení článku 59 ods. 1 platí, že spoločný monitorovací výbor sa zriadi do troch mesiacov po nadobudnutí účinnosti prvej finančnej dohody týkajúcej sa programu.

Spoločné monitorovacie výbory sa schádzajú najmenej dvakrát ročne na podnet zúčastnených krajín alebo Komisie.

2. Každý spoločný monitorovací výbor vypracuje v záujme plnenia úloh, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia, v súlade s mandátom spoločného monitorovacieho výboru vymedzeným Komisiou a v rámci, ktorý tvorí inštitucionálny, právny a finančný systém zúčastnených krajín, vlastný rokovací poriadok. Tento svoj rokovací poriadok prijme.

3. Spoločnému monitorovaciemu výboru predsedá zástupca niektorej zo zúčastnených krajín.

Každá zúčastnená krajina určí osoby, a to aj spomedzi zástupcov operačnej štruktúry zodpovednej za program, ktoré ju budú zastupovať v spoločnom monitorovacom výbore. V rámci

rozhodovania o zložení spoločného monitorovacieho výboru sa náležite zohľadnia ustanovenia článku 87.

4. Komisia sa na práci spoločného monitorovacieho výboru zúčastňuje v poradnej funkcii.

5. Spoločný monitorovací výbor posudzuje účinnosť a kvalitu vykonávania cezhraničného programu v súlade s týmito ustanoveniami:

- a) posudzuje a schvaľuje kritériá pre výber operácií financovaných cezhraničným programom a schvaľuje každú revíziu týchto kritérií v súlade s potrebami prípravy programov;
- b) pravidelne skúma pokrok dosiahnutý pri plnení konkrétnych cieľov cezhraničného programu, a to na základe dokumentov predložených operačnými štruktúrami zúčastnených prijímajúcich krajín;
- c) skúma výsledky vykonávania, najmä dosahovanie cieľov stanovených pre každú prioritnú os a hodnotenia uvedené v článku 57 ods. 4 a článku 141;
- d) skúma výročnú správu a záverečnú správu o vykonávaní podľa článku 144;
- e) oboznamuje sa s výročnou správou či správami o audítorskej činnosti uvedenými v článku 29 ods. 2 písm. b) prvej zarážke, ako aj so všetkými relevantnými pripomienkami, ktoré Komisia prípadne vznesie po preskúmaní týchto správ;
- f) je zodpovedný za výber operácií, avšak môže túto funkciu delegovať na riadiaci výbor;
- g) môže navrhnúť akúkoľvek revíziu cezhraničného programu alebo jeho preskúmanie, ak je pravdepodobné, že sa nimi umožní dosiahnutie cieľov uvedených v článku 86 ods. 2 alebo zlepšiť riadenie cezhraničného programu vrátane jeho finančného riadenia;
- h) posudzuje a schvaľuje akýkoľvek návrh na zmenu a doplnenie obsahu cezhraničného programu.

Článok 143

Spoločné úlohy operačných štruktúr a spoločného monitorovacieho výboru

Operačné štruktúry zúčastnených prijímajúcich krajín a spoločný monitorovací výbor zabezpečia kvalitné vykonávanie cezhraničného programu. Uskutočňujú monitorovanie s ohľadom na ukazovatele uvedené v článku 94 ods. 1 písm. d) a pri decentralizovanom hospodárení s ohľadom na finančné ukazovatele stanovené v cezhraničnom programe.

Článok 144

Výročná správa a záverečná správa o vykonávaní

1. Operačné štruktúry prijímajúcich krajín zúčastnených na cezhraničnom programe zašlú Komisii a príslušným národným koordinátorom IPA po preskúmaní spoločným monitorovacím výborom výročnú správu a záverečnú správu o vykonávaní cezhraničného programu.

Pri decentralizovanom hospodárení sa tieto správy zašlú aj príslušným národným povolujujúcim úradníkom.

Výročná správa sa predloží vždy do 30. júna každého roka a po prvýkrát sa predloží počas druhého roka po prijatí cezhraničného programu.

Záverečná správa sa predloží najneskôr 6 mesiacov po ukončení cezhraničného programu.

2. Správy podľa odseku 1 obsahujú informácie:

- a) o pokroku dosiahnutom pri vykonávaní cezhraničného programu a priorit vzhľadom na ich konkrétne a overiteľné ciele, spolu s vyčíslením, ak je vyčíslenie pri týchto cieľoch možné, pričom sa použijú ukazovatele uvedené v článku 94 ods. 1 písm. d) na úrovni prioritnej osi;
- b) podrobné informácie o finančnom vykonávaní cezhraničného programu;
- c) o opatreniach prijatých operačnými štruktúrami a/alebo spoločným monitorovacím výborom na zabezpečenie kvality a účinnosti vykonávania, najmä:
 - i) o opatreniach na monitorovanie a hodnotenie, ako aj o mechanizmoch na zber údajov;
 - ii) súhrnnú informáciu o akýchkoľvek závažných problémoch, ktoré sa vyskytli počas vykonávania cezhraničného programu, a o akýchkoľvek prijatých opatreniach;
 - iii) o využití technickej pomoci;
- d) o opatreniach prijatých na účely informovania o cezhraničnom programe a na jeho propagáciu.

Informácie uvedené v písmenách a) až d) tohto odseku môžu byť prípadne poskytnuté aj v súhrnnej podobe.

Informácie uvedené v písmene b) sa v správach uvedú len pri decentralizovanom hospodárení.

Informácie uvedené v písmene c) sa nemusia uviesť, ak od predchádzajúcej správy nedošlo k žiadnej podstatnej zmene.

Pododdiel 3

Finančné hospodárenie

Článok 145

Granty

Po výbere spoločných operácií v súlade s článkom 95 poskytnú grant hlavnému príjemcovi príslušnej zúčastnenej prijímajúcej krajiny pri decentralizovanom hospodárení operačné štruktúry a pri centralizovanom hospodárení Komisia.

Článok 146

Príslušné ustanovenia

Pri decentralizovanom hospodárení sa uplatňujú ustanovenia článku 79 ods. 1, 2 a 3 a článku 80.

HLAVA III

ZLOŽKA REGIONÁLNY ROZVOJ A ZLOŽKA ROZVOJ L'UDSKÝCH ZDROJOV

KAPITOLA I

Predmet pomoci a oprávnenosť

Oddiel 1

Zložka regionálny rozvoj

Článok 147

Oblasti a formy pomoci

1. Zložka regionálny rozvoj môže podporovať operácie v rámci týchto priorit:

- a) dopravná infraštruktúra, najmä vzájomné prepojenie a interoperabilita medzi vnútroštátnymi sieťami a medzi vnútroštátnymi a transeurópskymi sieťami;
- b) environmentálne opatrenia týkajúce sa odpadového hospodárstva, dodávok vody, mestských odpadových vôd a kvality ovzdušia; asanácia zamorených lokalít a pôdy; oblasti, ktoré sa týkajú trvalo udržateľného rozvoja a ktoré predstavujú environmentálny prínos, menovite energetická účinnosť a obnoviteľné zdroje energie;
- c) operácie, ktoré posilňujú regionálnu konkurencieschopnosť a produktívne prostredie a stimulujú vytváranie a ochranu udržateľnej zamestnanosti, kam predovšetkým patrí:
 - i) poskytovanie služieb pre podnikateľov a technologických služieb podnikom, a to predovšetkým v oblasti riadenia, prieskumu a rozvoja trhu a vytvárania sietí;
 - ii) prístup k informačným a komunikačným technológiám a ich využívanie;

- iii) podpora technologického rozvoja, výskumu a inovácií vrátane ich podpory prostredníctvom spolupráce so vzdelávacími inštitúciami vyššieho stupňa a výskumnými ústavmi a výskumnými a technologickými centrami;
- iv) rozvoj sietí a zoskupení podnikateľov;
- v) vytváranie a rozvoj finančných nástrojov, ktoré umožňujú prístup k revolvingovému financovaniu prostredníctvom rizikového kapitálu a pôžičkových a záručných fondov;
- vi) obstaranie miestnej infraštruktúry a služieb, ktoré napomáhajú vo vytváraní, rozvoji a expanzii nových a existujúcich podnikateľských subjektov;
- vii) vzdelávacia infraštruktúra a infraštruktúra odbornej prípravy, ak je nevyhnutná pre dosiahnutie regionálneho rozvoja, a to pri úzkej koordinácii so zložkou rozvoj ľudských zdrojov.

2. V rámci tejto zložky je možné poskytnúť technickú pomoc na predbežné štúdie a technickú podporu, ak súvisia s oprávnenými činnosťami, ako aj na také štúdie a opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na vykonanie týchto činností.

Technickou pomocou sa takisto môžu financovať aj činnosti zamerané na prípravu, riadenie, monitorovanie, hodnotenie, poskytovanie informácií a kontrolu a činnosti zamerané na posilňovanie administratívnej kapacity v rámci vykonávania pomoci podľa nariadenia IPA poskytovanej prostredníctvom tejto zložky.

Článok 148

Oprávnenosť výdavkov

1. Výdavky v rámci tejto zložky sú oprávnené, ak boli skutočne zaplatené po podpísaní finančnej dohody uzatvorenej po prijatí príslušného programu. V prípade hlavných projektov uvedených v článku 157 nie sú výdavky oprávnené skôr, ako bolo prijaté rozhodnutie Komisie o schválení príslušného hlavného projektu podľa článku 157 ods. 3.

2. Popri pravidlách stanovených v článku 34 ods. 3 platí, že oprávnenými nie sú tieto výdavky:

- a) náklady na údržbu a nájom;
- b) náklady na odpis infraštruktúr.

Článok 149

Intenzita pomoci a miera príspevku Spoločenstva

1. Na účely tejto zložky sú oprávnené výdavky uvedené v článku 38 ods. 1 založené na verejných výdavkoch.

2. Príspevok Spoločenstva nesmie presiahnuť strop, ktorým je 75 % oprávnených výdavkov na úrovni príslušnej prioritnej osi. Vo výnimočných a riadne odôvodnených prípadoch, vzhľadom na rozsah prioritnej osi, môže byť tento strop stanovený až na 85 %.

3. Na operáciu sa neposkytne vyššia miera spolufinancovania ako je tá, ktorá sa vzťahuje na danú prioritnú os.

Článok 150

Projekty vytvárajúce príjmy

1. Na účely tejto zložky je projektom vytvárajúcim príjmy akákoľvek na predvstupovú pomoc navrhnutá operácia, s ktorou je spojená investícia do infraštruktúry, za využívanie ktorej platia poplatky priamo používateľa a ktorá vytvára príjmy, alebo akákoľvek operácia, s ktorou je spojený predaj alebo prenájom pozemkov alebo budov.

2. Verejné výdavky na projekty vytvárajúce príjmy sa na účely výpočtu príspevku Spoločenstva podľa článku 149 rovnajú rozdielu diskontovanej hodnoty investičného nákladu navrhovaného projektu a diskontovanej hodnoty čistého príjmu vypočítanej odpočítaním prevádzkových nákladov od celkových príjmov vytvorených investíciou za referenčné obdobie, ktoré je stanovené adekvátne vzhľadom na finančné charakteristiky projektu.

3. Ak na spolufinancovanie nie je oprávnená celá investícia, čistý príjem sa rozdelí pomerom časti investície, ktorá je oprávnená na spolufinancovanie, k časti investície, ktorá na spolufinancovanie oprávnená nie je.

4. Pri výpočte operačná štruktúra zoberie do úvahy, aké referenčné obdobie je adekvátne pri investícii danej kategórie, kategóriu projektu, predpokladanú ziskovosť pri investícii danej kategórie, takisto aj zásadu „znečisťovateľ platí“, a v prípade potreby aj aspekt dostupnosti, najmä v oblasti životného prostredia.

Oddiel 2

Zložka rozvoj ľudských zdrojov

Článok 151

Oblasti a formy pomoci

1. Zložka rozvoj ľudských zdrojov prispieva k posilneniu hospodárskej a sociálnej súdržnosti, ako aj k prioritám Európskej stratégie zamestnanosti v oblasti zamestnanosti, vzdelávania, odbornej prípravy a sociálneho začlenenia.

2. Rozsah tejto zložky predovšetkým zahŕňa pomoc ľuďom a zameriava sa na tieto priority, konkrétna kombinácia a koncentrácia ktorých závisí od hospodárskych a sociálnych špecifik každej prijímajúcej krajiny:

- a) zvýšenie adaptability pracovníkov, podnikov a podnikateľov v záujme zlepšenia schopnosti anticipovať a pozitívne riadiť hospodárske zmeny, a to predovšetkým prostredníctvom podpory:
 - i) celoživotného vzdelávania a vyšších investícií do ľudských zdrojov zo strany podnikov a pracovníkov;
 - ii) navrhovania produktívnejších foriem organizácie práce a šírenia informácií o nich;

- b) skvalitnenie prístupu k pracovným príležitostiam a k trvalo udržateľnému začleneniu do pracovného trhu zo strany uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb, prevencia nezamestnanosti, najmä dlhodobej nezamestnanosti a nezamestnanosti mladých, podpora aktívneho starnutia a predlžovanie dĺžky doby strávenej v zamestnaní, zvyšovanie účasti na trhu práce, najmä prostredníctvom podpory:
- i) vytvárania, modernizácie a posilňovania inštitúcií trhu práce;
 - ii) implementácie aktívnych a preventívnych opatrení zabezpečujúcich včasné určenie potrieb;
 - iii) zlepšenia prístupu k zamestnaniu a zvýšenia trvalo udržateľnej účasti a postupu žien v zamestnaní;
 - iv) zvýšenia účasti prist'ahovalcov v zamestnaní, čím sa posilní ich sociálna integrácia;
 - v) zjednodušenia geografickej a profesijnej mobility pracovníkov a integrácie cezhraničných trhov práce;
- c) posilňovanie sociálneho začlenenia a integrácie znevýhodnených osôb v záujme ich trvalo udržateľnej integrácie v rámci zamestnania a boja so všetkými formami diskriminácie na trhu práce, najmä prostredníctvom podpory:
- i) ciest k integrácii a opätovného vstupu do zamestnania pre znevýhodnených ľudí;
 - ii) akceptovania rôznosti na pracovisku a nediskriminácie;
- d) podpora partnerstiev, zmlúv a iniciatív prostredníctvom vytvárania sietí zainteresovaných subjektov, akými sú sociálni partneri a mimovládne organizácie, na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, s cieľom mobilizácie zdrojov pre reformy v oblasti zamestnanosti a začleňovania do trhu práce;
- e) rozširovanie a zvyšovanie investícií do ľudského kapitálu najmä prostredníctvom podpory:
- i) navrhovania, zavádzania a vykonávania reforiem vo vzdelávacích systémoch a systémoch odbornej prípravy s cieľom rozvíjať schopnosť zamestnať sa a zvyšovať význam pre trh práce;
 - ii) zvýšenia účasti na celoživotnom vzdelávaní a odbornej príprave;
 - iii) rozvoja ľudského potenciálu v rámci výskumu a inovácie;
 - iv) činností zameraných na tvorbu sietí medzi inštitúciami vyššieho vzdelávania, výskumnými a technologickými centrami a podnikmi;
- f) posilňovanie inštitucionálnej kapacity a efektívnosti verejných správ a verejnoprávných služieb na vnútroštátnej,

regionálnej a miestnej úrovni, prípadne sociálnych partnerov a mimovládnych organizácií, s cieľom uskutočniť reformy a dosiahnuť dobrú správu vecí verejných v oblasti zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj v sociálnej oblasti.

3. Na podnet prijímajúcej krajiny je v rámci tejto zložky možné poskytnúť technickú pomoc na podporu činností programu zameraných na prípravu, riadenie, monitorovanie, administratívnu podporu, poskytovanie informácií, hodnotenie a na kontrolu a na prípravné činnosti zamerané na prípravu na riadenie európskych štrukturálnych fondov v budúcnosti.

4. Pomoc sa zameriava na tie politiky a činnosti, ktoré môžu potenciálne pôsobiť ako katalyzátory politických zmien a ktoré posilňujú dobrú správu vecí verejných a partnerstvo.

Článok 152

Oprávnenosť výdavkov

1. Pre operácie, ktoré patria do pôsobnosti článku 151, môžu byť oprávnené tieto výdavky:

- a) odpisové náklady, ak sú splnené všetky tieto podmienky:
 - i) na nákup súvisiacej investície sa neprispelo žiadnymi vnútroštátnymi grantmi alebo grantmi Spoločenstva;
 - ii) odpisové náklady sú vypočítané podľa príslušných vnútroštátnych platných účtovných predpisov;
 - iii) náklady sa týkajú výlučne obdobia spolufinancovania danej operácie;
 - b) v prípade grantov paušálne vykazované nepriame náklady, a to až do výšky 20 % priamych nákladov na operáciu, pod podmienkou, že vznikli v súlade s vnútroštátnymi predpismi vrátane účtovných predpisov;
 - c) nákup nábytku a vybavenia, úprava a modernizácia existujúcich infraštruktúr, pod podmienkou, že
 - i) pre príslušnú sumu na súvisiace operácie platí limit 15 % z financovania podľa nariadenia IPA pre každú prioritnú os programu či programov v rámci tejto zložky;
 - ii) investície sú potrebné na uspokojivé vykonávanie programu či programov v rámci tejto zložky a prispievajú k zvýšeniu vplyvu pomoci;
 - iii) výsledkom hodnotenia vykonaného pod vedením operačnej štruktúry je, že z pohľadu pomeru kvality a ceny je nákup výhodnejší ako iné riešenia.
2. Odchylné od ustanovení článku 34 ods. 3 platí, že oprávnenými môžu byť takisto tieto výdavky:
- a) dane vrátane dane z pridanej hodnoty, ak sa nevracajú a ak je preukázané, že ich uhrádza konečný príjemca;

- b) prevádzkové náklady vrátane nákladov na prenájom, ktoré sa vzťahujú výlučne na obdobie spolufinancovania operácie;
- c) platby za prenajatie alebo lízing, pod podmienkou, že sa vzťahujú výlučne na obdobie spolufinancovania operácie a že z pohľadu pomeru kvality a ceny sú výhodnejšie ako iné riešenia.

Článok 153

Intenzita pomoci a miera príspevku Spoločenstva

- Na účely tejto zložky sú oprávnené výdavky uvedené v článku 38 ods. 1 založené buď na verejných výdavkoch, alebo na celkových výdavkoch, pričom zvolená možnosť sa použije na celý príslušný program.
- Príspevok Spoločenstva nesmie presiahnuť strop, ktorým je 85 % oprávnených výdavkov na úrovni príslušnej prioritnej osi.
- Na operáciu sa neposkytne vyššia miera spolufinancovania ako je tá, ktorá sa vzťahuje na príslušnú prioritnú os.

KAPITOLA II

Príprava programov

Článok 154

Strategický koherenčný rámec

- Prijímajúce krajiny na základe dokumentu o viacročnom orientačnom plánovaní vytvoria strategický koherenčný rámec, ktorý sa prerokuje s Komisiou. Strategický koherenčný rámec predstavuje referenčný dokument pre prípravu programov zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov.
- Strategický koherenčný rámec tvorí:
 - stručná analýza, ktorej sa zaoberá silnými a slabými miestami oprávnených sektorov a príležitosťami a hrozbami, ktoré v rámci nich existujú, a takisto aj tematickými prioritami v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov, do ktorých prijímajúca krajina plánuje sústrediť svoju pomoc;
 - opis cieľov, ktoré sa budú sledovať v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov, v súlade s príslušnými národnými prioritami a prioritami Spoločenstva uvedenými v prvom dokumente o viacročnom orientačnom plánovaní;
 - zoznam programov obsahujúci stručnú charakteristiku hlavných prioritných osí každého programu;
 - orientačné rozdelenie pridelených finančných prostriedkov medzi jednotlivé programy, ktoré zahŕňa obdobie troch rokov a ktoré je v súlade s viacročným orientačným finančným rámcom a dokumentom o viacročnom orientačnom plánovaní, a orientačná rozpočtová bilancia medzi

jednotlivými programami na nasledujúce roky v rámci každej zložky.

3. Obsahom strategického koherenčného rámca sú v prípade potreby aj ustanovenia o:

- koordinácii s ďalšími národnými programami podporovanými medzinárodnými finančnými inštitúciami alebo s inou externou pomocou;
- koordinácii s ďalšími zložkami IPA, najmä so zložkou rozvoj vidieka.

4. Strategický koherenčný rámec je nevyhnutným predpokladom pre schválenie programov v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov. Komisii sa predkladá pred podaním žiadosti o schválenie prvého programu v rámci týchto zložiek, alebo najneskôr spolu s ním.

5. Strategický koherenčný rámec vypracuje strategický koordinátor pod celkovým vedením národného koordinátora IPA.

Článok 155

Operačné programy

- Pomoc sa vykonáva prostredníctvom viacročných operačných programov. Tieto operačné programy vypracujú operačné štruktúry. Vytvárajú sa v úzkej spolupráci s Komisiou a príslušnými zainteresovanými stranami a schvaľujú sa rozhodnutím Komisie podľa článku 8 ods. 1.
- Operačné programy obsahujú:
 - hodnotenie strednodobých potrieb a cieľov, ktoré sa zaoberá silnými a slabými stránkami príslušných sektorov, tém a regiónov a príležitosťami a hrozbami, ktoré v rámci nich existujú;
 - prehľad konzultácií so sociálno-ekonomickými partnermi a prípadne aj so zástupcami občianskej spoločnosti;
 - opis zvolených strategických priorit, so zreteľom na strategický koherenčný rámec a sektorové, tematické a/alebo geografické mechanizmy koncentrácie pomoci, a takisto aj výsledky *ex ante* hodnotení podľa článku 57 ods. 4 a článku 166;
 - informácie týkajúce sa prioritnej osi a informácie o súvisiacich opatreniach a ich konkrétnych cieľoch. Tieto ciele sú podľa možnosti vyčíslené, pričom sa použije len malý počet ukazovateľov výsledkov. Tieto ukazovatele umožňujú presne zistiť pokrok, ktorý sa dosiahol vo vykonávaní zvolených opatrení, ako aj účinnosť cieľov, ktoré boli stanovené pre príslušnú prioritnú os a opatrenia;
 - v prípade, že niektoré opatrenia majú byť vykonávané prostredníctvom schém pomoci zameraných na podniky, opíšu sa súvisiace modalitty;

- f) opis operácií technickej pomoci, ktoré sa majú uskutočniť v rámci konkrétnej prioritnej osi. Podpora Spoločenstva pre túto prioritnú os môže dosiahnuť výšku až do stropu 6 % z príspevku Spoločenstva prideleného na operačný program. Vo výnimočných prípadoch, ak je to riadne odôvodnené vzhľadom na rozsah programu, môže byť tento strop stanovený až na 10 %;
- g) informácie uvedené osobitne pre každé opatrenie o tom, kto sú predpokladaní koneční príjemcovia, ďalej o predpokladaných modalitách výberu a prípadných súvisiacich kritériách výberu;
- h) finančný plán, v ktorom sa pre každý rok zahrnutý do príslušných viacročných orientačných finančných rámcov a pre každú prioritnú os a orientačne aj pre každé súvisiace opatrenie uvedie:
- i) celková suma príspevku Spoločenstva;
- ii) národný príspevok, prípadne iné externé príspevky. Ak sa príspevok Spoločenstva pri zložke rozvoj ľudských zdrojov vypočítava s odkazom na celkové výdavky, v tabuľke sa uvedie orientačné rozdelenie národného príspevku medzi verejnú zložku a súkromnú zložku;
- iii) vyplývajúca miera príspevku Spoločenstva;
- i) navrhované ukazovatele a modality hodnotenia a monitorovania vrátane orientačnej informácie o aktivitách v oblasti hodnotenia a ich časovom harmonograme;
- j) v prípade zložky regionálny rozvoj orientačný zoznam hlavných projektov, spolu s ich technickou a finančnou charakteristikou vrátane informácie o predpokladaných finančných zdrojoch a takisto aj s orientačným časovým harmonogramom ich vykonania;
- k) opis príslušných štruktúr a orgánov riadenia a kontroly operačného programu v súlade s článkami 21 až 26, 28, 29 a 31.

Článok 156

Revízia operačných programov

1. Na podnet prijímajúcej krajiny alebo Komisie môžu byť operačné programy preskúmané a ich zostávajúca časť prípadne zrevidovaná. K takejto revízii môže dôjsť najmä v týchto prípadoch:
- a) na základe významných sociálno-ekonomických zmien;
- b) s cieľom vo väčšej miere alebo odlišným spôsobom zohľadniť významné zmeny priorit Spoločenstva alebo vnútroštátnych priorít;
- c) na základe výročnej revízie dokumentu o viacročnom orientačnom plánovaní;

- d) na základe hodnotení uvedených v článku 166 ods. 2;
- e) na základe ťažkostí pri vykonávaní.

2. Rozhodnutie Komisie o žiadosti o revíziu operačného programu sa prijme čo najskôr po tom, ako ju formálne podal strategický koordinátor v koordinácii s národným koordinátorom IPA.

3. Ak sa v dôsledku revízie operačného programu podľa odseku 1 rozšíri oprávnený rozsah v rámci tohto programu, akékoľvek dodatočné výdavky s tým súvisiace sú oprávnené odo dňa prijatia tohto rozhodnutia Komisie.

Článok 157

Hlavné projekty v rámci zložky regionálny rozvoj

1. Ako súčasť operačného programu môže pomoc v rámci zložky regionálny rozvoj financovať hlavné projekty.
2. Hlavný projekt pozostáva z viacerých prác, činností alebo služieb a samotným svojim charakterom je určený na naplnenie jednoznačnej a nedeliteľnej úlohy presnej hospodárskej alebo technickej povahy, má jednoznačne určené ciele a celkové náklady naň sú vyššie ako 10 miliónov EUR.
3. Hlavné projekty predkladá Komisii na schválenie príslušná operačná štruktúra. V rozhodnutí o schválení projektu sa presne vymedzí konkrétna vec a oprávnené výdavky, na ktoré sa uplatní miera spolufinancovania stanovená pre prioritnú os. Po ňom nasleduje bilaterálna dohoda s prijímajúcou krajinou, v ktorej sa ustanovia uvedené prvky.
4. Pri predložení hlavného projektu Komisii poskytnú operačná štruktúra tieto informácie:
- a) informáciu o tom, ktorý subjekt je zodpovedný za vykonávanie;
- b) informáciu o povahe investície a opis jej finančného objemu a umiestnenia;
- c) výsledky štúdií uskutočniteľnosti;
- d) časový harmonogram vykonania projektu pred ukončením súvisiaceho operačného programu;
- e) hodnotenie celkovej sociálno-ekonomickej vyváženosti operácie vychádzajúce z analýzy nákladov a prínosov a zahŕňajúce posúdenie rizika a hodnotenie predpokladaných dosahov na príslušný sektor a na sociálno-ekonomickú situáciu prijímajúcej krajiny, a ak je s operáciou spojený aj presun činností z určitého regiónu v niektorom z členských štátov, aj sociálno-ekonomických dosahov na tento región;
- f) analýzu vplyvu na životné prostredie;

- g) finančný plán, v ktorom sa uvedie celková výška predpokladaných finančných príspevkov a plánované príspevky v rámci nariadenia IPA a takisto aj ostatné financovanie Spoločenstva a iné externé financovanie. Vo finančnom pláne sa dôvody, na základe ktorých sa žiada o poskytnutie príspevku podľa nariadenia IPA, doložia prostredníctvom analýzy finančnej uskutočiteľnosti.

KAPITOLA III

Vykonávanie

Oddiel 1

Všeobecné pravidlá

Článok 158

Výber operácií

1. Všetky operácie, ktoré nie sú hlavnými projektmi a ktoré vykonáva iný konečný príjemca ako vnútroštátny verejnoprávny subjekt, sa vyberajú prostredníctvom výzvy na predloženie návrhov. Kritéria výberu vypracuje operačná štruktúra a uverejní ich spolu s výzvou na predloženie návrhov.

2. Operačná štruktúra zriadi pre každú výzvu na predloženie návrhov výberovú komisiu, ktorá analyzuje a vyberá návrhy a predkladá operačnej štruktúre odporúčané výsledky výzvy.

Operačná štruktúra sa rozhodne, či tieto výsledky výberového konania schváli, a uvedie dôvody svojho rozhodnutia.

Zloženie výberovej komisie a modality jej práce sa stanovia v príslušnej finančnej dohode.

Článok 159

Nástroje finančného inžinierstva

1. Ako súčasť operačného programu môže príspevok Spoločenstva financovať výdavky v súvislosti s operáciou, ktorá zahŕňa príspevky na podporu nástrojov finančného inžinierstva pre podniky, ako sú fondy rizikového kapitálu, záručné fondy a pôžičkové fondy. Uprednostnia sa malé a stredné podniky.

2. Podrobné vykonávacie pravidlá sa stanovia vo finančnej dohode uzatvorenej po prijatí operačného programu stanovujúceho príspevok Spoločenstva na nástroje finančného inžinierstva.

Oddiel 2

Finančné hospodárenie

Článok 160

Platby

1. Bez ohľadu na článok 40 ods. 5 kombinovaná celková výška predbežného financovania a priebežných platieb neprekročí 90 % príspevku Spoločenstva stanoveného vo finančnom pláne operačných programov.

2. Výmena údajov o finančných transakciách medzi Komisiou a orgánmi a subjektmi podľa článku 21 sa uskutoční elektronickými prostriedkami, ktoré sú stanovené vo finančnej dohode.

3. Popri ustanoveniach článku 42 platí, že platby predbežného financovania predstavujú 30 % príspevku Spoločenstva na prvé tri roky príslušného programu a uhradia sa po splnení podmienok stanovených v článku 42 ods. 1. V prípade potreby sa v závislosti na dostupnosti rozpočtového záväzku môže predbežné financovanie vyplatiť v dvoch splátkach.

Článok 161

Podmienky prijatia žiadostí o platbu

1. V prípade žiadosti o vyplatenie priebežnej platby sa v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov popri ustanoveniach článku 43 ods. 1 použijú ustanovenia tohto odseku.

Žiadosť o platbu nemôže byť prijatá, ak platby boli podľa článku 163 pozastavené. V žiadosti o platbu sa osvedčí, že sú splnené všetky požiadavky stanovené článkom 43 ods. 1 a týmto odsekom.

Osvedčené výkazy výdavkov uvedené v článku 43 ods. 1 sa zostavujú podľa priority osi a opatrení. Národný povolujujúci úradník osvedčí, že výkaz výdavkov je presný, vychádza zo spoľahlivých systémov účtovníctva a je založený na overiteľných dokumentoch. Národný povolujujúci úradník zašle tento dokument Komisii spolu s:

- osvedčením o výdavkoch, v ktorom sa osvedčuje, že vykázané výdavky sú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi a boli vynaložené na operácie, ktoré boli vybrané na financovanie v súlade s kritériami vzťahujúcimi sa na program a ktoré sú v súlade s príslušnými predpismi Spoločenstva a vnútroštátnymi predpismi;
- počítačovým súpisom operácií podľa jednotlivých opatrení a zodpovedajúcich výdavkov spolu s príspevkom podľa nariadenia IPA, národným verejným príspevkom a prípadne súkromnými príspevkami;
- podrobnými údajmi o sumách vymáhateľných po zrušení celého príspevku Spoločenstva na operáciu, alebo jeho časti;
- informáciou o objeme finančných prostriedkov Spoločenstva na eurovom účte vedenom pre každú zložku osobitne, a to ku dňu posledného debetu, na ktorý výkaz odkazuje, a o získaných úrokoch.

2. V prípade žiadosti o vyplatenie konečného zostatku sa v rámci zložky regionálny rozvoj a zložky rozvoj ľudských zdrojov popri ustanoveniach článku 45 ods. 1 použijú ustanovenia tohto odseku.

Aby žiadosť o platbu bola prijateľná, musí byť príspevok Spoločenstva, podľa priority osi, v súlade s finančným plánom operačného programu.

Osvedčený výkaz výdavkov uvedený v článku 45 ods. 1 zostaví národný povolujúci úradník a zašle ho Komisii v súlade s požiadavkami odseku 1 tohto článku.

Komisia informuje prijímajúcu krajinu o svojich záveroch k obsahu stanoviska audítorského orgánu podľa článku 45 ods. 1 písm. c). Toto stanovisko sa považuje za prijaté, ak Komisia nevnesie žiadne pripomienky do piatich mesiacov odo dňa jeho doručenia.

Článok 162

Lehoty na platbu

1. Národný fond zabezpečí, aby žiadosti o priebežné platby za každý operačný program boli Komisii zaslané trikrát za rok. Ak má Komisia vykonať platbu v určitom roku, musí byť žiadosť o platbu predložená najneskôr do 31. októbra toho roka.

2. V závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov Komisia uhradí priebežnú platbu najneskôr dva mesiace po dni, keď zaevidovala žiadosť o platbu spĺňajúcu podmienky uvedené v článku 43 ods. 1 a článku 161 ods. 1.

3. V závislosti od dostupnosti finančných prostriedkov Komisia vypláti konečný zostatok, keď sú splnené tieto podmienky:

- a) Komisia prijala sektorovú záverečnú správu o vykonávaní podľa ustanovení článku 169 ods. 4 a 5,
- b) Komisia prijala stanovisko audítorského orgánu uvedené v článku 45 ods. 1 písm. c) a súvisiacu správu o audítorskej činnosti podľa článku 29 ods. 2 písm. b) prvej zarážky.

4. Lehotu na platbu môže povolujúci úradník vymenovaný delegovaním Komisiou v zmysle nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 prerušiť najviac na šesť mesiacov, ak:

- a) správa vnútroštátneho audítorského subjektu alebo audítorského subjektu Spoločenstva obsahuje dôkazy, ktoré naznačujú závažné nedostatky vo fungovaní riadiacich a kontrolných systémov, alebo
- b) tento povolujúci úradník vymenovaný delegovaním v Komisii má bližšie overiť informácie, na základe ktorých bol upozornený, že výdavky v osvedčenom výkaze výdavkov sú spojené so závažnou nezrovnalosťou, k náprave ktorej nedošlo, alebo
- c) sú potrebné vysvetlenia k údajom uvedeným vo výkaze výdavkov.

Národný koordinátor IPA a národný povolujúci úradník sú bezodkladne informovaní o dôvodoch prerušenia. Toto prerušenie sa skončí okamžite po prijatí potrebných opatrení zo strany prijímajúcej krajiny.

Článok 163

Pozastavenie platieb

Ustanovenia článku 46 sa vzťahujú na všetky priebežné platby na úrovni prioritných osí alebo programov, alebo na časť z nich.

Článok 164

Ukončenie programu

1. Operačný program sa ukončí podľa ustanovení článku 47 ods. 1, pričom o vyplatení konečného zostatku rozhodne Komisia na základe dokumentov uvedených v článku 45 ods. 1 a článku 161 ods. 2.

Komisia informuje prijímajúcu krajinu o dni ukončenia operačného programu.

2. Bez ohľadu na výsledky akýchkoľvek auditov vykonaných Komisiou alebo Európskym dvorom audítorov, konečný zostatok vyplatený Komisiou na operačný program je možné zmeniť do deviatich mesiacov odo dňa jeho vyplatenia, alebo, ak je zostatok záporný a má ho uhradiť prijímajúca krajina, do deviatich mesiacov odo dňa vystavenia príkazu na vymáhanie. Táto zmena zostatku nemá vplyv na deň ukončenia operačného programu stanovený v odseku 1.

Článok 165

Opätovné použitie príspevku Spoločenstva

Prijímajúca krajina Komisiu informuje o tom, ako navrhuje opätovne použiť prostriedky, ktoré boli v súlade s článkom 54 zrušené, a v prípade potreby aj o svojich návrhoch na zmenu a doplnenie finančného plánu pomoci v súlade s článkom 156.

Oddiel 3

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 166

Hodnotenie

1. Prijímajúce krajiny vykonávajú *ex ante* hodnotenie osobitne pre každý operačný program. V riadne odôvodnených prípadoch a na základe dohody s Komisiou môžu prijímajúce krajiny vykonať jedno *ex ante* hodnotenie, ktoré obsiahne viacero operačných programov.

Ex ante hodnotenia sa vykonávajú pod vedením operačnej štruktúry.

Cielom *ex ante* hodnotení je optimalizácia pridelenia rozpočtových zdrojov v rámci operačných programov a zlepšenie kvality prípravy programov. V rámci týchto hodnotení sa určia a posúdia rozdiely, medzery a možnosti rozvoja, ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, očakávané výsledky, kvantifikované ciele, prípadne súdržnosť navrhovanej stratégie, a takisto kvalita postupov pre vykonávanie, monitorovanie, hodnotenie a finančné hospodárenie.

Ex ante hodnotenie tvorí prílohu operačného programu či programov, ktorých sa týka.

2. Počas programového obdobia vykonávajú prijímajúce krajiny hodnotenia v súvislosti s monitorovaním operačných programov, najmä ak sa monitorovaním zistí značný odklon od pôvodne stanovených cieľov alebo ak sú podané návrhy na revíziu operačných programov podľa článku 156. Výsledky sa poskytnú sektorovému monitorovaciemu výboru operačného programu a Komisii.

3. Hodnotenia vykonávajú interní alebo externí odborníci alebo subjekty s funkčnou nezávislosťou na orgánoch podľa článku 21. Výsledky sa uverejnia v súlade s príslušnými predpismi o prístupe k dokumentom.

Článok 167

Sektorový monitorovací výbor

1. V súlade s článkom 59 operačná štruktúra zriadi pre každý program sektorový monitorovací výbor. Pre niekoľko programov v rámci rovnakej zložky je možné zriadiť jeden sektorový monitorovací výbor. Tento výbor sa schádza najmenej dvakrát ročne na podnet prijímajúcej krajiny alebo Komisie.

2. Každý sektorový monitorovací výbor vypracuje v súlade s mandátom sektorového monitorovacieho výboru vymedzeným Komisiou a v rámci, ktorý tvorí inštitucionálny, právny a finančný systém príslušnej krajiny, vlastný rokovací poriadok. Tento rokovací poriadok prijme na základe dohody s operačnou štruktúrou a monitorovacím výborom IPA, v záujme plnenia úloh, ktoré mu vyplývajú z tohto nariadenia.

3. Sektorovému monitorovaciemu výboru spoločne predsedá vedúci operačnej štruktúry a Komisia. O jeho zložení rozhodne operačná štruktúra na základe dohody s Komisiou.

Členmi sektorového monitorovacieho výboru sú Komisia, národný koordinátor IPA, strategický koordinátor pre zložku regionálny rozvoj a zložku rozvoj ľudských zdrojov a operačná štruktúra programu. Jeho členmi sú v prípade potreby aj zástupcovia občianskej spoločnosti a sociálno-ekonomickí partneri. V prípade operačných programov, na ktoré prispela Európska investičná banka, sa môže na práci v poradnej funkcii zúčastňovať aj jej zástupca.

4. Sektorový monitorovací výbor:

- a) posudzuje a schvaľuje všeobecné kritériá pre výber operácií, a to prípadne v súlade s článkom 155 ods. 2 písm. g) do šiestich mesiacov po nadobudnutí účinnosti finančnej dohody o programe, a schvaľuje každú revíziu týchto kritérií v súlade s potrebami prípravy programov;
- b) na každom zasadnutí skúma pokrok dosiahnutý pri plnení konkrétnych cieľov operačného programu, a to na základe dokumentov predložených operačnou štruktúrou;

- c) na každom zasadnutí skúma výsledky vykonávania, najmä dosahovanie cieľov stanovených pre každú prioritnú os a opatrenia a priebežné hodnotenia uvedené v článku 57 ods. 5; toto monitorovanie uskutočňuje s ohľadom na ukazovatele uvedené v článku 155 ods. 2 písm. d);
- d) preskúmava sektorovú výročnú správu a sektorovú záverečnú správu o vykonávaní podľa článku 169;
- e) oboznamuje sa s výročnou správou o audítorskej činnosti uvedenou v prvej zarážke článku 29 ods. 2 písm. b) alebo s tou časťou správy, ktorá sa týka príslušného operačného programu, ako aj so všetkými relevantnými pripomienkami, ktoré Komisia prípadne vznesie po preskúmaní tejto správy alebo ktoré sa týkajú uvedenej časti správy;
- f) preskúmava všetky návrhy na zmenu a doplnenie finančnej dohody programu.

5. Sektorový monitorovací výbor takisto môže operačnej štruktúre navrhnúť akúkoľvek revíziu programu alebo jeho preskúmanie, ak je pravdepodobné, že sa tým umožní dosiahnutie cieľov uvedených v článku 155 ods. 2 písm. a) alebo zlepšiť riadenie programu vrátane jeho finančného riadenia.

Článok 168

Mechanizmy monitorovania

Výmena údajov na účely monitorovania sa medzi Komisiou a prijímajúcimi krajinami uskutočňuje elektronickými prostriedkami, ktoré sú stanovené vo finančných dohodách.

Článok 169

Sektorové výročné a záverečné správy o vykonávaní

1. Operačná štruktúra zasiela Komisii a národnému koordinátorovi IPA sektorovú výročnú správu do 30. júna každého roka a po prvýkrát ju zašle do 30. júna 2008.

Sektorová záverečná správa sa predkladá Komisii a národnému koordinátorovi IPA najneskôr šesť mesiacov po poslednom dni oprávnenosti výdavkov. Sektorová záverečná správa sa vzťahuje na celé obdobie vykonávania a obsahuje poslednú sektorovú výročnú správu.

Sektorové správy sa vypracujú vo vzťahu k príslušným programom.

2. Sektorové správy pred ich predložením Komisii a národnému koordinátorovi IPA preskúma sektorový monitorovací výbor.

3. Sektorové správy obsahujú:

- a) informácie o kvantitatívnom a kvalitatívnom pokroku dosiahnutom pri vykonávaní operačného programu, prioritných osí, opatrení alebo súborov opatrení, vzhľadom na ich konkrétne a overiteľné ciele, spolu s vyčíslením, ak je možné, pričom sa použijú ukazovatele uvedené

v článku 155 ods. 2 písm. d) na príslušnej úrovni. V rámci zložky rozvoj ľudských zdrojov sa štatistika prípadne rozdelí podľa pohlavia;

b) informácie o finančnom vykonávaní operačného programu, pričom sa pre každú prioritnú os a opatrenie uvedú:

i) celkové výdavky, ktoré zaplatili koneční príjemcovia a ktoré sú zahrnuté do žiadosti o platbu zaslaných Komisii národným fondom;

ii) celkové výdavky, ktoré boli skutočne viazané a vyplatené národným fondom so zodpovedajúcim verejným príspevkom alebo verejným a súkromným príspevkom; tieto informácie sa doplnia o počítačové súpisové operácie, v ktorých sa informácie uvádzajú takým spôsobom, že je možné ich sledovať od rozpočtového záväzku podľa prijímajúcej krajiny až ku konečným platbám;

iii) celkové platby prijaté od Komisie.

Finančné vykonávanie môže byť prípadne opísané prostredníctvom hlavných oblastí intervencie uvedených v článku 5 ods. 3 písm. f) a regiónov, v ktorých sa pomoc sústreďuje;

c) na informačné účely uvedené orientačné rozdelenie prostriedkov, ktoré boli v rámci nariadenia IPA pridelené na zložku regionálny rozvoj, a to podľa kategórií, v súlade s podrobným zoznamom uvedeným vo finančnej dohode;

d) informácie o opatreniach prijatých operačnou štruktúrou alebo sektorovým monitorovacím výborom na zabezpečenie kvality a účinnosti vykonávania, najmä:

i) o opatreniach na monitorovanie a hodnotenie, ako aj o mechanizmoch na zber údajov;

ii) súhrnnú informáciu o akýchkoľvek závažných problémoch, ktoré sa vyskytli počas vykonávania operačného programu, a o akýchkoľvek následných prijatých opatreniach;

iii) o využití technickej pomoci;

e) informácie o činnostiach zameraných na informovanie o programe a na jeho propagáciu podľa článku 62;

f) pri zložke regionálny rozvoj prípadne aj informácie o pokroku a financovaní hlavných projektov;

g) v rámci zložky rozvoj ľudských zdrojov prípadne syntézu o vykonávaní:

i) politiky uplatňovania rodového hľadiska, ako aj akýchkoľvek akcií týkajúcich sa rodového hľadiska;

ii) akcií na zvýšenie účasti príst'ahovalcov v zamestnaní, čím sa posilní ich sociálna integrácia;

iii) akcií na posilnenie integrácie v rámci zamestnania, čím sa zlepši sociálne začlenenie menších;

iv) akcií na posilnenie integrácie v rámci zamestnania ďalších znevýhodnených skupín, ako aj osôb so zdravotným postihnutím.

Informácie uvedené v písmenách d) a g) tohto odseku sa neuvedú, ak od predchádzajúcej správy nedošlo k žiadnej podstatnej zmene.

4. Sektorové správy sa považujú za prípustné, ak obsahujú všetky príslušné informácie uvedené v odseku 3. Komisia informuje národného koordinátora IPA a operačnú štruktúru o prípustnosti sektorovej výročnej správy do 10 pracovných dní odo dňa jej doručenia.

5. Komisia takisto informuje národného koordinátora IPA a operačnú štruktúru o svojom stanovisku k obsahu príпустnej sektorovej výročnej správy, a to do dvoch mesiacov odo dňa jej doručenia. V prípade sektorovej záverečnej správy o operačnom programe sa táto informácia poskytne najviac päť mesiacov odo dňa doručenia prípustnej správy.

HLAVA IV

ZLOŽKA ROZVOJ VIDIEKA

KAPITOLA I

Predmet pomoci a oprávnenosť

Oddiel 1

Predmet pomoci

Článok 170

Ďalšie vymedzenia pojmov pre zložku rozvoj vidieka

Na účely tejto hlavy sa popri vymedzeniach pojmov obsiahnutých v článku 2 uplatňujú aj tieto vymedzenia pojmov:

1. „normy Spoločenstva“: Spoločenstvom stanovené normy v oblasti ochrany životného prostredia, verejného zdravia, zdravia zvierat a rastlín, starostlivosti o zvieratá a bezpečnosti pri práci;
2. „horské oblasti“: oblasti uvedené v prvom pododseku článku 50 ods. 2 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 ⁽¹⁾;
3. „mladý poľnohospodár“: poľnohospodár, ktorý má v čase prijatia rozhodnutia o poskytnutí podpory menej ako 40 rokov a ktorý má zodpovedajúce profesijné zručnosti a schopnosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 277, 21.10.2005, s. 1.

Článok 171

Oblasti a formy pomoci

1. Pomoc v rámci tejto zložky má prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov:

- a) zlepšenie efektívnosti trhu a vykonávania noriem Spoločenstva;
- b) prípravné akcie na vykonávanie agro-environmentálnych opatrení a miestnych stratégií rozvoja vidieka;
- c) rozvoj vidieckej ekonomiky.

2. Pomoc týkajúca sa cieľa stanoveného v odseku 1 písm. a), ďalej len „prioritná os 1“, sa poskytuje prostredníctvom týchto opatrení:

- a) investície do poľnohospodárskych podnikov v záujme reštrukturalizácie a prispôsobenia sa normám Spoločenstva;
- b) podpora zakladania zoskupení výrobcov;
- c) investície do spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov a výrobkov rybného hospodárstva na trh v záujme reštrukturalizácie týchto činností a ich prispôsobenia normám Spoločenstva.

3. Pomoc týkajúca sa cieľa stanoveného v odseku 1 písm. b), ďalej len „prioritná os 2“, sa poskytuje prostredníctvom týchto opatrení:

- a) akcie na zlepšenie životného prostredia a vidieka;
- b) príprava a vykonávanie miestnych stratégií rozvoja vidieka.

4. Pomoc týkajúca sa cieľa stanoveného v odseku 1 písm. c), ďalej len „prioritná os 3“, sa poskytuje prostredníctvom týchto opatrení:

- a) zlepšenie a rozvoj vidieckej infraštruktúry;
- b) diverzifikácia a rozvoj vidieckych hospodárskych činností;
- c) zlepšenie odbornej prípravy.

Oddiel 2

Všeobecné požiadavky pre oprávnenosť a intenzitu pomoci

Článok 172

Oprávnenosť výdavkov

1. Popri nákladoch uvedených v článku 34 ods. 2 sa za oprávnené v rámci tejto zložky považujú náklady uvedené v odseku 3 písm. c).

Opatreniami technickej pomoci oprávnenými podľa článku 34 ods. 2 sú opatrenia uvedené v článku 182.

2. Popri ustanoveniach článku 34 ods. 3 platí, že v rámci tejto zložky nie sú oprávnené tieto výdavky:

- a) nákup práv na poľnohospodársku produkciu, zvierat, jednoročných rastlín a ich výsadba;
- b) náklady na údržbu, odpisové náklady a náklady na nájom;
- c) náklady verejnej správy, ktoré vznikli v dôsledku riadenia a vykonávania pomoci.

3. Bez ohľadu na ustanovenia článku 34 ods. 3 v prípade investícií:

- a) oprávnené výdavky sú obmedzené len na výstavbu alebo skvalitnenie nehnuteľného majetku;
- b) za oprávnené sa považujú kúpa alebo lízing nových strojov a zariadení, vrátane počítačového programového vybavenia, a to až do výšky trhovej hodnoty majetku; ostatné náklady súvisiace so zmluvou o lízingu, ako napríklad marža prenajímateľa, náklady na refinancovanie úroku, režijné náklady a poisťovacie náklady, nie sú oprávnené;
- c) všeobecné náklady, ktoré súvisia s výdavkami uvedenými v písmenách a) a b), ako napríklad náklady na architektov a odborných technikov a iné poplatky za poradenstvo, realizačné štúdie, získanie patentových práv a licencií, sú oprávnené, a to až do výšky 12 % z nákladov uvedených v písmenách a) a b).

Podrobné ustanovenia pre vykonávanie tohto odseku sa stanovujú v sektorových dohodách, ktoré sú vymedzené v článku 7, alebo vo finančných dohodách, ktoré sú vymedzené v článku 8.

3. Investičné projekty zostanú aj naďalej oprávnenými na financovanie zo Spoločenstva, ak sa päť rokov odo dňa, keď operačná štruktúra vykonala konečnú platbu, podstatným spôsobom nezmenia.

Článok 173

Intenzita pomoci a výška príspevku Spoločenstva

1. Na účely tejto zložky sa oprávnené výdavky uvedené v článku 38 ods. 1 vypočítajú na základe verejných výdavkov vymedzených v článku 2.

2. Vo všeobecnosti platí, že verejné výdavky nesmú presiahnuť strop, ktorým je 50 % celkových oprávnených nákladov investície. Tento strop je však zvýšený na:

- a) 55 % v prípade investícií mladých poľnohospodárov do poľnohospodárskych podnikov;
- b) 60 % v prípade investícií do poľnohospodárskych podnikov v horských oblastiach;
- c) 65 % v prípade investícií mladých poľnohospodárov do poľnohospodárskych podnikov v horských oblastiach;

- d) 75 % v prípade investícií uvedených v odseku 4 písm. d) a v prípade investícií do poľnohospodárskych podnikov v záujme implementácie smernice Rady 91/676/EHS⁽¹⁾, ak pre implementáciu tejto smernice existuje národná stratégia;
- e) 100 % v prípade investícií do infraštruktúry, ktorá vzhľadom na svoj charakter nie je schopná vytvárať značný čistý príjem;
- f) 100 % v prípade opatrení uvedených v článku 182.
3. Pri stanovovaní miery verejných výdavkov na účely odseku 2 sa nezohľadňuje národná pomoc na umožnenie prístupu k pôžičkám, na ktoré sa neposkytuje žiaden príspevok Spoločenstva podľa nariadenia IPA.
4. Vo všeobecnosti platí, že príspevok Spoločenstva nesmie presiahnuť strop, ktorým je 75 % oprávnených výdavkov. Tento strop je však zvýšený na:
- a) 80 % v prípade opatrení zahrnutých do prioritnej osi 2 uvedenej v článku 171 ods. 3;
- b) 80 % v prípade činností zahrnutých do článku 182, ak sa tieto činnosti neuskutočňujú na podnet Komisie;
- c) 100 % v prípade činností zahrnutých do článku 182, ak sa tieto činnosti uskutočňujú na podnet Komisie;
- d) 85 % v prípade investičných projektov, ktoré sa realizujú v regiónoch, v ktorých podľa Komisie došlo k mimoriadnym prírodným katastrofám.

Oddiel 3

Oprávnenosť a osobitné požiadavky pre pomoc v rámci prioritnej osi 1

Článok 174

Investície do poľnohospodárskych podnikov

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 2 písm. a) sa poskytuje na hmotné alebo nehmotné investície do poľnohospodárskych podnikov v záujme ich prispôsobenia normám Spoločenstva a zlepšenia ich celkovej produktivity.
2. Pomoc v rámci tohto opatrenia môže byť poskytnutá poľnohospodárskym podnikom:
- a) v prípade ktorých môže byť preukázaná perspektíva hospodárskej životaschopnosti na konci realizácie investície;
- b) ktoré v čase prijatia rozhodnutia o poskytnutí podpory spĺňajú vnútroštátne minimálne normy v oblasti ochrany životného prostredia, verejného zdravia, zdravia zvierat a rastlín, starostlivosti o zvieratá a bezpečnosti pri práci.
3. Odchylné od ustanovení odseku 2 písm. b), ak boli vnútroštátne minimálne normy, ktoré sa zakladajú na normách

Spoločenstva, zavedené práve v čase doručenia žiadosti, pomoc môže byť poskytnutá bez ohľadu na to, že sa tieto normy nespĺňajú, pod podmienkou, že podnik tieto nové normy splní ku koncu realizácie investície.

Komisia okrem toho môže na základe riadne odôvodnenej žiadosti z prijímajúcej krajiny poskytnúť výnimku z ustanovenia odseku 2 písm. b) v prípade, že sa nespĺňajú vnútroštátne minimálne normy, ktoré sa zakladajú na normách Spoločenstva, ak boli zavedené do vnútroštátneho práva najviac rok pred dňom podania žiadosti.

4. Pomoc sa poskytne pod podmienkou, že investície budú spĺňať príslušné normy Spoločenstva na konci svojej realizácie.

5. Prijímajúce krajiny stanovujú, aká výška celkových investícií je oprávnená na pomoc. Stanovujú primerané normy pre profesijné zručnosti a schopnosti poľnohospodárov, ktorí ich musia spĺňať, aby boli oprávnení na poskytnutie pomoci.

Článok 175

Podpora zakladania zoskupení výrobcov

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 2 písm. b) môže byť poskytnutá na umožnenie zakladania a administratívnej činnosti zoskupení výrobcov na účely:

- a) prispôsobenia výroby a objemu výroby výrobcov, ktorí sú členmi takýchto zoskupení, požiadavkám trhu;
- b) spoločného uvádzania tovaru na trh vrátane prípravy na predaj, centralizácie predaja a dodávok veľkoodberateľom;
- c) stanovenia spoločných pravidiel pre informácie o produkcii, najmä o zbere úrody a dostupnosti.

2. Pomoc v rámci tohto opatrenia sa neposkytne zoskupeniam výrobcov, ktoré boli oficiálne uznané príslušným vnútroštátnym orgánom prijímajúcej krajiny pred 1. januárom 2007 a/alebo pred schválením programu podľa článku 184.

Stavovské a/alebo medzistavovské organizácie zastupujúce jedno alebo viacero odvetví sa za zoskupenia výrobcov nepovažujú.

3. Pomoc sa poskytuje ako paušálna pomoc v ročných splátkach prvých päť rokov po dni, keď bolo zoskupenie výrobcov uznané. Vypočíta sa na základe ročnej produkcie, ktorú zoskupenie uviedlo na trh, a bude spĺňať tieto podmienky:

- a) pre prvý, druhý, tretí, štvrtý a piaty rok bude predstavovať sumu vo výške 5 %, 5 %, 4 %, 3 % a 2 % z hodnoty produkcie uvedenej na trh do 1 milióna EUR;
- b) pre prvý, druhý, tretí, štvrtý a piaty rok bude predstavovať sumu vo výške 2,5 %, 2,5 %, 2,0 %, 1,5 % a 1,5 % z hodnoty produkcie uvedenej na trh presahujúcej 1 milión EUR;

(1) Ú. v. ES L 375, 31.12.1991, s. 1.

- c) bude sa na ňu vzťahovať strop, ktorý bude stanovený pre každé zoskupenie výrobcov takto:
- 100 000 EUR pre prvý rok,
 - 100 000 EUR pre druhý rok,
 - 80 000 EUR pre tretí rok,
 - 60 000 EUR pre štvrtý rok,
 - 50 000 EUR pre piaty rok.

Článok 176

Investície do spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov a výrobkov rybného hospodárstva na trh

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 2 písm. c) sa poskytuje na hmotné alebo nehmotné investície do spracovania a uvádzania poľnohospodárskych výrobkov a výrobkov rybného hospodárstva, na ktoré sa vzťahuje príloha I k zmluve, na trh. Cieľom tejto pomoci je pomôcť podnikom prispôsobiť sa normám Spoločenstva a zlepšiť ich celkovú produktivitu. Investícia musí prispieť k zlepšeniu situácie daného sektora základnej poľnohospodárskej výroby.

Z podpory sa vylučujú investície na maloobchodnej úrovni.

2. Pomoc v rámci tohto opatrenia môže byť poskytnutá na investície do podnikov:

- a) v prípade ktorých môže byť preukázaná perspektíva hospodárskej životaschopnosti na konci realizácie investície a
- b) ktoré v čase prijatia rozhodnutia o poskytnutí podpory spĺňajú vnútroštátne minimálne normy v oblasti ochrany životného prostredia, verejného zdravia, zdravia zvierat a rastlín, starostlivosti o zvieratá a bezpečnosti pri práci.

3. Odchylné od ustanovení odseku 2 písm. b), ak boli vnútroštátne minimálne normy, ktoré sa zakladajú na normách Spoločenstva, zavedené práve v čase doručenia žiadosti, pomoc môže byť poskytnutá bez ohľadu na to, že sa tieto normy nespĺňajú, pod podmienkou, že podnik tieto nové normy splní ku koncu realizácie investície.

Komisia okrem toho môže na základe riadne odôvodnenej žiadosti z prijímajúcej krajiny poskytnúť výnimku z ustanovenia odseku 2 písm. b) v prípade, že sa nespĺňajú vnútroštátne minimálne normy, ktoré sa zakladajú na normách Spoločenstva, ak boli zavedené do vnútroštátneho práva najviac rok pred dňom podania žiadosti.

4. Pomoc sa môže poskytnúť na investície do organizačných zložiek, ktoré sú časťou podnikov:

- a) ktoré zamestnávajú menej ako 250 ľudí a ktorých ročný obrat nepresahuje 50 miliónov EUR, a/alebo celková ročná súvaha ktorých nepresahuje sumu 43 miliónov EUR,

pričom priority majú investície, ktoré sú zamerané na zosúladenie organizačnej zložky so všetkými príslušnými normami Spoločenstva, alebo

- b) ktoré zamestnávajú menej ako 750 ľudí alebo ktorých ročný obrat nepresahuje 200 miliónov EUR, ak účelom investícií je, aby organizačná zložka spĺňala príslušné normy Spoločenstva.

5. Komisia môže na základe riadne odôvodnenej žiadosti z prijímajúcej krajiny rozhodnúť, že pomoc sa môže poskytnúť aj podnikom, na ktoré sa odsek 4 nevzťahuje, ak ide o investície, ktoré sú nevyhnutné na dosiahnutie súladu s normami Spoločenstva, čo si vyžaduje osobitne nákladné investície. Takáto podpora sa môže poskytnúť len podnikom, ktoré sú uvedené v národnom pláne prispôsobovania sa normám Spoločenstva, ktorého konkrétnou úlohou je, aby príslušné normy Spoločenstva spĺňal podnik ako celok. V takýchto prípadoch sa poskytne polovica miery pomoci, ktorá sa poskytuje podnikom, na ktoré sa vzťahuje odsek 4.

6. Prijímajúce krajiny stanovujú, aká výška celkových investícií je oprávnená na pomoc v rámci tohto opatrenia.

7. Pomoc na investície do podnikov uvedených v odseku 4 písm. a) sa poskytne pod podmienkou, že tieto investície budú spĺňať príslušné normy Spoločenstva na konci svojej realizácie.

Oddiel 4

Oprávnenosť a osobitné požiadavky v rámci prioritnej osi 2

Článok 177

Príprava na vykonávanie akcií týkajúcich sa životného prostredia a vidieka

1. S cieľom pripraviť prijímajúce krajiny na vykonávanie akcií uvedených v osi 2 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 sa pomoc uvedená v článku 171 ods. 3 písm. a) poskytuje na pilotné projekty, na ktoré sa vzťahujú články 39 a 40 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

2. Takéto akcie sú zamerané na získavanie praktických skúseností s vykonávaním akcií na zlepšenie životného prostredia a vidieka, a to na úrovni poľnohospodárskych podnikov a na administratívnej úrovni.

Článok 178

Príprava a vykonávanie miestnych stratégií rozvoja vidieka

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 3 písm. b) sa poskytuje v súlade s článkom 61 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.

2. Pomoc podporuje:

- a) vykonávanie projektov spolupráce v súlade s prioritami, ktoré sú uvedené v článku 171 ods. 1, a v zmysle článku 65 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005;

b) prevádzkovanie miestnych verejno-súkromných partnerstiev, ktoré sa niekedy označujú aj ako „miestne akčné skupiny“, získavanie zručností, činnosti zamerané na zvyšovanie povedomia a propagačné akcie, v záujme dosiahnutia cieľov uvedených v článku 171 ods. 1.

3. V prípade, že boli vytvorené miestne stratégie rozvoja vidieka podľa článku 171 ods. 3 písm. b), musia byť investície, ktoré sú podporované podľa tohto článku, v súlade s týmito stratégiami.

3. Podrobné ustanovenia vykonávania tohto opatrenia sa dojednávajú s prijímajúcimi krajinami. Budú v súlade s príslušnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a ktoré sú stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1698/2005.

Článok 181

Zlepšenie odbornej prípravy

1. Pomoc môže byť poskytnutá s cieľom prispieť k zlepšeniu profesionálnych zručností a schopností osôb pôsobiacich v poľnohospodárskom a potravinárskom odvetví a v odvetví lesného hospodárstva, ako aj iných hospodárskych subjektov, ktoré pôsobia v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje táto zložka.

Pomoc sa neposkytne na vzdelávacie kurzy ani vzdelávanie, ktoré je súčasťou bežných programov alebo systémov vzdelávania na stredoškolskej alebo vyššej úrovni.

2. Prijímajúce krajiny vypracujú na účely vykonávania operácií podľa odseku 1 stratégiu odbornej prípravy. Obsahom stratégie je kritické hodnotenie existujúcich štruktúr odbornej prípravy a analýza potrieb a cieľov v oblasti odbornej prípravy. Takisto sa v nej uvedie aj súbor kritérií pre výber poskytovateľov odbornej prípravy.

Oddiel 5

Oprávnenosť a osobitné požiadavky v rámci prioritnej osi 3

Článok 179

Zlepšenie a rozvoj vidieckej infraštruktúry

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 4 písm. a) môže byť poskytnutá na investície, ktoré sa zameriavajú na zlepšenie a rozvoj vidieckej infraštruktúry prostredníctvom:

- a) riešenia regionálnych rozdielov a zvýšenia atraktívnosti vidieckych oblastí pre fyzické osoby a podnikanie;
- b) vytvárania podmienok pre rozvoj vidieckych ekonomík.

2. Prioritu majú investície do zásobovania vodou a energiou, odpadového hospodárstva, miestneho prístupu k informačným a komunikačným technológiám, miestneho prístupu k cestám so zásadným významom pre miestny ekonomický rozvoj a v závislosti od existencie rizika lesných požiarov aj do infraštruktúry požiarnej ochrany.

3. V prípade, že boli vytvorené miestne stratégie rozvoja vidieka podľa článku 171 ods. 3 písm. b), musia byť investície, ktoré sú podporované podľa tohto článku, v súlade s týmito stratégiami.

Článok 180

Diverzifikácia a rozvoj vidieckych hospodárskych činností

1. Pomoc uvedená v článku 171 ods. 4 písm. b) môže byť poskytnutá na investície, ktoré sa zameriavajú na diverzifikáciu a rozvoj vidieckych hospodárskych činností prostredníctvom:

- a) zvyšovania hospodárskej činnosti;
- b) vytvárania pracovných príležitostí;
- c) diverzifikácie smerom k činnostiam, ktoré nemajú poľnohospodársky charakter.

2. Prioritu majú investície do formovania a rozvoja mikro-podnikov a malých podnikov, remesiel a vidieckeho turizmu, v záujme podpory podnikania a rozvoja hospodárskej štruktúry.

Oddiel 6

Technická pomoc

Článok 182

Rozsah a vykonávanie

1. Pomoc môže byť poskytnutá na činnosti, ktoré súvisia s prípravou, monitorovaním, hodnotením, poskytovaním informácií a kontrolnými činnosťami, ktoré sú potrebné pre vykonávanie programu. Medzi tieto činnosti patria najmä:

- a) schôdze a iné činnosti potrebné na splnenie povinností sektorového monitorovacieho výboru pre túto zložku, ako sú napríklad štúdie, ktorých vypracovanie sa u odborníkov objedná;
- b) informačné a propagačné kampane;
- c) prekladateľské a tlmočnicke práce realizované na žiadosť Komisie, okrem takých, ktoré sú povinné v zmysle rámcových, sektorových a finančných dohôd;
- d) návštevy a semináre;
- e) činnosti, ktoré súvisia s prípravou opatrení v rámci programu, v záujme zabezpečenia ich účinnosti, vrátane opatrení, ktoré sa majú uplatniť neskôr;
- f) priebežné hodnotenie programu;
- g) zriadenie a činnosť národnej siete na koordináciu činností vykonávaných podľa článku 178 a takisto aj budúcej národnej vidieckej siete v súlade s článkom 68 nariadenia (ES) č. 1698/2005.

2. Činnosti technickej pomoci sa prekonzultujú so sektorovým monitorovacím výborom pre túto zložku. Každú činnosť pred jej vykonaním schváli predseda sektorového monitorovacieho výboru.

3. O každej návšteve a seminári podľa odseku 1 písm. d), ktoré sa neuskutočnili na podnet Komisie, sa musí predložiť sektorovému monitorovaciemu výboru pre túto zložku písomná správa.

Článok 183

Európska sieť pre rozvoj vidieka

Prijímajúce krajiny a organizácie zriadené v prijímajúcich krajinách a orgány správy prijímajúcich krajín činné v oblasti rozvoja vidieka majú prístup k Európskej sieti pre rozvoj vidieka zriadenej článkom 67 nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005. Príslušné podrobné ustanovenia sa dohodnú s prijímajúcimi krajinami.

KAPITOLA II

Príprava programov

Článok 184

Programy

1. Opatrenia v rámci zložky rozvoj vidieka sú predmetom programu, ktorý sa pre rozvoj poľnohospodárstva a vidieka vypracuje na vnútroštátnej úrovni (ďalej len „program“) a ktorý zahŕňa celé obdobie vykonávania IPA. Program pripravia príslušné orgány určené prijímajúcou krajinou a po prekonzultovaní s príslušnými zainteresovanými subjektmi sa predloží Komisii.

2. Každý program obsahuje:

- kvantifikovaný opis existujúcej situácie, v ktorom sa uvedú rozdiely, nedostatky a možnosti rozvoja, hlavné výsledky predchádzajúcich operácií realizovaných s pomocou Spoločenstva alebo s inou bilaterálnou alebo multilaterálnou pomocou, vynaložené finančné prostriedky a hodnotenie dostupných výsledkov;
- opis navrhovanej národnej stratégie rozvoja vidieka, na základe analýzy existujúcej situácie vo vidieckych oblastiach a hĺbkovej analýzy príslušných odvetví, ako aj na základe príspevkov vypracovaných nezávislými odborníkmi. Mal by sa uviesť opis existujúcej stratégie odbornej prípravy uvedenej v článku 181 ods. 2. Národná stratégia rozvoja vidieka takisto obsahuje aj kvantifikované ciele, s uvedením ukazovateľov na účely monitorovania a hodnotenia pre každú prioritnú os vymedzenú v článku 171 ods. 1;
- vysvetlenie spôsobu, ktorým sa celkový strategický prístup a sektorové stratégie uvedené v dokumente prijímajúcej krajiny o viacročnom orientačnom plánovaní transformujú do konkrétnych akcií v rámci zložky rozvoj vidieka;

- orientačný celkový finančný plán, v ktorom sa sumarizujú vnútroštátne finančné zdroje, finančné zdroje Spoločenstva a prípadne aj súkromné finančné zdroje, ktoré sú stanovené pre každé z opatrení rozvoja vidieka a zodpovedajú im, ako aj miera spolufinancovania EÚ podľa jednotlivých osí;
- opis opatrení zvolených spomedzi opatrení uvedených článku 171 vrátane:
 - vymedzenia konečných príjemcov,
 - geografického rozsahu,
 - kritérií oprávnenosti,
 - klasifikačných kritérií pre výber projektov,
 - ukazovateľov na účely monitorovania,
 - vyčíslených cieľových ukazovateľov;
- opis operačnej štruktúry pre vykonávanie programu vrátane monitorovania a hodnotenia;
- označenie orgánov a subjektov zodpovedných za realizáciu programu;
- výsledky konzultácií a opatrenia prijaté v záujme zapojenia príslušných orgánov a subjektov, ako aj vhodných hospodárskych a sociálnych partnerov a partnerov z oblasti ochrany životného prostredia;
- výsledky a odporúčania *ex ante* hodnotení programu, ako aj opis opatrení, ktoré v nadväznosti na odporúčania prijímajúce krajiny prijali.

3. Prijímajúce krajiny zabezpečia, aby v ich programoch mali prioritu opatrenia zamerané na zavedenie noriem Spoločenstva a zlepšenie efektívnosti trhu a opatrenia zamerané na vytváranie pracovných príležitostí vo vidieckych oblastiach.

4. Prijímajúce krajiny zabezpečia, aby ich programy boli v súlade s ustanoveniami dokumentu o viacročnom orientačnom plánovaní.

5. Pokiaľ sa s Komisiou nedohodne inak, prijímajúce krajiny predložia svoje návrhy programov najneskôr šesť mesiacov po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia.

Článok 185

Prijatie programov a ich zmena a doplnenie

1. Komisia prijme programy v rámci zložky rozvoj vidieka do šiestich mesiacov po predložení návrhu programu, ak sú dané k dispozícii všetky príslušné informácie. Komisia posúdi navrhovaný program najmä, aby zistila, či je v súlade s týmto nariadením.

2. Program môže byť v prípade potreby zmenený a doplnený, aby sa náležite zohľadnili:

- a) nové relevantné informácie a výsledky v súvislosti s vykonávaním príslušných akcií, výsledky monitorovania a hodnotenia, ako aj potreba upraviť výšky dostupnej pomoci;
- b) pokrok prijímajúcej krajiny smerom k prístupiu, ktorý je charakterizovaný v hlavných dokumentoch o prístupiu vrátane dokumentu o viacročnom orientačnom plánovaní.

3. Akýkoľvek návrh na zmeny a doplnenia predkladá prijímajúca krajina Komisii; návrh musí byť riadne odôvodnený a musí obsahovať tieto informácie:

- a) dôvody navrhovaných zmien a doplnení;
- b) očakávané dosahy týchto zmien a doplnení;
- c) zmenený a doplnený finančný plán a zmenený a doplnený prehľad opatrení, ak sú navrhované zmeny a doplnenia finančného charakteru.

4. Podstatnými zmenami v zmysle článku 14 ods. 4 nariadenia IPA sú zmeny a doplnenia, s ktorými sú spojené zmeny vo finančnom rozdelení medzi prioritné osi uvedené v článku 171 ods. 1, alebo zmeny miery spolufinancovania podľa osi, alebo zaradenie nových opatrení.

5. Komisia môže prijímajúce krajiny požiadať o predloženie návrhu na zmenu a doplnenie programu, ak došlo k zmene a doplneniu príslušných právnych predpisov Spoločenstva.

KAPITOLA III

Vykonávanie

Oddiel 1

Zásady a finančné hospodárenie

Článok 186

Zásady vykonávania

1. Vykonávanie tejto zložky uskutočňujú prijímajúce krajiny na základe decentralizovaného hospodárenia bez *ex ante* kontrol uvedených v článku 18.

2. Ďalšie ustanovenia môžu byť stanovené v sektorových dohodách a finančných dohodách uvedených v článkoch 7 a 8.

Tieto ustanovenia budú v súlade s príslušnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na programy rozvoja vidieka v členských štátoch.

Článok 187

Výpočet platieb

Odchylne od ustanovení článku 44 sa príspevok Spoločenstva na programy v rámci tejto zložky vypočítava tak, že sa na oprávnené výdavky osvedčené v každom výkaze výdavkov použije miera spolufinancovania stanovená pre každú prioritnú

os vo finančnom rozhodnutí, pričom sa dodrží maximálna výška príspevku Spoločenstva stanovená pre každú prioritnú os.

Článok 188

Predbežné financovanie

1. Na účely tejto zložky platí, že platby predbežného financovania môžu predstavovať 30 % príspevku Spoločenstva na prvé tri roky príslušného programu. V závislosti od dostupnosti rozpočtových prostriedkov sa predbežné financovanie môže vyplatiť v dvoch alebo viacerých splátkach.

2. V prípadoch, keď sumy vyplatené na predbežné financovanie uvedené v odseku 1 nepostačujú na zabezpečenie toho, aby sa nároky konečných príjemcov uhradili včas, je na tieto účely počas obdobia vykonávania možné tieto sumy zvýšiť v súlade s ustanoveniami obsiahnutými v sektorových alebo finančných dohodách, pod podmienkou, že kumulatívna suma platieb predbežného financovania nepresiahne 30 % príspevku Spoločenstva na tri posledné roky podľa finančného rozhodnutia o prijatí viacročných programov.

3. Prvú splátku predbežného financovania Komisia vyplatí, keď budú splnené podmienky uvedené v článku 42 ods. 1. Ďalšie splátky sa môžu vyplatiť na základe žiadosti prijímajúcej krajiny v súlade s podmienkami stanovenými v odsekoch 1 a 2.

Článok 189

Zúčtovanie

Podrobné ustanovenia pre zúčtovanie sa stanovujú v sektorových dohodách a finančných dohodách uvedených v článkoch 7 a 8. Budú v súlade s príslušnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a ktoré sú stanovené v nariadení Rady (ES) č. 1290/2005 ⁽¹⁾ a nariadeniach stanovujúcich podrobné pravidlá jeho uplatňovania. Tieto ustanovenia môžu predovšetkým ustanovovať poradu s Výborom pre poľnohospodárske fondy.

Článok 190

Kritériá pre vykonávanie finančných opráv

Odchylne od ustanovení článku 51 ods. 2 Komisia použije, v závislosti od zistení, buď paušálne opravy, alebo presné opravy, alebo opravy založené na extrapolácii zistení.

Oddiel 2

Hodnotenie a monitorovanie

Článok 191

Ex ante hodnotenia, priebežné hodnotenia a ex post hodnotenia

1. V súlade s článkom 57 je program predmetom *ex ante* hodnotení, *ex post* hodnotení a prípadne priebežných hodnotení vykonávaných nezávislými hodnotiteľmi pod vedením prijímajúcej krajiny.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 209, 11.8.2005, s. 1.

2. V rámci týchto hodnotení sa posudzuje vykonávanie programu vo vzťahu k dosahovaniu cieľov stanovených v článku 12 nariadenia IPA.

3. Podrobné modalities týchto hodnotení môžu byť stanovené v sektorových dohodách alebo finančných dohodách uvedených v článkoch 7 a 8. Tieto modalities budú v súlade s príslušnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na programy rozvoja vidieka v členských štátoch.

Článok 192

Sektorový monitorovací výbor

1. V súlade s ustanoveniami článku 59 zriadi prijímajúca krajina sektorový monitorovací výbor.

2. Sektorový monitorovací výbor sa skladá zo zástupcov príslušných orgánov a subjektov a vhodných hospodárskych a sociálnych partnerov a partnerov z oblasti ochrany životného prostredia. Sektorový monitorovací výbor vypracuje a schváli vlastný rokovací poriadok.

3. Sektorovému monitorovaciemu výboru predsedá zástupca prijímajúcej krajiny. Komisia sa zúčastňuje na práci sektorového monitorovacieho výboru.

4. Pokrok, účinnosť a efektívnosť programov vo vzťahu k ich cieľom sa meria pomocou ukazovateľov, ktoré sa týkajú východiskovej situácie, ako aj finančnej realizácie, výstupov, výsledkov a vplyvu programov.

Článok 193

Sektorové výročné správy

1. V rámci tejto zložky sa sektorové výročné správy uvedené v článku 61 ods. 1 predkladajú Komisii a národnému

koordinátorovi IPA do šiestich mesiacov po skončení každého celého kalendárneho roka vykonávania programu.

a) Tieto správy obsahujú informácie o pokroku vo vykonávaní programu, najmä o dosahovaní stanovených cieľov, o problémoch, ktoré sa vyskytli v riadení programu, o prijatých opatreniach, o finančnej realizácii, ako aj o vykonanom monitorovaní a hodnotení.

b) Sektorové výročné správy pred ich predložením preskúma sektorový monitorovací výbor.

2. Sektorová záverečná správa sa po tom, ako bola preskúmaná sektorovým monitorovacím výborom, predkladá Komisii a národnému koordinátorovi IPA najneskôr šesť mesiacov po poslednom dni oprávnenosti výdavkov v rámci programu.

Článok 194

Ďalšie ustanovenia pre monitorovanie a podávanie správ

Ďalšie ustanovenia pre monitorovanie a podávanie správ môžu byť stanovené v sektorových dohodách a finančných dohodách uvedených v článkoch 7 a 8. Budú v súlade s príslušnými pravidlami, ktoré sa vzťahujú na programy rozvoja vidieka v členských štátoch.

ČASŤ III

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 195

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť prvým dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Uplatňuje sa od 1. januára 2007.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 12. júna 2007

Za Komisiu

Olli REHN

člen Komisie

PRÍLOHA

AKREDITAČNÉ KRITÉRIÁ

Štandardný zoznam oblastí a súvisiacich požiadaviek podľa článku 11 ods. 2

1. Kontrolné prostredie (zriadenie a riadenie organizácie a jej pracovníkov)

- a) Politika etiky a integrity
 - zabezpečiť, aby celá organizácia bola oboznámená s organizačnou kultúrou vyžadovanou vedením.
- b) Riešenie prípadov nezrovnalostí a podávanie správ o nich
 - zabezpečiť, aby sa primeraným spôsobom podávali správy o prípadných nezrovnalostiach zaznamenaných na nižšej organizačnej úrovni a aby boli prijaté následné opatrenia vrátane ochrany osôb, ktoré o nich informovali.
- c) Plán pracovných miest, nábor pracovníkov, odborná príprava a hodnotenie (vrátane riadenia pozícií citlivého charakteru)
 - zabezpečiť, aby na všetkých úrovniach bol dostatočný počet adekvátne kvalifikovaných pracovníkov.
- d) Funkcie citlivého charakteru a konflikt záujmov
 - zabezpečiť, aby sa určilo, ktorí pracovníci pracujú na pozíciách citlivého charakteru (t. j. na pozíciách, na ktorých môžu byť vystavení neprípustným vonkajším tlakom vzhľadom na charakter ich kontaktov s tretími stranami alebo vzhľadom na informácie, ktorými disponujú) ,
 - zabezpečiť, aby sa na pozície citlivého charakteru uplatňovala adekvátne kontrola (vrátane prípadného uplatňovania politiky rotácie pracovníkov),
 - zabezpečiť, aby existovali postupy na identifikáciu konfliktu záujmov a zabránenie jeho vzniku.
- e) Vytvorenie právneho základu pre subjekty a fyzické osoby
 - zabezpečiť, aby subjekty a fyzické osoby mali plnú právomoc na to, aby mohli plniť svoje funkcie.
- f) Formálne ustanovenie aspektov zodpovednosti, povinností, delegovanej zodpovednosti a všetkých potrebných s tým súvisiacich právomocí pre všetky funkcie a všetky pozície v rámci organizácie
 - zabezpečiť, aby každému pracovníkovi boli absolútne jasné jeho povinnosti a ich rozsah. V prípade záväzkov voči tretím stranám alebo platieb tretím stranám je za všetky aspekty transakcie zodpovedný jediný riadiaci pracovník,
 - opisy úloh, opisy pracovnej náplne atď. sú známe a aktualizujú sa.

2. Plánovanie/riadenie rizík (plánovanie intervencií)

- a) Označenie, posúdenie a riadenie rizika
 - zabezpečiť, aby došlo k označeniu rizík a k ich riadeniu, predovšetkým aby sa vo všetkých oblastiach uplatňovali primerané kontrolné zdroje, v závislosti od významu jednotlivých nimi minimalizovaných rizík.
- b) Stanovovanie cieľov a pridelovanie zdrojov podľa nich
 - zabezpečiť, aby sa na všetkých organizačných úrovniach stanovili a boli jasne chápané primerané (a merateľné) ciele vo fáze výstupu a cieľové hodnoty pokiaľ ide o dosahy,
 - zabezpečiť, aby sa podľa týchto cieľov adekvátnym spôsobom rozdelili zdroje, a to pri dodržaní zásady transparentného a riadneho finančného hospodárenia,
 - zabezpečiť, aby bola jasná zodpovednosť za tieto ciele.

- c) Plánovanie procesu vykonávania
- zabezpečiť, aby sa jasne naplánovali kroky, ktoré sú potrebné na dosiahnutie cieľov – vrátane časového harmonogramu každého jednotlivého kroku a zodpovednosti za každý jednotlivý krok vrátane prípadnej analýzy kritických miest.

3. Kontrolná činnosť (vykonávanie intervencií)

- a) Postupy overovania
- zabezpečiť, aby sa uskutočnila dvojité kontrola všetkých krokov v rámci transakcie (*ex ante* a prípadne *ex post*).
- b) Postupy pre dohľad, ktorý vykonáva zodpovedné vedenie, nad úlohami delegovanými na podriadených (vrátane každoročných vyhlásení o vierohodnosti poskytovaných podriadenými osobami, či subjektmi)
- zabezpečiť, aby sa takáto zodpovednosť opierala o aktívny dohľad a nebola považovaná len za pasívny alebo teoretický koncept.
- c) Pravidlá pre každý typ verejného obstarávania a pridelovania grantov
- zabezpečiť, aby existoval adekvátny právny rámec pre všetky takéto procesy pridelovania finančných prostriedkov.
- d) Postupy (vrátane kontrolného zoznamu) pre každú fázu verejného obstarávania a pridelovania grantov (napr. technické špecifikácie, výbory na hodnotenie ponúk a návrhov, oznamovanie výnimiek atď.)
- zabezpečiť, aby každému pracovníkovi boli jasné jeho úlohy a zodpovednosť v týchto oblastiach.
- e) Pravidlá a postupy propagácie
- zabezpečiť, aby boli splnené požiadavky Komisie v tejto oblasti.
- f) Postupy pre uskutočňovanie platieb (vrátane postupov pre potvrdenie výsledkov, a/alebo podmienok oprávnenosti, v prípade potreby aj na mieste)
- zabezpečiť, aby sa platby uskutočňovali len na základe odôvodnených žiadostí o platbu, ktoré spĺňajú všetky zmluvne stanovené požiadavky.
- g) Postupy pre monitorovanie poskytovania spolufinancovania
- zabezpečiť, aby boli splnené požiadavky Komisie v tejto oblasti.
- h) Rozpočtové postupy na zabezpečenie dostupnosti finančných prostriedkov (vrátane finančných prostriedkov, ktoré sú potrebné pre pokračovanie procesu vykonávania, ak sú finančné prostriedky od Komisie poskytnuté neskôr alebo ak sú zamietnuté)
- zabezpečiť, aby bol vnútroštátny orgán schopný plniť svoje zmluvné záväzky bez ohľadu na meškanie finančných prostriedkov z Komisie alebo prerušenie ich poskytovania.
- i) Postupy pre zabezpečenie kontinuity operácií
- zabezpečiť, aby sa určili významné riziká ohrozujúce kontinuitu (napr. strata údajov, absencia osôb atď.) a aby boli podľa možností prijaté pohotovostné plány.
- j) Účtovné postupy
- zabezpečiť, aby sa viedlo úplné a transparentné účtovníctvo podľa uznávaných účtovných zásad.
- k) Postupy zosúladenia
- zabezpečiť, aby vždy, keď je to možné, došlo k zosúladeniu účtovných zostatkov s informáciami tretích strán.

- l) Podávanie správ o prípadných zistených výnimkách, medzi iným o výnimkách z bežných postupov schválených na príslušnej úrovni a neschválených výnimkách a zlyhaniach kontrolných mechanizmov
 - zabezpečiť, aby boli odchýlky od bežných postupov vždy zaznamenané, zaprotokolované a preskúmané na príslušných organizačných úrovniach.
 - m) Bezpečnostné postupy (IT a iné)
 - zabezpečiť, aby majetok a údaje boli chránené pred zásahmi alebo fyzickým poškodením.
 - n) Postupy archivácie
 - zabezpečiť, aby dokumenty boli k dispozícii – minimálne na účely ich preskúmania Komisiou počas obdobia ich povinnej archivácie.
 - o) Oddelenosť funkcií
 - zabezpečiť, aby boli jednotlivé úlohy v rámci tej istej transakcie rozdelené medzi viacerých pracovníkov, čím sa automaticky zabezpečí určitá kontrola.
 - p) Podávanie správ o nedostatkoch v rámci systémov vnútornej kontroly
 - zabezpečiť, aby sa evidovali všetky nedostatky v rámci systémov vnútornej kontroly, bez ohľadu na zdroje, ktoré ich zistili, a aby sa zaznamenali reakcie vedenia a vykonali z nich vyplývajúce opatrenia
4. **Monitorovacia činnosť (dohľad nad intervenciami)**
- a) Vnútorný audit vrátane nakladania s audítorskými správami a odporúčaniami (Pozn.: ide o činnosť, ktorá nie je totožná s kontrolnými činnosťami alebo s dozorom, ktorý vykonáva vedenie)
 - zabezpečiť, aby vedúci pracovníci mali k dispozícii nezávislé posudky fungovania ich systémov na podriadených organizačných úrovniach. Môžu s nimi byť spojené *ex post* kontroly transakcií, avšak mali by sa viac zameriavať na efektívnosť a účinnosť systému a organizačnej štruktúry.
 - b) Hodnotenie
 - zabezpečiť, aby vedúci pracovníci mali k dispozícii informácie týkajúce sa hodnotenia dosahov intervencií (popri informáciách o zákonnosti, správnosti a o operačných postupoch).
5. **Komunikácia (zabezpečuje, aby všetci zúčastnení dostali informácie, ktoré sú potrebné na plnenie ich úloh)**
- Pravidelné koordinačné stretnutia rôznych subjektov, ktoré sú zamerané na výmenu informácií o akýchkoľvek aspektoch plánovania a vykonávania, napríklad:
- i) pravidelné podávanie správ o stave plánovania programov a projektov;
 - ii) pravidelné podávanie správ o vykonávaní projektov v porovnaní s plánom vykonávania
 - postupy v oblasti zákaziek (okrem iného),
 - pokrok jednotlivých verejných súťaží v porovnaní s plánom,
 - systematická analýza oznámených chýb na všetkých organizačných úrovniach (napr. zo strany overujúcich subjektov, subjektov vykonávajúcich *ex ante* kontrolu, audítorov atď.),
 - vykonávanie zákaziek,
 - náklady na kontrolu v porovnaní s jej prínosmi;
 - iii) pravidelné podávanie správ na všetkých organizačných úrovniach o účinnosti a efektívnosti vnútornej kontroly
 - zabezpečiť, aby pracovníci na všetkých organizačných úrovniach pravidelne dostávali príslušné informácie potrebné na plnenie svojich povinností.
-